

ročenka 2019

RATING

stavebních dodavatelů

PŘÍLOHA ČASOPISU STAVITEL Č. 4/2019 – 3. ROČNÍK

RATING STAVEBNÍCH FIREM A STAVEBNÍCH VÝROBKŮ – ANALÝZY – PROGNÓZY – ROZHOVORY

STAVITEL

RATING
STAVEBNÍCH FIREM

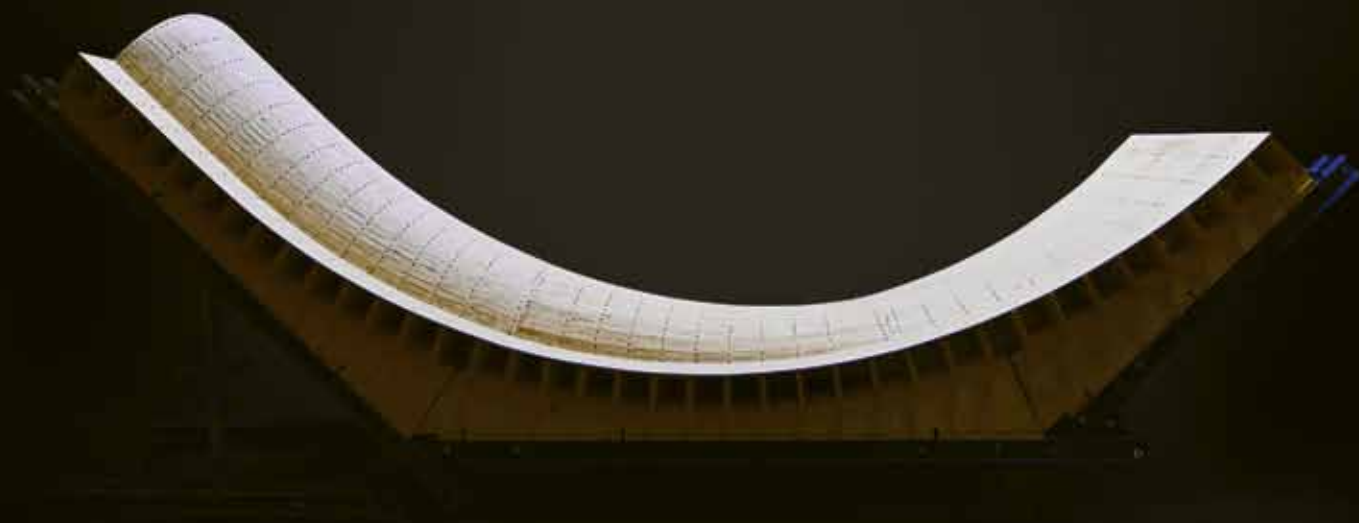

RABF

Vysoké nasazení pro perfektní výsledek

Jsme rádi, že vám můžeme pomáhat realizovat vaše plány.
Bednění i souvisejícím službám věnujeme maximální péči,
aby tvar i otisk byl skvělý.

Jsme Doka. Odborníci na bednění.

www.doka.cz

facebook/CeskaDoka

instagram/CeskaDoka

doka

EDITORIAL

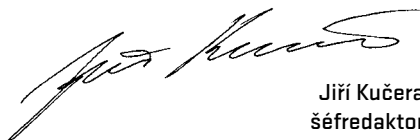
O co jde firmám ve stavebnictví? Nejčastěji je slyšet, že jim jde o spokojeného zákazníka, o kvalitu odvedené práce, o stavovskou hrdost, o... Již méně hlasitěji přiznávají, že jim jde o zisk a že stále balancují na hraně ceny a kvality. Říká se tomu krásně česky – optimalizace.

Navíc kvalita je problematický a mnohdy rozporuplný údaj. Na jedné straně ji exaktně stanovují nezávazné normy a na straně druhé ji spíše pocitově určuje zákazník – uživatel. Najít ve stavebním řetězci někoho, kdo otevřeně do mikrofonu řekne, že ho kvalita nezajímá, je nemožné. Mnozí jsou však ochotni přiznat, že vysoutěžené ceny a termíny je mnohdy nutí k tomu, aby se ocitli – mírně řečeno – s kvalitou na štíru.

Nejmarkantnější je to vidět na veřejných zakázkách. Od vypsání k realizaci často vede několik let dlouhá a trnitá cesta. Čas plyne, firmy v dobré víře nacenily vstupy a náklady práce, připočetly si určitou marži a čekají. Realita je předběhla. Ceny ve stavebnictví tak v posledních měsících výrazně zrychlily a odpovídají převysu poptávky nad nabídkou. Pokud ceny stavebních materiálů vyrostou za pouhý rok o 14 procent, pak se rázem zakázka stává prodělečnou. A kvalita? Kdo je bez viny, nechť hodí kamenem.

Při tvorbě ročenky RATING stavebních dodavatelů jsme vycházeli z logiky stavebního díla: že bez kvalitního projektu, kvalitní přípravy, kvalitních materiálů a kvalitní stavební firmy – nemůže vzniknout kvalitní stavební dílo.

Jako červená niť se celou touto přílohou táhne připravovaný stavební zákon a s ním související povolování staveb. Zákon se nyní nachází ve fázi tezí a vypořádávání stovek a stovek připomínek. Očekávání jsou značná, obavy jakbysmet. A jak to dopadne? Nechme se překvapit.

Jiří Kučera
šéfredaktor

OBSAH

TOP Anketa

Vývoj stavebnictví pohledem vlády04

Analýzy

Vývoj ve stavebnictví
nevěští katastrofu06
U veřejné zakázky kvalitu moc neřeší09
Práce kvapná málo platná10
Nastala éra zkracování
a začalo to povolováním12
Politikaření neprospívá kvalitě
stavebního řízení13
Kvalitní stavební dílo
je kolektivní odpovědnost14
Změnu povolování staveb
provázejí velké zmatky19

Anketa firem

Metrostav a.s.20
Baumit Česko, s.r.o.22
Česká DOKA, s.r.o.24

HELUZ cihlářský průmysl, v.o.s.26
Divize Weber, Saint-Gobain
Construction Products CZ a.s.28
Divize ISOVER, Saint-Gobain
Construction Products CZ a.s.30
MEA Water Management s.r.o.31
LIKO-S, a.s.32
LASSELSBERGER, s.r.o.34
PROMSAT CZ s.r.o.36
SWIETELSKY stavební38
Wienerberger s.r.o., společnost Tondach ...40

Anketa

V případech kvality je stále
na co se orientovat42

RABF žebříček kvality

Kvalita stavebnictví RABF pro rok 201948
RABF stavební firmy51
RABF výrobci stavebních materiálů55
RABF ateliéry a kanceláře57

RATING

stavebních dodavatelů 2019

Příloha měsíčníku Stavitel č. 4/2019
vydavatelství Business Media One, s. r. o.,
která je samostatně neprodejná

Vydává:

Business Media One, s. r. o.
Nádražní 762/32
150 00 Praha 5 – Smíchov
tel.: +420 778 545 376
e-mail: info@bmone.cz
Bankovní spojení:
UniCredit Bank Czech Republic, a.s.
č. účtu: 2110944730/2700

Předplatné časopisu v ČR zajišťuje:

SEND Předplatné, spol. s r. o.
Ve Žlíbků 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9
tel.: 225 985 225 nebo 777 333 370
e-mail: bm@send.cz
Předplatné je vybíráno prostřednictvím obchodní
společnosti SEND Předplatné, spol. s r. o.
ve prospěch vydavatele.

Předplatné a distribuci v SR zajišťují:

Magnet press Slovakia s. r. o., L. K. Permanent

Šéfredaktor: PhDr. Jiří Kučera

tel.: 731 629 629
e-mail: jiri.kucera@bmone.cz

Redakce: Mgr. Hana Vinšová

tel.: 732 251 984
e-mail: hana.vinsova@bmone.cz

Manažer inzerce: Ing. Viktorie Žáková

tel.: 603 177 788
e-mail: viktorie.zakova@bmone.cz

Marketing:

Kateřina Svoradová, tel.: 770 191 425
katerina.svoradova@bmone.cz

Výroba a distribuce:

Monika Rudolfová, tel.: 778 545 376
monika.rudolfova@bmone.cz

Grafická úprava, DTP zpracování, reprodukční podklady:

DTP studio, Business Media One, s. r. o.
e-mail: dtp@bmone.cz

Tisk: Tiskárna Triangl, a. s., Praha

Časopis vychází v tištěné formě. Poskytnutím
autorského příspěvku autor souhlasí s jeho rozmno-
žováním, rozšiřováním a sdělováním internetem
v kterémkoli tištěném a/nebo elektronickém titulu
vydavatele či osoby s jeho majetkovou účastí, či
v jejich souboru. Autor souhlasí s úpravami a od-
povídá za právní i faktickou bezvadnost příspěvku.
Za užití náleží autorovi honorář podle obvyklých
honorářových podmínek vydavatele.
Předáním autorského díla redakci vyjadřuje autor
souhlas s licenčními podmínkami vydavatele.

MK ČR E 6304, ISSN 1210-4825

Podávání novinových zásilek povoleno ŘPP Praha,
č. j. 665/93 dne 1. 3. 1993

© Business Media ONE, s. r. o., 2019

VÝVOJ STAVEBNICTVÍ

pohledem vlády

Výkon českého stavebnictví se podle ředitelů stavebních společností v roce 2019 zvýší o 3,2 procenta. Trendem, který celý sektor nejvíce potáhne, přitom budou investice do dopravní infrastruktury. Tržby stavebních firem porostou i v letošním roce rychleji než výkon, a to o 3,9 procenta. Dařit se přitom v obou oblastech bude především velkým a inženýrským společnostem. Zásobník práce mají firmy aktuálně naplněný na 9,1 měsíce dopředu, kapacity jsou v zimních měsících vytíženy v průměru na 91 procent.

Andrej Babiš, předseda vlády

Jsem rád, že se loni dařilo naší ekonomice a také stavebnictví. Hrubý domácí produkt vzrostl v uplynulém roce podle předběžného odhadu o solidní 3,0 %. Hrubá přidaná hodnota vzrostla dokonce o 3,1 %. Stavební produkce v roce 2018 reálně meziročně vzrostla o robustních 8,4 % a produkce inženýrského stavitelství se meziročně zvýšila o 4,8 %.

Je pozitivní, že se nám podařilo zvýšit vládní investiční aktivitu. Za poslední 4 měsíce roku 2018 bylo v rámci kapitálových výdajů ze státního rozpočtu čerpáno 71,2 mld. Kč, zatímco za období prvních 8 měsíců to bylo jen 48,5 mld. Kč. Dalších 53,3 mld. Kč bylo v rámci kapitálových výdajů čerpáno prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let. Kapitálové výdaje státu v roce 2018 dosáhly 119,6 mld. Kč, což představovalo 128,1 % rozpočtu po změnách.

Firmy v roce 2018 robustně investovaly, tvorba hrubého fixního kapitálu byla o 10,1 % vyšší než v roce 2017. Vyšší investice směřovaly do budov a staveb, strojního vybavení i dopravních prostředků. Tato čísla se kladně promítla

i do rozvoje oboru stavební výroby. Loni jsem na konferenci setkání lídrů českého stavebnictví jako předpověď vyjádřil přání „že doufám, že budete stíhat investice, které se na vás hrnou, že nebudou stavební firmy stíhat a že budeme řešit, že nejsou lidi“. Tato předpověď se pomalu stává realitou.

Letos očekáváme, že otevřeme 23,5 km nových dálnic, nejdelší úsek na D1 Přerov – Lipník nad Bečvou, zprovozníme 93 km železničních staveb nad 300 mil. Kč, zahájíme 130 km nových dálnic a 135 km nových železničních staveb nad 300 mil. Kč.

Přes nesporné úspěchy máme před sebou ještě řadu nezbytných kroků, které jsou pro další rozvoj stavebnictví klíčové. Sestavili jsme národní investiční plán vlády, který zahrnuje přes 17 000 projektů za 3,45 bilionu korun na léta 2019 až 2030. Zřídili jsme Radu vlády pro veřejné investování, kde mají svého zástupce i představitelé stavebního sektoru. Rada vlády je koncipována jako společný mezíresortní poradní orgán vlády.

Další výzvou je pokračování změny stavební legislativy. v meziresortním připomínkovém řízení je návrh koncepční změny stavebního práva ve formě věcného záměru rektifikace stavebního práva, který by měl být předložen vládě do konce října. Uvítáme i kvalifikované vstupy stavbařů do tohoto procesu.

Přeji všem, aby se firmám a zaměstnancům dařilo v letošním roce co nejlépe a dosáhli jsme dalších skvělých výsledků.

Alena Schillerová, ministryně financí

Investice jsou jednou z hlavních priorit vlády. Ve státním rozpočtu pro letošní rok počítáme s investicemi ve výši 122,3 miliardy korun, což je o 32,1 miliardy korun více než v roce minulém. Jen z národních zdrojů přitom proinvestujeme téměř 80 miliard, to je nejvíce za posledních deset let. A jsme na dobré cestě, abychom tohoto cíle dosáhli. Jen za první dva měsíce tohoto roku už kapitálové výdaje dosáhly

6,3 miliardy korun, což je skoro dvakrát víc než loni ve stejnou dobu. Udělám maximum pro to, abychom tento trend udrželi nejen po celý letošní rok, ale i v letech následujících.

Dan Ťok, ministr dopravy

Veškeré dálniční stavby, které v současné době ŘSD připravuje nebo již realizuje, mají vysokou prioritu. Výjimkou samozřejmě není ani dálnice D52, která je součástí evropské sítě TEN-T a tvoří důležité spojení Polska, Moravy a Rakouska. První úsek u Pohořelic plánujeme na příští rok. V tuto chvíli stavíme v České republice 107 km dálnic na zelené louce a 21 km modernizace D1. V letošním roce je připraveno dalších 178 kilometrů staveb, přičemž v průběhu března se rozestavěnost zvýší o 13 km na D35 či o první část obchvatu Českých Budějovic a dva modernizované úseky D1. V letošním roce by měly být rozestavěny všechny zbývající úseky

modernizované D1. Souběžně s tím budeme letos řešit liniový zákon, abychom do budoucna urychlili přípravu staveb.

Marta Nováková, ministryně průmyslu a obchodu

Úvodem mi dovoluji poděkovat celé stavbařské „rodině“ za úspěšný minulý rok. Nárůst oproti roku 2017, 8,4 %, je vyšší,

než se v průběhu roku očekávalo. Pozitivním signálem je růst téměř všech základních ukazatelů. Tyto výsledky nejenže odrážejí celkový vývoj české ekonomiky, ale dávají i dobré předpoklady pro další období, pokud se rostoucí trend u nás a v Evropě udrží. O pozitivním vnímání celkové ekonomické situace, zvyšující se životní úroveň a stabilitě finančních trhů svědčí výrazný pokrok v oblasti bytové výstavby, a to jak v zahajování, tak dokončování bytů. Je však velice obtížné na začátku roku odhadovat další vývoj stavebnictví, který bude ovlivněn nejen výší možných finančních zdrojů, a to jak z veřejných rozpočtů, privátních zdrojů a evropských fondů, ale i novou legislativou.

Začátek roku přinesl jednu novinku, jejímž cílem je vytváření pravidel pro efektivní veřejné investování a schvalování prioritních strategických projektů. Jedná se o zřízení Rady pro veřejné investování (RVVI), která byla zřízena Usnesením vlády č. 61 ze dne 21. ledna 2019. Z hlediska rozhodujících veřejných investic se jedná o významný moment, protože specifikem stavebnictví je značný podíl investic právě z veřejných prostředků. Stejně jako v celém národním hospodářství se i ve stavebnictví výrazně projevuje nedostatek pracovních sil, a to ve všech profesích, který se může stát jedním z limitujících faktorů jeho dalšího rozvoje. S ohledem na očekávaný nižší předpokládaný růst v následujících letech by však konstatování, že tento a příští rok bude stejně úspěšný, bylo velmi odvážné. V kladných číslech však zůstaneme.

Adam Vojtěch, ministr zdravotnictví

V rámci Národního investičního plánu vlády počítáme s investicemi do zdravotnictví ve výši 71,5 miliardy korun do konce roku 2030. Peníze půjdou hlavně do areálů nemocnic, IT a přístrojové techniky. V tomto roce bude zahájeno několik strategických investičních akcí, jako je například výstavba Gynelogické

ko-porodnické kliniky v Brně, po které všichni na jižní Moravě dlouho volali, rekonstrukce transfuzního oddělení ve Fakultní nemocnici Hradec Králové nebo obnova přístrojové techniky pro Fakultní nemocnici Olomouc a Thomayerovu nemocnici v Praze. Stavět by se měly začít také dva nové pavilony pražského IKEM. Aktuálně rovněž probíhá výstavba Centrálního urgentního příjmu Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.

Klára Dostálová, ministryně pro místní rozvoj

Změny stavebního práva připravujeme ve dvou rovinách. V blízkém horizontu jde o změny stávajícího stavebního zákona, v delším horizontu připravujeme zcela zásadně nově pojatý stavební zákon s dopadem do mnoha dalších zákonů, tedy nikoli novelu stavebního zákona, jak je někdy mylně uváděno. Novým zákonem chceme zásadně ulehčit životy stavebníkům. Cílem naší rekodifikace veřejného stavebního práva je zjednodušení a zefektivnění právní úpravy s vizí „jedno razítko, jeden úřad, jedno povolení“. V únoru 2019 proběhlo meziresortní připomínkové řízení k návrhu věcného záměru nového stavebního zákona, nyní vyhodnocujeme obdržené připomínky.

Bylo obesláno celkem šest desítek připomínkových míst, které mohly v této fázi legislativního procesu zaslat své věcné a odborné připomínky. Po jejich vypořádání předložíme věcný záměr vládě. Po schválení věcného záměru bude následovat tvorba vlastního návrhu zákona, který bude opět muset projít procesem projednání. S platností nového zákona počítáme již od ledna 2021. Se změnami, které lze provést hned, však nechceme otálet. Již nyní je předložena na Úřad vlády novela stávajícího stavebního zákona, prostřednictvím které chceme zavést fikci souhlasu, což znamená, že pokud se kterýkoli z dotčených orgánů k žádosti nevyjádří do 30, ve složitých případech max. do 60 dnů, automaticky platí, že se záměrem bez podmínek souhlasí. Tato novela by měla nabýt platnosti ještě v tomto roce.

Richard Brabec, ministr životního prostředí

Program Nová zelená úsporám si dlouhodobě drží velmi dobrou bilanci jak z hlediska efektivnosti vynaložených nákladů na dosažené úspory, tak i z pohledu čerpání prostředků. Zájem o dotace je mimořádný a stále roste. Jen v roce

2018 zaevidoval Státní fond životního prostředí ČR přes 8500 žádostí, což je od roku 2014 meziročně vůbec nejvíce. K jeho oblíbě přispívá zejména stabilita podmínek a rozšiřující se nabídka dotací respektující trendy v nových technologiích. Od spuštění programu v roce 2014 jsme v programu schválili 7,8 miliardy korun pro více jak 35 tisíc majitelů rodinných a bytových domů. Vedle úspor na energetických účtech domácností má pak program zároveň velmi pozitivní dopad na malé firmy a živnostníky, ať už projekční nebo realizační, a zásadně tak přispívá k růstu českého HDP a k podpoře regionální zaměstnanosti. ■ -jik-

*S využitím Kvartální analýzy
CEEC Research*

VÝVOJ VE STAVEBNICTVÍ nevěstí katastrofu

Návrh nového stavebního zákona je krok správným směrem. Měl by pomoci velkým investorům i občanům, mohl by také vyřešit současnou kritickou situaci na bytovém trhu. Považuji však platnost zákona od roku 2021, se kterým počítá ministerstvo pro místní rozvoj, za příliš ambiciózní plán, říká Jiří Nouza, prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví.

● Jsou známy první výsledky stavebnictví v tomto roce. Jak je hodnotíte?

Myslím, že výsledek měsíce ledna není předzvěstí počátku katastrofického scénáře. Údaje o stavební produkci za leden nejsou podle výsledků Českého statistického úřadu vůbec špatné, jak by mohla hodnota meziročního indexu napovídat. Bezpochyby ale budou mnozí, kteří vyřknou negativní soud. Výsledek je tentokrát zapotřebí hodnotit ze dvou hledisek – z matematického a věcného. Výsledek stavebnictví v loňském lednu (2018) zaznamenal zcela mimořádnou hodnotu 132,8 % (vztaheno k úspěšnému roku 2017). Letošní propad znamená snížení o 13,2 % oproti loňské anomálii a měřeno prostřednictvím indexů byl úspěšnější než ten dobrý v roce 2017, a to o plných 15 %.

Druhým faktorem jsou nepříliš příznivé klimatické podmínky letošní zimy, které přesto stavebnictví omezily jen minimálně. Svědčí o tom vyrovnané výsledky pozemního i inženýrského stavebnictví a také vyšší počet zahajovaných i dokončovaných bytů.

Přesto, že jsme teprve na začátku roku a mohou nastat různé neočekávané změny, dobrým signálem pro jeho průběh je zadaná veřejná zakázka, která byla na konci roku 2018 meziročně vyšší o 46 % a za letošní dva měsíce trend pokračuje, opětovný nárůst činí 43,7 %.

● Jaké jsou priority nového prezidenta SPS?

Úkolů je řada, ale v obecné rovině bych řekl, že mezi ty nejdůležitější bude patřit posílení pozice svazu jako reprezentanta jednoho z nejvýznamnějších hospodářských odvětví ve vztahu ke státní a veřejné správě. Dále jsou to úkoly v oblasti legislativy, zejména práce na zjednodušení stavebního práva, tzv. rekodifikace, a řešení situace dostupného bydlení. V obou případech jsme aktivními účastníky pracovních týmů, které tyto věci

Jiří Nouza: Myslím si, že budeme všichni překvapeni, kam se stavebnictví bude ubírat.

řeší. Určitě se budu snažit o rozšíření portfolia členů svazu, neboť v tuto chvíli nejsou členy např. investoři-developeři nebo projektové společnosti, a přitom je určitě chápu jako podnikatele ve stavebnictví. Čeká nás také řešení situace v učňovském školství. Zkrátka výzev a úkolů je opravdu řada.

● Na straně jedné se na stavebnictví pohlíží jako na poměrně rigidní část ekonomiky, ale i zde se odehrávají výrazné technologické změny. Jaké inovační trendy směřem k růstu kvality stavebního díla byste chtěl vypíchnout?

Myslím si, že budeme všichni překvapeni, kam se stavebnictví bude ubírat. I zde již nyní hraje roli digitalizace a robotizace. A to nejen v případě projektování staveb. Nakonec to už zde máme, ale změny přijdou zejména v oblasti provádění stavby. Viděl jsem, jak 3D tiskárna stavěla specifickou kanalizační vpusť... Neodvážím se však rychlost tohoto procesu předpovídat. Na jedné straně je potřeba podpořit zvyšování architektonické, technické a provozní kvality a efektivitu staveb. Na straně druhé je ale nutné

jasně vymezit, které z technických požadavků jsou zcela zásadní, a tedy musí být závazné, a které by měly být pouze doporučené. Musí existovat jednoduchý přehled závazných norem pro jednotlivé typy staveb vydaný formou právního předpisu, dostupný a srozumitelný všem, kteří s ním potřebují pracovat. U doporučených norem by pak měl mít investor a konečný uživatel možnost si o použití nových materiálů, technologií a prováděcích postupů rozhodnout sám. Určitá míra regulace zaručuje kvalitu a je pozitivní, ale přemíra regulace je zbytečná a nevhodná.

● Pojďme se na vaše úkoly podívat podrobněji. Jak chcete zrychlit a zjednodušit schvalovací procesy?

Naše úloha při novele zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby technické a dopravní infrastruktury, je již marginální – proces běží a je to již v Poslanecké sněmovně. V novele považuji za jednu z nejdůležitějších věcí fikci souhlasu. Jde sice o dílčí novelu, je to ale krok správným směrem. Zatím to vypadá, že je shoda napříč politickým spektrem. I když jsem životní optimista, v případě tzv. rekodifikace stavebního práva bych byl trochu opatrný. Všichni, včetně poslanců a senátorů, bychom si měli uvědomit, že je to důležitá změna pro všechny. A i když ji tato vláda prosadí, domnívám se, že k vlastnímu „použití“ dojde až v dalším volebním období. Můj odhad je, že pokud bude rekodifikace úspěšná, schválí ji v roce 2022 a připravovat a stavět se podle toho bude za další tři roky.

Proč je to zásadní a důležité? Proces schvalování nových staveb se totiž stal postupně natolik složitým a překombinovaným, že se země dostala do vlastní legislativní pasti. Komplexní a vpravdě revoluční „rekodifikace stavebního práva“ je zcela nezbytná. Jedním z cílů je jedno podání, s jednou dokumentací u jednoho úřadu, který obstará všechna závazná stanoviska. Výsledkem by mělo být jedno rozhodnutí – to znamená jedno kulaté razítko. To by byl skutečně zásadní krok kupředu! Velmi však záleží na tom, jak tento proces bude postupovat, a kdy nebo jestli vůbec dojde k jeho schválení!

● To, co říkáte, spadá pod celkovou snahu o rekodifikaci stavebního práva.

Ano, jde o rozsáhlou agendu. Z věcného záměru nelze nic vytrhávat a půjde o to zvládnout v rozumné míře resortizmus – rozumnějte tím tzv. ochranu zájmů každého resortu, kterého se změny dotknou. Stavebnictví nepatří nikomu

a přitom patří všem. A zde se právě dost obávám nežádoucích vlivů. Z dlouhodobějšího hlediska je potřebná celková re-kodifikace veřejného stavebního práva, to je však otázkou delšího procesu. Do té doby je potřeba alespoň dílčím způsobem novelizovat stávající stavební zákon a další související právní předpisy s cílem urychlit a zjednodušit stavební proces. Nezbytné je nastavení jasných a dlouhodobě platných pravidel pro výstavbu. Jedná se o celý komplex nutných změn. Klíčové je třeba zásadním způsobem urychlit vyjadřování a rozhodování dotčených orgánů, které se vyjadřují ke stavebnímu záměru. Dokumentace pro umístění a povolování staveb musí být podstatně zjednodušena. Jinými slovy je třeba všude stanovit a pod sankcí fikce souhlasu striktně dodržovat lhůty pro rozhodování všech úřadů a institucí. Nová právní úprava musí stát na principu „úřady obíhá žádost, ne stavebník“, a celý proces musí být plně digitalizován. Cílem je jedno povolovací řízení a jeden přezkum. Musí dojít také k odstranění tzv. systémové podjatosti a možnosti politických tlaků oddělením státní správy a samosprávy. A takto bych mohl pokračovat asi do nekonečna.

● Jak se díváte na návrh, že vznikne centrální stavební úřad?

Narazilo to na politiky. Existuje obava ze založení podobného stavebního úřadu, jakým je kupříkladu ERU, kde se mnohá rozhodnutí dostanou mimo kontrolu vládní exekutivy. Není jasné, kdo jej bude kontrolovat. Dnes se již mluví o tom, že bude podléhat MMR. Představa centralizace naráží i u jednotlivých starostů. Ti by se k tomu měli stavět neutrálně. Samospráva by zde neměla být příliš aktivní – jde o pravomoc státu. Již jsem slyšel o tom, že rada odsouhlasila vydání stavebního povolení, a to je přece nesmysl. Úředník stavebního úřadu, kterého platí radnice, tak přejde i se svými mzdovými nároky přímo pod stát. Stačí si jenom připomenout, jak se okruh 511 kolem Prahy povoluje v Uhřetěvsi. Nemám nic proti této městské části, ale taková stavba tam nemá co dělat. Podle mě by to mělo patřit pod Ministerstvo dopravy ČR.

Současná situace třeba v Praze je naprosto neudržitelná. Rozhodování na každém z 22 pražských stavebních úřadů se zcela zásadně liší podle personálního a odborného obsazení úřadu a často také podle aktuálního politického naladění místní radnice. Stavební proces je tak pro investory absolutně nepředvídatelný. Oproti koncepci nové pražské koalice uvedené v programovém prohlášení

ale musí být tento úřad nejen pro územní řízení, ale i pro stavební a společná řízení. V tomto centrálním pražském stavebním úřadu by se mohli soustředit přední stavební odborníci s dostatečným administrativním i právním zázemím. Díky tomu by se mohlo zásadně urychlit povolování staveb, rozhodování by bylo jednotné a předvídatelné, a zejména by se do procesu umísťování a povolování staveb vrátila celoměstská koncepce. Odvolacím orgánem by pro tento centrální úřad bylo MMR s jasně stanoveným termínem pro vyřešení odvolání. Obdobný specializovaný stavební úřad v Praze už existoval do roku 2003, kdy došlo k decentralizaci. Pro rozvoj města do budoucna však bude potřebná opět určitá forma centralizace, protože Praha je jeden provázaný celek, musí být spravována a fungovat jako jednotná metropole. Stavební rozvoj musí být jednou z priorit vládní politiky.

● Mezi lobbistické priority SPS stavíte i dostupné bydlení. Jaká je vaše představa?

Ze začátku jsem to převzal jako agendu, která tady byla. Moje zkušenost z pražského regionu říká, že stavět dostupné bydlení budou stavební firmy – nikdo jiný –, proto se v celé věci tak angažujeme. Budeme se asi muset více orientovat na posílení nájemního bydlení, a nejsem přesvědčen o tom, že jsou na to investorské, chcete-li developerské, společnosti dostatečně připraveny. Veřejný sektor by se neměl pouštět do činností, které významně lépe zvládá sektor soukromý – neměl by sám tzv. developovat a stavět. Musí se najít transparentní spolupráce.

Obec musí říci: máme peníze a máme pozemek, ale vy to musíte dotáhnout do zdárného konce. O zisk se pak bude dělit municipalita a soukromý sektor. Pořád by to ale nemusel být tzv. PPP, k této metodě spolupráce jsem osobně rezervovaný, důvodů je více. Mám s tím osobní zkušenost, když jsem pracoval na ministerstvu dopravy a ukončovala se nebo lépe řečeno se vypovídala PPP smlouva na stavbu D 47. Nikomu bych to nepřál.

Zároveň je nutné si uvědomit, že dostupné bydlení zajistí pouze dobře fungující tržní prostředí se zdravou konkurencí mezi developery a hypotečními bankami bez zbytečné přeregulace a zásahů veřejné správy. Je třeba hlavně zásadně zrychlit a zjednodušit schvalovací procesy a odblokovat více pozemků pro novou výstavbu hlavně na brownfieldech. V různém stadiu rozvoje a povolovacích procesů je nyní v Praze více než 90 tisíc nových bytů, a to z 60 % právě na brownfieldech. Jen dostatečná nabídka na trhu může zastavit současný strmý růst cen bytů. Stát a metropole samozřejmě musí pomoci s bydlením těm opravdu sociálně potřebným. Tady jsou dvě možnosti, které je vhodné kombinovat. Ve většině případů je tím nejvhodnějším a nejspravedlivějším způsobem transparentní a motivační příspěvek na bydlení. A k tomu by doplňkově měly fungovat pro nesoběstačné seniory nebo zdravotně postižené veřejné pečovatelské domy a pro složitější sociální případy by měla sloužit veřejná ubytovací zařízení.

● Jak však vybírat transparentně?

V Praze jsme se o to pokusili. Obec řekla, že chceme postavit byty. Založila fi-

nanční fond sociálního bydlení. A měla by říci: Pojdme stavět. S britskou právní kanceláří jsme to řešili – dali jsme do fondu miliardu, to je naše zlatá akcie, která se nedá zprivatizovat, a multiplikační efekt pomůže vydělat všem. Vymýšlet a stavět nové věci je přece krásná práce, která posouvá celou společnost dopředu. Poté, kdy se podaří zásadně zrychlit a zjednodušit schvalovací procesy, bude možné požadovat po developerech příspěvky do transparentního fondu veřejných investic. Do tohoto fondu by mohli přispívat všichni developři nových staveb, a to podle jednotného klíče – například u bytových staveb by se příspěvek mohl odvíjet od hrubé podlažní plochy bytů. Peníze z tohoto fondu by měly jít na investice do technické a dopravní infrastruktury a do kvalitního veřejného prostoru s veřejnou zelení v okolí nového projektu. A pak také jako částečný příspěvek na potřebnou občanskou vybavenost – tedy školství, zdravotnictví a další veřejné služby.

● **Již se podařilo zastavit mnohaletý pokles zaměstnanců ve stavebnictví?**

Podle zjištění Českého statistického úřadu bylo ve stavebnictví na konci roku nejvíc pracovníků od roku 2013. V porovnání se stejným obdobím před-

krizového roku 2008 se jejich počet snížil o necelou desetinu. České stavebnictví postihla krize v roce 2008 mnohem více než většinu ostatních oborů. Od roku 2008 obor klesal pět let za sebou. V letech 2014 a 2015 vzrostl o 4,3 procenta, respektive o 6,8 procenta. Bylo to způsobeno hlavně dočerpáváním evropských dotací z programového období 2007 až 2013. V roce 2016 stavebnictví kleslo o 5,6 procenta, předloni si připsalo 3,3 procenta. Největší odliv pracovníků nastal mezi lety 2012 a 2013, kdy sektor opustilo zhruba 16 tisíc lidí. Loni stavební produkce vzrostla o 9,2 procenta, nejvíce od roku 2003. Pokles pracovníků je do jisté míry vysvětlitelný. Díky moderní technice lze dnes postavit zděný dům během půl roku. To bylo dříve nemyslitelné. Výrazná časová úspora umožňuje obhospodařit obdobné množství stavebních zakázek s nižším počtem pracovníků než v minulosti. Vliv na růst zaměstnanců měla jistě i průměrná mzda ve stavebnictví, která na konci roku meziročně vzrostla o 6,7 procenta na 29 394 korun. Výhodou stavebnictví jsou nízké kvalifikační nároky. Práce ve stavebnictví je však fyzicky náročná. Nábor nových pracovníků proto není jednoduchý a neobejde se bez růstu mzdových požadavků. A zavírat oči

JIŘÍ NOUZA – TROCHU O SOBĚ

● **Jakou knihu byste si s sebou vzal na pustý ostrov?**

Jak jsem vyhrál válku, kterou napsal Patrick Ryan.

● **Poslední knihu, kterou jste četl?**

Malý pražský erotikon od Patrika Hartla.

● **Osobní krédo?**

Pozitivní vnímání věcí. Pořád se nelze přehrabovat ve sračkách.

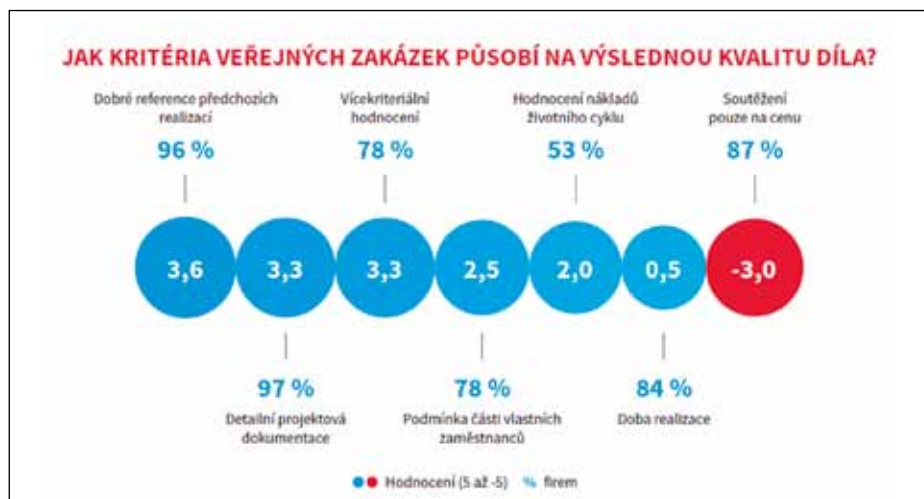
● **Nejlepší věc, která vás potkala?**

Moje žena a tři děti. Je to někdy peklo, ale je to fajn.

před nedostatkem pracovní síly v oboru by bylo pošetilé. Do budoucna lze možná očekávat, že po odeznění boomu v pozemním stavitelství bude počet pracovníků v oboru dál klesat. Avšak vzhledem k zanedbané dopravní infrastruktuře v ČR je možné předpokládat i rostoucí investiční aktivitu v rámci inženýrského stavitelství. Výraznou brzdou jsou však povolovací řízení, která prodlužují start dostavby některých úseků dopravních komunikací. ■

Jiří Kučera

U veřejné zakázky KVALITU MOC NEŘEŠÍ

Kvalitu staveb u veřejných investic nejvíce ohrožuje soutěžení na nejnižší cenu, podporuje ji naopak kritérium dobrých referencí u předchozích realizací. S alespoň částečným snižováním obecné kvality stavebních materiálů se setkala 48 procent stavbařů. Za dostatečnou přitom aktuálně považuje kontrolu kvality u realizovaných veřejných zakázek pouze 27 procent stavebních společností.

Výslednou kvalitu díla u veřejných zakázek nejvíce v pozitivní rovině ovlivňuje kritérium dobrých referencí u předchozích realizací, v negativní, pak soutěžení pouze na nejnižší cenu. Na stupnici od -5 do +5 ohodnotili ředitelé stavebních společností tyto dva faktory známami 3,6, respektive -3,0 bodu.

HLEDÁNÍ ROVNOVÁHY

Kvalitu významně podporuje rovněž detailní projektová dokumentace a vícekritériální hodnocení (obojí shodně 3,3 bodu). Výraznější rozdíly se objevují u velkých stavebních firem, které nejvýše hodnotí detailní projektovou dokumentaci (3,7 bodu) a inženýrských společností preferujících vícekritériální hodnocení (3,7 bodu).

„Rozhodující by měl být vyvážený poměr kvality, ceny, spolehlivosti a transparentnost všech výběrových řízení. Rozhodně nevěřím v univerzální model pro všechny investory. Měl by respektovat jeho oprávněné a spravedlivé požadavky,“ říká Ivo Luňák, jednatel, Tyros Loading Systems CZ s.r.o.

Svůj pohled přidává také Tomáš Rosák, předseda představenstva, Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.

„Více bychom se měli soustředit na kvalitu provedení, záruky, ale také na výkonnost a kvalitu stavebních materiálů použitých při výstavbě. Cena by neměla být vždy na prvním místě.“

STAVEBNÍ MATERIÁLY

Svou roli hraje také výběr stavebních materiálů, přičemž obecné snižování jejich kvality v posledních letech zaznamenalo

šest procent stavebních firem. O alespoň částečném snížení kvality dále hovořilo dalších 42 procent ředitelů. Za kvalitnější materiály, než jak určuje norma, je přitom ochotna zaplatit jen desetina (10 procent) investorů. Třem čtvrtinám (76 procent) postačuje u materiálů splnění norem a 14 procent parametry vůbec neporovnává a řídí se jen cenou.

„O soutěžení pouze na cenu a případně přidruženém kritériu záruční doby už se toho popsaly stohy. Myslím, že se naopak hodně podceňuje schopnost vítězné vybrané firmy dodat detailní projektovou dokumentaci a doložit pozitivní reference předchozích realizací v dané oblasti pro podobné zákazníky a také její personální možnosti. Ověřený odborný personál je základem každé úspěšné realizace. Hodnocení nákladů životního cyklu pak беру už jako samozřejmost.“

Více bychom se měli soustředit na kvalitu provedení, záruky, ale také na výkonnost a kvalitu stavebních materiálů použitých při výstavbě. Cena by neměla být vždy na prvním místě,“ uvádí Tomáš Koranda, předseda představenstva, HOCHTIEF CZ a.s.

DŮVĚŘUJ, ALE PROVĚŘUJ

Za dostatečnou přitom považuje kontrolu kvality u realizovaných veřejných zakázek pouze čtvrtina (27 procent) ředitelů stavebních společností. Polovina (53 procent) firem hovoří o alespoň částečné uspokojivosti kontrol a pětina (20 procent) je označuje za zcela nedostatečné. Výrazně optimističtější jsou v tomto ohledu velké stavební a inženýrské společnosti, které kontroly kvality hodnotí jako dostatečné ve 43, respektive 42 procentech případů. ■

Ing. Jiří Vacek, Ph.D., MIM
ředitel společnosti
CEEC Research, s.r.o.

PRÁCE KVAPNÁ málo platná

Napadlo nám trochu více sněhu, doufám, že se zvýší objem podzemních vod. V okolí Břevnovského kláštera se objevily desítky sněhuláků, idyla zimního času je tady. Využil jsem čas, abych si prohlédl zasněženou Prahu, je krásná, snad si ji nezkazíme. Na Pražský hrad nejdu, proč se mám nechat pořád lustrvat jen proto, že se pan Mynář, nadále bez prověrky, bojí. Ne, v Praze je pořád něco k vidění. Jel jsem vlakem, zadarmo, přes Pražský Semmering na Cibulku, úžasný pohled na Vltavské údolí, Vávrovu vyhlídku. Ale zase, když vidím, jak dlouho trvá oprava Čínské pavilonu v lesoparku Cibulka, je mi smutno. K tomu si přidám, proč se vyhodí více jak dvacet milionů za betonové truhlíky. On by si to pan starosta, který vše spískal, hodně rozmyslel, kdyby to platil ze svého. Všimli jste si, že se asi přece jen zlepšilo ovzduší? Ten sníh je pořád bílý, a ne jak v minulosti, kdy byl hned ušmudlaný.

Byla zrušena Rada vlády pro stavebnictví při MPO. Pan premiér zřídil Radu vlády pro veřejné investování (RV VI) a postavil se do čela. Byl jsem v pátek večer vyrozuměn, že jsem jmenován členem rady a abych se v pondělí v osm ráno dostavil na první zasedání. Prošvihl jsem začátek, přišel jsem o dvě minuty později, a jednání bylo v plném proudu. Do fotogalerie jsem se nedostal. Byl to pro mne důkaz, že ve vládě to nema-

jí sovy lehké, když tu začínají v šest. Po výzvě pana premiéra jsem si vzal slovo. Poděkoval jsem mu, že bude opět zřízen institut státní expertizy, jak je uvedeno v podkladovém materiálu RV VI, a pokračoval jsem: „Pane premiére, mohl byste jako pilotní projekt státní expertizy zvolit vámi prosazovanou výstavbu vládní čtvrti v Letňanech na základě studie proveditelnosti? Tu jistě máte již zpracovanou.“ Nechtějte vědět, jaké sta-

ccato jsme vyslechli. Jenom útržky: „Co jste postavil, já toho již postavil, vy mi nebudete říkat, co mám dělat, a vůbec, co je to státní expertiza, mne to nezajímá“. Nevím, zda jsou jednání tajná, ale v pravidlech jsem se o tom nic nedočel.

Chci se s vámi jenom podělit o to, jak se připravují investice. Na druhou stranu musím přiznat snahu o rekapitulaci všech veřejných investic. Vždyť statut RV VI uvádí mj.:

1. Iniciovat a dohlížet na budování systému veřejného investování, kvalitní investiční strategii (politiky) s cílem zajistit finanční a socioekonomickou efektivitu při investičním rozhodování a vlastní realizaci investic vč. hodnocení výsledků a dopadů.

2. Iniciovat zajištění sjednocujících transparentních pravidel, metod hodnocení a legislativních úprav zákonů a vyhlášek vedoucích ke kvalitnímu a efektivnímu investování.

3. Iniciovat a dohlížet na modernizaci a inovace v celém systému veřejného investování vč. zajištění přenášení zahraničních přístupů, standardů, norem a metodik, pokud povedou k zlepšení systému veřejného investování.

4. Zajistit metodiku a funkční systém evaluace ex-ante, in medias res, ex post při hodnocení investičních akcí a transparentní systém výběru investic vhodných pro financování či kofinancování z veřejných zdrojů.

5. Sestavit a kontrolovat Národní investiční plán opřený o Mapu investičních preferencí a koordinovaný s finančními možnostmi státu i ekonomickou realitou. Využít dostupné a zavedené nástroje plánování a hodnocení investic.

6. Iniciovat vytvoření systému finančních zdrojů zajišťujících dlouhodobou udržitelnou investiční politiku (s využitím veřejných zdrojů i soukromého kapitálu).

7. Iniciovat a dohlížet nad zabezpečením profesionálních kapacit Státní expertizy (jednotky pro posouzení kvality veřejných investic, zajištění její evaluace, přípravy podkladů pro Radu vlády, koordinace odborných veřejných složek, ministerstev i regionálních veřejných investorů).

8. Iniciovat definování a prosazení státního modelu pro veřejné investování a státního modelu veřejné investice a dohled nad ním.

Četl jsem připravované teze pro vytvoření ministerstva veřejného investování. Jsou zajímavé, ale obávám se, že resortismus nedovolí jeho plné rozvinutí. Koneckonců stejný problém vidím i ve zřízení Nejvyššího stavebního úřadu. Vystoupení zástupce Svazu měst a obcí v televizi po tiskové konferenci k rekodifikaci veřejného stavebního práva tomu nasvědčuje. Na druhou stranu investiční i vzdělávací náklady na přechod k digitalizaci budou pro města a obce také velkou zátěží, pokud by zůstaly stavební úřady v dnešní pozici. Věcný záměr nemůže pochopitelně řešit vše podrobně, od toho bude paragrafové znění nového stavebního zákona, čeká nás však i změna více jak padesáti zákonů včetně kompetenčního, ale i podzákoných norem.

Naše legislativní komise pod vedením Ing. Františka Hladíka zpracovává připomínky k Věcnému záměru stavebního zákona a Hodnocení dopadů regulace (RIA). Poté, co MMR zaslalo tento návrh do meziresortního připomínkového řízení, oblastní kanceláře jej rozeslaly všem členům Komory s možností vyjádřit se kvalifikovaně. Špatné je, že je vše připravováno rychle a zběsile. Uvidíme, jak bude projednávání probíhat v parlamentu. Komora chce zlepšit povolování staveb s dodržáním veřejného zájmu a ne jenom, aby se to líbilo panu premiérovi a velkým developerům, jak uvedla paní ministryně. Chceme, aby bylo jediné povolení stavby, mluvíme o upraveném rozsahu dokumentace pro společné řízení, spolupracujeme na digitalizaci. To vše ale s důrazem na odpovědnost autorizované osoby v celém procesu výstavby – od územně plánovací dokumentace až po uvedení stavby do provozu.

A teď (je středa 6. února odpoledne) se dozvídáme, že MMR stahuje verzi Věcného záměru z 31. ledna a do systému eKlep bude dána nová verze. Ještě že vše děláme ve svém volném čase. Dozvídám se, že stažení verze bylo vynuceno Hospodářskou komorou, neboť MMR upravilo špatné citace. Měl pravdu jeden právník, je to jako kdyby Kájínek vypracoval se svými advokáty trestní zákon. Začínám mít pochybnosti, zda jsme ještě parlamentní demokracie, když soukromý subjekt rozhoduje, co půjde do meziresortního připomínkového řízení.

Když tak píšou úvodníky, mám někdy problém s gramatikou. Musím si ho po sobě několikrát přečíst, problémem mohou být přechodníky. No, a tak jsem byl nadšený, že KSČM vypracovala návrh zákona na ochranu českého jazyka. Strana, která zavedla do češtiny tolik rusismů, strana, jež měla v minulosti představitele s úžasným přednesem v českoslovenštině. A co dnes, jak by se trestala vystoupení mnohých politiků? Asi by už nesměli vystoupit s veřejnými projevy, vše by bylo jenom čtené. Nic by jim nebyla platná znalost mnoha cizích jazyků, když nemluví spisovně podle zákona. Soudruzi, držím vám palce při prosazení tak důležitého zákona. A ještě jeden vzkaz. Předseda KSČM JUDr. Filip vystoupil v televizi a sdělil nám, proč se mají zdanit církevní restituce – vždyť i náhrady pojistných událostí jsou zdaněny. Nejsou, pane předsedo.

Lidí je moc, už se do vlaků nevejdou. Další problém je na světě. Kde nastala chyba? Studie průplavu Dunaj – Odra – Labe je na světě, a já se ptám k čemu. Kde se vezme voda? Co budeme po onom průplavu vozit? Zdá se, že stařáci by chtěli po sobě něco zanechat, ještě jsme nestavěli pyramidy, zkusme to. Praha, respektive SŽDC, se zbavuje nádražních ploch za podivných smluv. Nic proti tomu, ale jsou skutečně všechny nádražní plochy určené pro kancelářské a rezidenční stavby? Vždyť naši předkové nebyli hloupí. Proč postavili žižkovské nákladové nádraží? Ano, aby byl velký náklad přivezen do centra a ke spotřebitelům rozvážen malými dopravními prostředky.

Je před námi Shromáždění delegátů ČKAIT, tentokrát delegáti budou pozváni do kina, proč ne, změna nevadí, hlavně když bude průběh dobrý. Chystány jsou různé náměty, zejména asi z pražské valné hromady. Mělo by se rozhodnout o výstavbě v Sokolské, budou předány Ceny Inženýrské komory a slyšel jsem, že sběratel koláčků se nedostal mezi delegáty. Snad na tom není jako pan premiér, který nám čtenářům v rozhovoru v sobotních Lidových novinách sdělil, jak v době služebního pobytu jeho otce ve Švýcarsku, kdy neměli peníze, jedli brambory ve slupce a maso měli jenom v sobotu. ■

Ing. Pavel Křeček,
předseda ČKAIT

Převzato: Zprávy a informace ČKAIT
1/2019, zpravy.ckait.cz

STAVEBNÍ ZÁKON POD TLAKEM STOVEK PŘIPOMÍNEK

K návrhu věcného záměru nového stavebního zákona obdrželo ministerstvo pro místní rozvoj od ostatních úřadů 1641 připomínek, z toho 1281 zásadních, uvedla náměstkyně MMR Marcela Pavlová. Vláda počítá s tím, že nový zákon by měl být účinný od roku 2021. „Věcný záměr nového stavebního zákona jsme na začátku ledna předložili do meziresortního připomínkového řízení. Když jsme všechny připomínky dali do jedné tabulky, tak je to román, který má téměř 900 stránek. Připomínky chceme vypořádat na přelomu března a dubna,“ řekla Pavlová. Paragrafové znění zákona by podle plánu MMR měla dostat sněmovna do konce prosince. Nový stavební zákon by měl podle ministerstva pro místní rozvoj [MMR] zkrátit povolovací řízení u staveb ze současného průměru 5,4 roku na jeden rok. Územní řízení, stavební řízení a EIA se sloučí do jednotného povolovacího řízení. Měl by

vzniknout Nejvyšší stavební úřad, který bude součástí státní správy. Návrh počítá s tím, že pokud se příslušný úřad nevyjádří do 30 dní, bude platit tzv. fikce souhlasu. Stavbu nepůjde povolit dodatečně. Podle Pavlové budou při schvalování největší problémy ve dvou oblastech. „Nejtvrdí oříšek bude s Nejvyšším stavebním úřadem, kde by tuto činnost vykonával sám stát a ne úřady územně správních celků v přenesené působnosti,“ doplnila Pavlová. Za druhý velký problém považuje to, že k novému stavebnímu zákonu se nabaluje 45 zvláštních právních předpisů, v nichž vystupují úřady, které chrání veřejné zájmy. Například při ochraně životního prostředí nebo památek. „Je potřeba, aby si všechna ministerstva, kterých se to týká, udělala inventuru veřejných zájmů. Jestli ty věci, které jsou dnes v zákoně, jsou opravdu veřejnými zájmy,“ uvedla dále Pavlová.

NASTALA ÉRA ZKRACOVÁNÍ a začalo to povolováním

Po celkové rekodifikaci má začít platit nový stavební zákon za dva roky. Takový je plán ministerstva pro místní rozvoj. Jedním slovem ambiciózní. Ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová si je přesto vědoma, že nelze spoléhat až na nový kodex. Stavební paralýzu země je třeba řešit hned. Už od září letošního roku by proto měla začít platit tzv. fikce souhlasu, od které si politici a investoři slibují výrazné zrychlení povolování staveb. A už letos by se mohly projevit pozitivní výsledky dřívější novely, která zavedla společné územní a stavební řízení.

Komplikovaná legislativa už totiž ohrožuje konkurenceschopnost země, rozvoj dopravní infrastruktury a je jednou z příčin krize dostupného bydlení ve velkých městech. Sdružení pro architekturu a rozvoj (SAR) proto vítá každou legislativní snahu, která by mohla pomoci stavební paralýzu odblokovat. Nastartovat každou novou věc ale nějakou dobu trvá, tak teď jen nezmírnit nastolené tempo.

DVA V JEDNOM

Již rok mají stavebníci možnost využít jedno společné řízení, kterým je stavba povolena, místo obvyklých dvou – územního a stavebního. Možnost řádného opravného prostředku je potom jen jedna, což by mělo celý letitý proces zkrátit. Jednoduše lze říci, že celý průběh společného řízení obnáší tyto kroky: jedno rozhodnutí, jedno odvolání, jeden soud. Nedochází tak k řetězení vydávání rozhodnutí a jejich následnému napadání.

„Délka povolení se tak teoreticky snižuje na polovinu, ovšem lhůty nejsou ni-

kerak vymahatelné,“ poukázala na možný problém expertka na stavební právo a členka SAR Renáta Pintová Králová.

Společné řízení zatím, zdá se, funguje. V prvních měsících byly stavební úřady velmi ostražitě jako ke každé novince, ale nyní snad vedle stavebníků i ony pochopily, že princip jednoho řízení, a především jen jediného odvolání, musí proces nezbytně zrychlit.

„My nyní jdeme cestou společného řízení u všech našich klíčových projektů, a to i těch opravdu velkých. Předpokládáme, že se tak podaří celý povolovací proces urychlit a úřadům to ušetří spoustu práce,“ podotkl šéf Central Group a člen SAR Dušan Kunovský. I další společnosti jedničku na rezidenčním trhu pomalu následují a začínají společné řízení také využívat.

I z tohoto důvodu je velmi důležité, aby se zvažovaný pražský centrální stavební úřad pro velké stavby zabýval jak územním, tak i stavebním a společným řízením. Cesta, kterou nyní zvažuje ve-

dení města, tedy zřídit sice úřad, ale jen pro územní řízení, která u velkých staveb investoři postupně opouštějí a nově využívají společné řízení, je totiž slepá.

Postavit obyčejný bytový dům v Praze už trvá často i více než deset let, z toho stavba samotná zabere 1,5 až dva roky. Jen mezi vydáním územního rozhodnutí, ve kterém se vyřeší ty nejpodstatnější záležitosti, a stavebního povolení, uplynou většinou až tři roky a soudní přezkumy obou povolení zaberou další rok a víc. Nezdědka se navíc v rámci odvolání řeší tytéž námitky v územním i stavebním řízení.

MLČÍŠ? SOUHLASÍŠ...

Zrychlení procesu je také cílem novely, která zavede tzv. fikci souhlasu. Ta by měla odstranit rozšířený nešvar, kdy dotčené orgány (například hasiči, památkáři, hygiena...), které hájí v povolovacím řízení veřejný zájem, absolutně nedodržují správní lhůty bez jakéhokoliv postihu. Bez jejich razítka ovšem investor nemůže o vydání povolení ani požádat na stavebním úřadu.

„Zavedení fikce souhlasu je jednoznačně krok správným směrem, který může schvalování staveb urychlit až o několik let. Stát občanům i firmám ukládá pod sankci spoustu povinností. Přitom sám své povinnosti v řadě případů neplní. Jeho orgány často nedodržují předepsané termíny pro svá vyjádření a rozhodnutí, a to povolovací proces prodlužuje o roky,“ řekl Kunovský.

Fikce souhlasu by znamenala, že pokud se úředníci do šedesáti dnů nevyjádří, bude se mít za to, že souhlasí. Novelu podporuje i ODS a TOP 09, návrh ministerstva pro místní rozvoj by tedy neměl narazit ve sněmovně na odpor. ■ -jik-

INTERAKTIVNÍ STAVITEL – NYNÍ I NA BLOGU

- ➔ Platforma pro lidi, kterým nejsou problémy stavebnictví cizí
- ➔ Komentáře, poznámky, právo a legislativa
- ➔ Stačí jeden klik: <http://blog.stavitel.cz>

Vše ostatní na www.stavitel.cz

STAVITEL

POLITIKAŘENÍ NEPROSPÍVÁ kvalitě stavebního řízení

S pomalým stavebním povolováním v Praze chce zatočit její vedení. Nově začne sledovat délku procesu. Dobrý krok, který ale nesmí zůstat osamocen, respektive kterému musí předcházet podpora stavebních úřadů ze strany politiků, a zastavení politického vměšování do jejich rozhodování.

Jedním z hlavních témat nedávného setkání vedení Prahy s investory byla délka povolovacího procesu. Ta dnes v Praze dosahuje i více než 7 let! Praha nyní oznámila, že v rámci boje za jeho zkrácení bude „měřit délku stavebního řízení“, což by mělo vést k jeho zefektivnění. Asociace developerů tuto snahu vítá. Zároveň ale varuje, že toto řešení bez dalších opatření situaci nezlepší, může naopak vést k ochromení provozu stavebních úřadů. Navíc na pomalém procesu jsou stavební úřady viny jen částečně.

CHYBÍ LIDÉ

„Sledování efektivity úřadu a procesu schvalování je bezesporu jedno z dobrých opatření. Měly by mu ale předcházet další – tedy podpora samotných úřadů, aby byly schopny žádosti zvládat. Jde o personální posílení úřadů, které dnes nemají úředníky na vyřizování žádostí, dále odborná pomoc úřadům, včetně metodického sjednocení, a v neposlední řadě podpora technického vybavení úřadů, která se mnohdy zasekla v roce 2000,“ upozorňuje ředitel Asociace developerů České republiky Ing. Tomáš Kadeřábek.

Podle Kadeřábka samotné statistické posuzování rychlosti procesu není

řešením. „Pokud úřad nemá dostatečné množství úředníků, a ti nemají adekvátní podmínky pro výkon svých povinností, pak podobný tlak může vést jen k jejich další demotivaci a odchodu mimo státní správu,“ varuje Kadeřábek.

Již dnes přitom v Praze chybí desítky kvalifikovaných lidí, kteří by se povolováním projektů zabývali. „Stejně tak je potřeba vyřešit podmínky jejich práce – protože dnes mnohdy na úřadu nejsou schopni otevřít a smysluplně posoudit elektronickou dokumentaci. Příčinou je

nevyhovující technika, která to, co je na straně investora běžné, nezvládne. I to je mnohdy důvod zdržení,“ vysvětluje Tomáš Kadeřábek. A přidává další problém: metodické sjednocení. „Dokud nebude metodicky sjednoceno povolování staveb v Praze, pak jsou podobné statistiky velmi nepřesné, protože nezohledňují to, co který úřad či úředník v rámci povolení vyžaduje,“ říká Kadeřábek.

TEORIE A PRAXE ÚŘEDNÍKOVY NEZÁVISLOSTI

Nutné je ale vzít v úvahu v rámci řešení problematiky také politické vlivy. „Předně stavební úřady jsou sice na místní samosprávě formálně nezávislé, ale fakticky tomu tak dnes není. Je mnoho případů, kdy úřad nerozhoduje proto, že je pod tlakem místní samosprávy. Ta si je vědoma legitimnosti předkládané žádosti, a jedinou cestou, jak ji odmítnout, je právě zdržování rozhodování stavebních úřadů a vrstvení různých obstrukčních požadavků,“ popisuje Kadeřábek.

Faktem také je, že Asociace developerů již dříve upozornila na to, že výrazné zdržování stavebních rozhodnutí je dáno také politickými tlaky před samotným podáním žádosti na stavební úřad, které by se v této statistice sice nezobrazilo, fakticky ale projekty v Praze brzdí. „Běžně dnes investoři stráví několik let vyjednávání s politiky a různými politickými komisemi, než vůbec svůj projekt podají, a to i přesto, že je v souladu s územním plánem, normami a zákony České republiky. Toto netransparentní prostředí, ve kterém se často mění názory a prosazují partikulární zájmy, je navíc mnohdy příčinou problémů. Jeho narovnání by tedy mělo být nedílnou součástí řešení dlouhých povolovacích procesů v Praze,“ uzavírá za Asociaci developerů Tomáš Kadeřábek. ■ -jik-

Creditreform

Hospodářské informace o firmách • Inkaso pohledávek v tuzemsku i zahraničí

www.e-creditreform.cz | info@crefo.cz | tel: 221 228 030

KVALITNÍ STAVEBNÍ DÍLO je kolektivní odpovědnost

K nejvýznamnějším trendům v oblasti stavebnictví bude v následujících letech zcela určitě patřit dopravní infrastruktura. Růst sektoru však bude v dlouhodobém horizontu zpomalovat, přičemž po roce 2020 se mluví o nástupu stagnace či dokonce recese. Růst přitom aktuálně limituje dlouhodobý kritický nedostatek pracovníků téměř na všech pozicích, který se nedaří eliminovat, říká Jiří Vacek, ředitel společnosti, CEEC Research, z jehož Kvartální analýzy budeme nadále citovat.

Téměř všichni ředitelé stavebních společností souhlasí s prioritou pro klíčové dopravní cesty. Stavební společnosti byly i přes zimu vytíženy na 91 procent. Zakázky mají zajištěné na tři čtvrtě roku dopředu.

PLNÉ OČEKÁVÁNÍ

České stavebnictví pohlíží na rok 2019 optimisticky a očekává meziroční nárůst o 3,2 procenta, a to i po výrazném růstu, který přinesl již rok 2018. Optimističtější jsou zejména zástupci velkých společností a firem z inženýrského stavitelství. v roce 2020 čeká stavebnictví mírný růst o 1,7 procenta.

Tomáš Koranda, předseda představenstva, HOCHTIEF CZ, a.s.: S trochou optimismu předpokládám mírný nárůst, a to opět v minimálním rozmezí 0–5 %.

Ondřej Blaho, člen představenstva, Winning Group, a.s.: V roce 2019 očekáváme další zpomalování růstu v oblasti pozemních staveb a v roce 2020 již stagnaci. Dle mého názoru se ale jedná o standardní ekonomický cyklus a recese v podobě, v jaké tu byla v roce 2008, se rozhodně neobávám.

Pavel Schlitter, obchodní ředitel, SITEL, spol. s r.o.: Naše očekávání je, že v roce 2019 bude množství zakázek stále dostatečné a problémem pro jejich realizaci bude zajištění dostatečných zdrojů. V roce 2020 očekáváme snižování počtu zakázek, a to pak i pro následující období. Očekáváme, že naše tržby budou kopírovat situaci na trhu, a to, že v roce 2019 budou nadále slabě růst a v roce 2020 budou na úrovni roku 2018.

ROSTOU TRŽBY I MZDY

Tržby stavebních společností porostou mírně nad výkon sektoru. Ředitelé stavebních společností očekávají růst tržeb o 3,9 procenta a v roce 2020 nárůst o dalších 2,9 procenta. Průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích s 50 a více zaměstnanci ve stavebnictví se v roce 2018 meziročně snížil o 0,4 procenta. Průměrná nominální mzda těchto zaměstnanců meziročně vzrostla o 8,2 procenta a činila 37 330 Kč.

Igor Malý, jednatel, inGbaU cZ, s.r.o.: Předpokládáme určitě růst, který bude ale limitován dostupnou pracovní silou (propad segmentu před několika lety byl

svým rozsahem opravdu velký – dle statistik odešlo ze stavebnictví 60 tis. pracovníků!).

Josef Netík, ředitel společnosti, S.O.K. stavební, s.r.o.: V příštích dvou letech očekávám rychlejší růst cen stavebních prací v pásmu 6–8 %, kompenzující mnohaletou cenovou stagnaci v oboru, a také třetím rokem trvající prudký nárůst mzdových výdajů. Vzhledem k tomu, že zakázky se realizují často 1–2 roky po podání nabídky, lze dovozovat, že rychlý růst nákladů sníží ziskovost firem v našem oboru. V tomto případě se rozvoj podkapitalizovaných českých stavebních firem zase o něco odkládá. Naše tržby očekáváme spíše stagnující, brzděné přetrvávajícím nedostatkem pracovníků v oboru.

PŘIBÝVÁ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

Počet vydaných stavebních povolení v roce 2018 meziročně klesl o 3,6 procenta, stavební úřady jich vydaly 81 174. Orientační hodnota těchto staveb činila 358,1 mld. Kč a v porovnání s rokem 2017 vzrostla o 1,5 procenta.

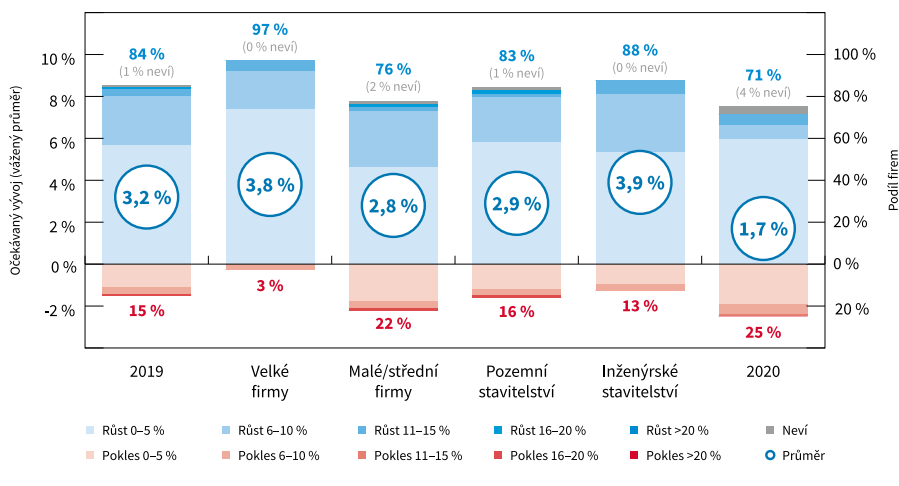
Počet zahájených bytů v roce 2018 se meziročně zvýšil o 5,1 procenta a činil 33 121 bytů. Počet zahájených bytů v rodinných domech vzrostl o 2,7 procenta, v bytových domech byl růst o 0,5 procenta. Počet dokončených bytů v roce 2018 se meziročně zvýšil o 18,5 procenta a činil 33 868 bytů. Počet dokončených bytů v rodinných domech vzrostl o 26,3 procenta, v bytových domech došlo k nárůstu o 11,5 procenta.

Robert Mikeš, obchodní ředitel, SGCP Weber: Hlavním trendem ve stavitelství očekávám byty, kterých je nyní jasný nedostatek. Tady je otázkou, zda zmínit podporu státu, jako byly půjčky mladým na výstavbu a rekonstrukci. To bohužel hodně rychle utichlo, protože např. v Praze se jednalo o podporu, která v dané lokalitě byla finančně úplně nerealizovatelná. Nebo se ptát na celkovou koncepci, tedy její naplnění, tak jak to má vláda ve svém programu, potažmo Státní fond rozvoje bydlení.

Martin Hart, marketing director, KOMA MODULAR, s.r.o.: Rádi bychom, aby se vnímala modulární výstavba hlavně bytových domů a školských staveb, se svým přesahem do cirkulární ekonomiky stejně pozitivně, jako je tomu ve vyspělých zemích, například v Německu, Velké Británii nebo v Austrálii.

Filip Suchý, manažer projekce, WWW stavba, s.r.o.: Předpokládáme minimální růst stavebnictví v následujících dvou letech max. do 5 % od současného stavu. Důležitým a rozhodujícím faktorem ov-

OČEKÁVANÝ VÝVOJ STAVEBNICTVÍ V JEDNOTLIVÝCH SEGMENTECH

šem budou zásahy politiků a stav ekonomiky. Úroveň našich tržeb předpokládáme na stejné hladině jako nyní, případně maximálně pětiprocentní růst.

Jindřich Tautman, obchodní ředitel, SMP CZ, a.s.: V příštích dvou letech očekávám pokračující trend oživení stavebního trhu, způsobený dostatkem nové zakázky. Zároveň doufám, že dnes už si většina investorů uvědomuje problémy způsobené soutěžením na nejnižší cenu a nastane změna i v této oblasti.

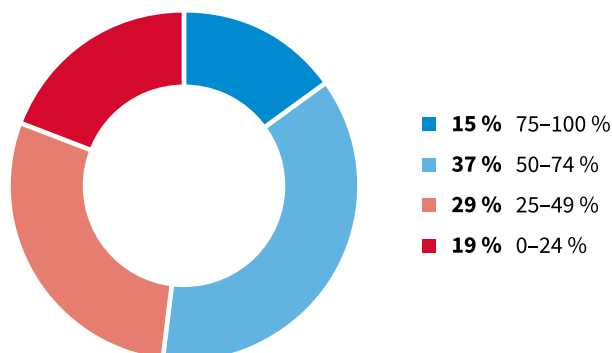
Radovan Hrnčíř, ředitel a jednatel společnosti, HBH Projekt, spol. s r.o.: Pokud se podaří udržet stabilitu politické vůle, lze očekávat pozvolný růst se zintenzivněním směrem ke konci druhého období podpory financování infrastrukturních staveb z fondů EU. Pokud jde o stavby dopravní infrastruktury, zásadní je, kromě provedení skutečných systémových změn v legislativě, také zavedení profesionálního projektového řízení přípravy a realizace staveb u investorů. Samotná změna stavebního práva, i kdyby sebelepší, může řešit pouze část problémů, protože vytváří pro účastníky výstavby pouze prostředí a rámec, ve kterém pracují.

INVESTICE DO DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

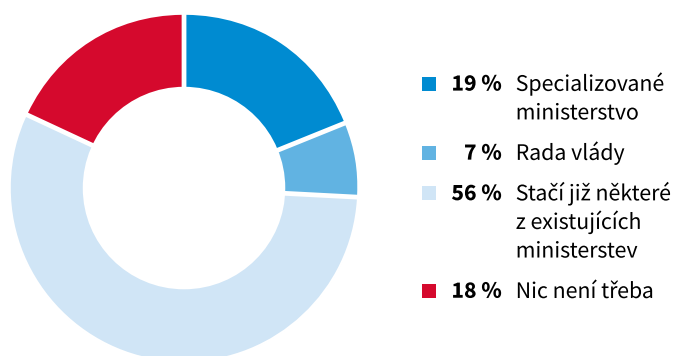
České stavebnictví v letošním roce nejvíce potáhnou investice do dopravní infrastruktury. Tyto investice očekává 78 procent ředitelů stavebních společností. Následně půjde o investice do staveb rodinných a bytových domů (12 procent) a průmyslových staveb (10 procent).

Zbyněk Hořelica, ředitel, Státní fond dopravní infrastruktury: Státní fond dopravní infrastruktury je finančním manažerem finančních prostředků pro výstavbu, opravy a údržbu dopravní infrastruktury zejména ve vlastnictví stá-

JAKÉ OČEKÁVÁTE DODRŽENÍ NÁRODNÍHO INVESTIČNÍHO PLÁNU?

MĚLO BY VZNIKOUT MINISTERSTVO INVESTIC NEBO RADA VLÁDY, KTERÁ BUDE NA INVESTOVÁNÍ DOHLÍŽET?

tu. Portfolio hlavních dopravních módů zahrnuje silniční, železniční a vodní infrastrukturu. V oblasti výstavby silniční infrastruktury se v nejbližším období předpokládá vynakládat finanční prostředky z rozpočtu SFDI na velké množství staveb. Jedná se například o akce D1 Přerov – Lipník, D3 Bošilec – Ševětín, D35 Časy – Ostrov, D48 Frýdek – Místek obchvat, D48 Rybí – MÚK Rychaltice, D55 Otrokovice obchvat, I/13 Třebušice

MÚK, I/15 Kravaře obchvat, I/16 Slaný – Velvary a řadu dalších.

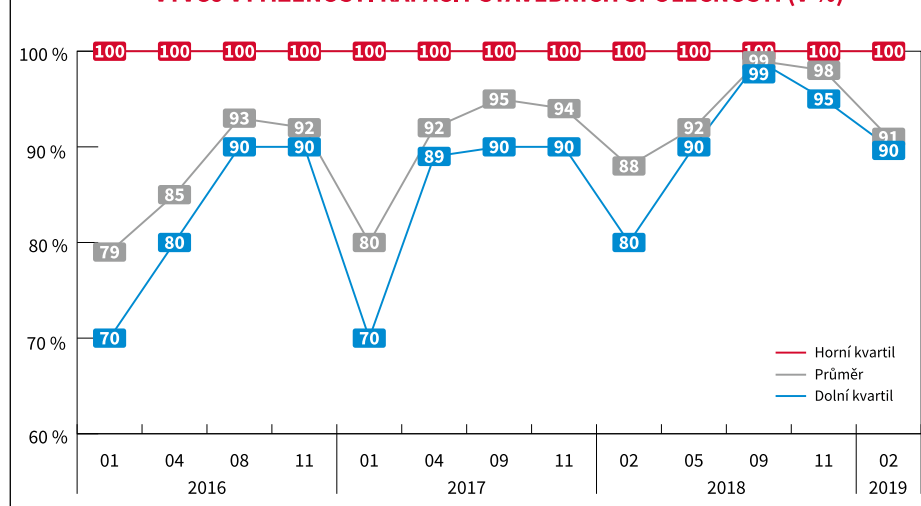
Rovněž v oblasti železniční infrastruktury se předpokládá realizace velkého množství staveb. Jedná se například o pokračování Optimalizace trati Český Těšín – Dětmárovice, Optimalizace tratového úseku Praha–Hostivař – Praha hl. n., II. část – Praha–Hostivař – Praha hl. n., Rekonstrukce Negrelliho viaduktu, Modernizace trati Soudoměřice – Votice, Uzel Plzeň, 3. stavba – přesmyk domažlické trati, Optimalizace tratového úseku Mstěnice (mimo) – Praha–Vysočany (včetně), Optimalizace trati Praha Smíchov (mimo) – Černošice (mimo), Modernizace trati Veselí n. L. – Tábor – II. část, Modernizace železničního uzlu Pardubice a další.

NÁRODNÍ INVESTIČNÍ PLÁN

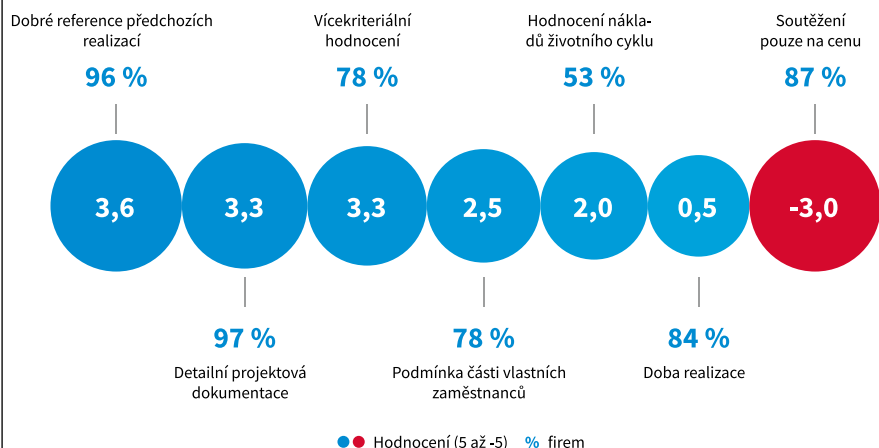
Národní investiční plán do roku 2030 nadpoloviční většině (58 procent) stavebních společností v plánování zakázek nepomůže. Částečnou pomoc přinese 39 procentům stavebních společností, v inženýrském sektoru jde o 61 procent. Výraznou pomoc očekávají tři procenta ředitelů.

Miroslav Lukšík, generální ředitel, Pozemní stavitelství Zlín, a.s.: Národní investiční plán může napomoci k odhadu

VÝVOJ VYTÍŽENOSTI KAPACIT STAVEBNÍCH SPOLEČNOSTÍ (v %)

JAK KRITÉRIA VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK PŮSOBÍ NA VÝSLEDNOU KVALITU DÍLA?

či předpokladu, objemu státních zakázek, tedy k odhadu kapacit, které bude možné v tomto sektoru uplatnit, avšak plánovat již konkrétní zakázky na úrovni stavební firmy lze, u veřejných zakázek, až po úspěšné účasti ve výběrovém řízení.

Radoslav Dvořák, ředitel společnosti, INOS® Zličín, a.s.: Vlády si dělají, co aktuálně chtějí či mohou. Dlouhodobé plány je, myslím, příliš nezajímají. Zeměna pokud je zdědí od vlád předchozích.

Martin Hart, marketing director,
KOMA MODULAR, s.r.o.: Národní in-

vestiční plán je samozřejmě velmi ambiciózní a krásný pojem. V této chvíli jej beru spíše jako vizi, pojmenování toho, co všichni víme. Tedy, co v Česku chybí vybudovat, aby se zlepšily životní podmínky obyvatel, pro podnikání a ekonomickou prosperitu. A třeba u dopravní infrastruktury jasně víme celá léta, co je třeba, abychom se vyrovnali vyspělým západoevropským zemím. Pro plánování zakázek nám fakt, že se tvoří národní investiční plán do roku 2030, nepomůže. A jeho dodržení? Od roku 1989 se 30 let snažíme zmíněný deficit dohnat. Co se

CELKOVÉ TRŽBY STAVEBNÍCH FIREM V ČR OD ROKU 1994

ROK	(V MLD. KČ)	MEZIROČNÍ ZMĚNA (PCT)	PODÍL NA HDP (PCT)
1994	166,5		14,1
1995	199,4	19,8	13,6
1996	232,6	16,6	13,8
1997	247,9	6,6	13,7
1998	250,8	1,2	12,6
1999	244,1	-2,7	11,7
2000	265,0	8,6	12,1
2001	301,8	13,9	12,8
2002	317,6	5,2	12,9
2003	353,9	11,4	13,7
2004	402,4	13,7	14,3
2005	431,4	7,2	14,5
2006	472,6	9,6	14,7
2007	521,5	10,3	14,8
2008	547,6	5,0	14,8
2009	520,9	-4,9	14,3
2010	488,7	-6,2	13,3
2011	464,0	-5,1	12,2
2012	423,9	-8,6	10,5
2013	397,5	-6,2	9,8
2014	428,3	7,7	10,1
2015	459,1	7,2	10,3
2016	424,6	-7,5	9,0
2017	453,4	6,8	9,0
2018 *	500,0	10,2	-

* Jde o předběžný odhad

Zdroj: ČSÚ

povedlo, víme... Takže máme před sebou dalších 10 let.

Martin Kovář, obchodní ředitel, EXCON, a.s.: Nastolené tempo růstu bude i nadále pokračovat, s blížícím se rokem 2020 se růst může snižovat. Pokud se NIP přenesení do reálného života, mírný růst může pokračovat i v následujících letech.

Názory na dodržení Národního investičního plánu jsou v rámci stavebního sektoru poměrně různorodé. Největší část ředitelů (37 procent) předpokládá naplnění plánu na 50–74 procent, dalších 29 procent očekává dodržení plánu na 25–49 procent. Více pesimistické jsou přitom velké stavební firmy, kde nadpoloviční většina (59 procent) hovoří o dodržení plánu v rozmezí 0–50 procent.

CHCE TO DOHLED

Na státní investice by měl v budoucnu standardně dohlížet pro tyto účely speciálně vyčleněný orgán, přičemž na tomto řešení se shodlo 82 procent stavebních společností. Polovina (56 procent) ředitelů má za to, že pro tuto funkci stačí již některé z existujících ministerstev. Pětina (19 procent) by naopak uvítala zcela nové specializované ministerstvo a sedm procent by dohled svěřilo vládní radě. Pro vytvoření ministerstva spravujícího státní investice jsou přitom ve větší míře velké stavební společnosti (35 procent) a inženýrské firmy (28 procent).

Alespoň částečné zkvalitnění nového stavebního zákona si od zapojení Hospodářské komory ČR do jeho přípravy slibují dvě třetiny (67 procent) stavebních firem, dokonce výrazné zkvalitnění očekává 14 procent ředitelů. Pětina dotázaných (20 procent) naopak zlepšení díky zapojení Hospodářské komory ČR do procesu přípravy nepředpokládá. K návrhům nového stavebního zákona zveřejňovaným na webu Hospodářské komory ČR se však nadpoloviční většina (58 procent) stavebních firem neplánuje vyjadřovat. Více než třetina (37 procent) prezentuje, že bude zasílat podněty a připomínky alespoň občas a jen 5 procent tak hodlá činit pravidelně.

Tomáš Rosák, předseda představenstva, Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.: Tento krok určitě pomůže. Komora sdružuje ty, kteří na trhu podnikají, měla by tedy více než kdokoliv jiný umět předat zkušenosti z praxe.

Tomáš Koranda, předseda představenstva, HOCHTIEF CZ a.s.: Vidím to jako jednu z dobrých cest. Důležité je ale i zapojení samotných firem – realizátorů a jejich postřehů z praxe. Všichni volá-

STAVEBNÍ PRODUKCE V EU ZA ROK 2018

me po zredukování schvalovacích orgánů a vydání jednoho právního předpisu obecných požadavků na výstavbu. Určitě pomůže i zavedení kauce při napadnutí stanoviska rozhodovatele, protože se tak zabrání řadě zbytečných obstrukčních jednání.

Radovan Hrnčíř, ředitel a jednatel společnosti, HBH Projekt spol. s r.o.: Společným cílem by měla být kvalitní legislativa. Jestli návrh do diskuze vytvoří HK, anebo státní instituce, by mělo být

úplně jedno. Důležitější budou závěry z veřejného projednání návrhu.

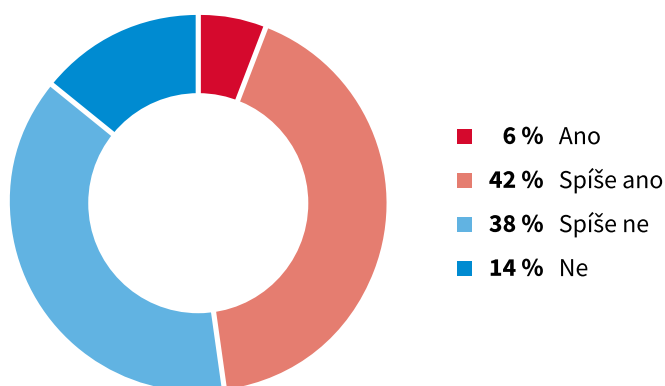
PRÁCE AŽ NAD HLAVU

Vytížení kapacit stavebních společností v zimních měsících se pohybovalo na 91 procentech. Nejvíce jsou vytíženy společnosti v pozemním sektoru (93 procent).

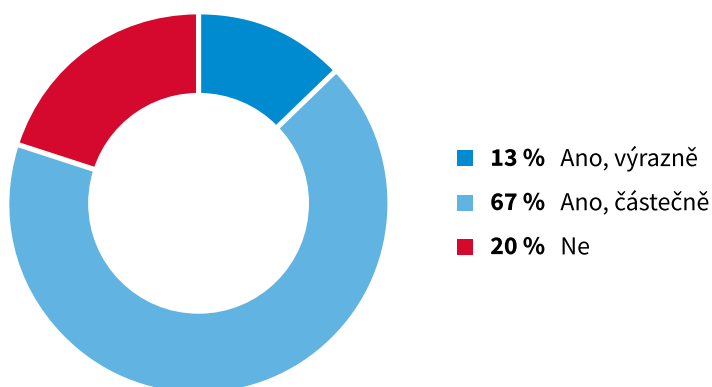
Miroslav Lukšík, generální ředitel, Pozemní stavitelství Zlín, a.s.: V tomto roce bude nadále převládat především

nedostatek řemeslných, ale i technických kapacit a v důsledku toho bude nastoleno maximální úsilí stavebních podnikatelů na řešení tohoto limitujícího faktoru formou získávání zahraničních pracovníků, digitalizace stavebnictví, směřující k budoucí robotizaci, optimalizaci a zjednodušení procesů apod. Především by však konečně mělo dojít, alespoň v to doufám, ke zrealizování nabídkových cen stavebních prací, k jejichž „dokřivení“ došlo v důsledku krize, kte-

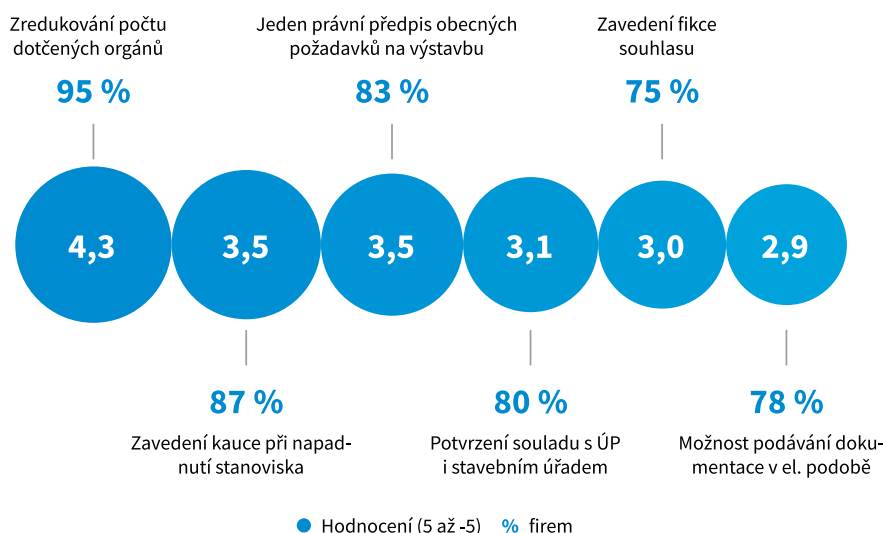
ZAZNAMENÁVÁTE OBECNÉ SNIŽOVÁNÍ KVALITY STAVEBNÍCH MATERIÁLŮ?

POMŮŽE ZKVALITNIT NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON ZAPOJENÍ HOSPODÁŘSKÉ KOMORY ČR DO JEHO PŘÍPRAVY?

JAKÉ ZMĚNY VE STAVEBNÍM ZÁKONĚ BY PROSPĚLY ČESKÉMU STAVEBNICTVÍ?

rá nastala v roce 2008 a doposud ještě zcela neodezněla.

František Fryš jednatel, SWIETEL-SKY stavební, s.r.o.: Stavební firmy mají už dnes slušnou zásobu práce. Problémy budou spíše s doplňováním pracovních týmů o kvalitní odborníky, kterých je obecný nedostatek. Z oboru totiž v minulosti odešlo hodně lidí, ať už to bylo způsobeno propadem zakázek, nevyrovnaností situace na stavebním trhu nebo negativním obrazem oboru. Než se adekvátně nahradí, potrvá to dlouho, protože dobří stavbaři se nenarodí ze dne na den. Spoléhat přitom na pracovní síly ze zahraničí není samospasitelné. Měli bychom proto hledat rezervy i na domácím trhu práce a konečně pozměnit i strukturu školství.

SÁZKA NA KVALITU STAVEBNÍHO DÍLA

Zvýhodnění českých firem s vlastní kapacitou by uvítalo 60 procent ředitelů, dalších 27 procent souhlasí částečně. Optimální dobu záruky pro pozemní stavby ředitelé stanovili na 5 let, pro inženýrské stavby pak na 7 let.

K obecnému snižování kvality stavebních materiálů se nadpoloviční většina staví negativně. Nezaznamenalo ji 14 procent a spíše nezaznamenalo 38 procent ředitelů. Naopak o snižování hovoří šest procent a o částečném 42 procent ředitelů.

František Fryš, jednatel, SWIETEL-SKY stavební, s.r.o.: Dnes mají stavitelé mnohdy pocit, že nemají partnery, kteří by s nimi tvořili a konstruovali, ale hlavně oponenty, kteří rozporují, vymýšlejí sankce, hrozí soudy. Smlouvy o dílo, smluvní a obchodní podmínky prosazují týmy právníků a stavební technici se v té právní džungli ztrácejí a ocitají se pod čím dál větším tlakem. Situace se pro řídicí technické pracovníky na stavbách v poslední době natolik zhoršila, že přemýšlejí o „klidnějším“ zaměstnání. Uvítal bych proto návrat k tvůrčímu prostředí a obchodnímu partnerství, kde hlavním cílem bude zakázku úspěšně a kvalitně postavit. Součástí toho by mělo být i zlepšení podmínek, aby dodavatelé stavebních prací a zhotovitelé mohli uplatnit oprávněně zvýšené náklady. To je dnes naprosto klíčové, protože od doby vypsání soutěže do realizace uplyne dlouhá doba a oproti původním kalkulacím se mezitím zdrazí veškeré vstupy či jejich podstatná část. Proto je potřeba mít možnost uplatnit změny nákladových cen u rozhodujících položek. Nechat veškerá rizika jen na dodavateli není už únosné. ■ -jiki-

s použitím Kvartální analýzy od společnosti CEEC Research

ZMĚNU POVOLOVÁNÍ STAVEB provázejí velké zmatky

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) oceňuje snahu o vypracování Věcného záměru – Rekodifikace veřejného stavebního práva. Je dobře, že věcný záměr vychází z materiálu vypracovaného MMR ČR, materiálu, který pregnantně identifikuje problematiku povolování staveb. Kvalita všech procesů stojí v popředí zájmu.

Předkládaný věcný záměr naplňuje mnoholetou debatu odborné veřejnosti a také přijímá již v minulosti často reflektovaná témata, např. vytvoření Nejvyššího stavebního úřadu, tedy změnu závislosti na obecních úřadech a s tím spojenou podjatost, zjednodušení povolení či stanovení časových limitů pro práci dotčených orgánů a stavebních úřadů.

DIGITALIZACE

ČKAIT jako veřejnoprávní stavovská organizace plně podporuje digitalizaci stavební agendy, tak jak byla představena ve věcném záměru stavebního zákona. Jsme si vědomi, že se zde vyskytují drobné technické a věcné nedostatky. Komora proto v této oblasti – digitalizaci stavební agendy, uplatnila cca 20 připomínek. Uvidíme, jak budou vypořádány. Většina našich členů již zpracovává dokumentaci a projektové dokumentace v digitální formě. Někteří již provádějí zpracování v systému BIM (informačním modelu stavby) a uvítali by možnost předávat výsledky své práce digitálně. Stát již provozuje portál občana, kde je možno vyřídít nabízenou agendu pomocí zařízení připojeného k internetu. Tento portál bude tedy obohacen o portál stavebníka, kde bude možno vyřídít agendu spojenou s povolováním a realizací staveb. Zde hrají autorizované osoby zásadní roli. Jsme si vědomi, že bude po nějakou dobu potřeba zajistit přechodné období, ve kterém bude možno podat žádost jak digitálně, tak v papírové formě.

Hlavním kladem takto připravované digitalizace stavební agendy je fakt, že může být implementována i do stávajícího systému povolování a realizace staveb, to pro případ, kdyby došlo k nepřijetí věcného záměru stavebního zákona.

*Ing. Radim Loukota,
člen představenstva ČKAIT*

NADČASOVÝ, POKUD...

Předložený věcný záměr je skutečně nadčasový a jistě v praktickém užítí přinese úplnou změnu povolování staveb, pokud... ano, a to je důležité – pokud:

- budou na stavebních úřadech zcela nově proškolení pracovníci;
- bude zaveden spolehlivý a jednotný systém digitalizace pro všechny resorty a úřady;
- bude dostatek finančních prostředků na jeho zavedení do praxe včetně HW i SW vybavení;
- okamžitě budou k dispozici při spuštění – Národní geoportál územního plánování, Digitální technická mapa ČR s garantovanými údaji, digitální provázanost mezi jednotlivými stavebními úřady (zejména při stavbě na více územích), provázanost dotčených orgánů se stavebními úřady, elektronické razítko AO;
- bude stanoveno přiměřené přechodné období.

PŘIPOMÍNKY SE HROMADÍ

ČKAIT se aktivně zapojila do práce v odborných komisích MMR ČR a oslovila své členy, aby připomínkovali předložený VZ. V požadovaném termínu jsme obdrželi od našich členů 350 konkrétních připomínek i se zdůvodněním. Legislativní komise ČKAIT všechny prodiskutovala, výsledkem byla jejich kumulace do 44 doporučujících a 113 zásadních připomínek, které byly odeslány do meziresortního připomínkového řízení. Věcný záměr by měl projít širokou debatou mezi všemi účastníky procesu, určitě není na místě nepatřičný spěch. Chápeme snahu naplnit VZ v průběhu jednoho volebního cyklu, ale nesmí to být na úkor kvality a veřejného zájmu.

Navrhovaný záměr, kdy připomínková místa mají minimální prostor pro důkladnou analýzu a následné připomínky, zcela jistě není ideální. Překvapivé je zejména, když RIA (Regulatory Impact Assessment) pro věcný záměr je předložena až po jeho zveřejnění. Pro tak

DOKUMENTACE

Věcný záměr nového stavebního zákona byl předložen k připomínkám téměř 30 tisícům členů ČKAIT. Jedním z bodů byla i připomínka k nově navrhovanému rozsahu a obsahu dokumentace povolení pro stavby.

Věcný záměr navrhuje dokumentaci povolení pro stavby v rozsahu dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby dle stávající vyhlášky č. 499/2006 Sb., přílohy č. 1, doplněné o stavebně-konstrukční řešení. ČKAIT na základě obdržených připomínek požaduje dokumentaci povolení pro stavby v rozsahu a podrobnostech dokumentace pro vydání společného povolení dle § 1d vyhlášky č. 499/2006 Sb. s tím, že bude respektován § 6a stejné vyhlášky.

Požadavek ČKAIT je z důvodů nutnosti jasného a konkrétního povolení stavby s ohledem na splnění veřejných zájmů a obecných požadavků na využívání území, technických požadavků na stavbu a obecně technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

*Ing. František Hladík,
místopředseda ČKAIT*

složitý proces bychom čekali ze strany zpracovatele určitě důkladnější přípravu s řadou analýz. V návrhu vidíme řadu nedostatků, což je patrné i podle množství předaných připomínek – již pro VZ je jich více než 1600. Jak tomu bude u paragrafového znění? Za rozumné bychom považovali uplatnit nový model zkušebně jako pilotní projekt v jednom kraji. V takovém, ve kterém mají garantované údaje pro technickou infrastrukturu, HW i SW vybavení. Získané zkušenosti by se po několika letech mohly využít pro finální návrh zákona. ■

Ing. Robert Špalek, místopředseda ČKAIT

POKUD OPTIMALIZUJETE, nedosáhnete nejlepší kvality

Je nutné si uvědomit, že stavba vzniká vždy jako jedinečné dílo na zakázku. Každá stavba je jiná – je nutné ji vždy nově navrhovat, stavět a provozovat. Projekt propojuje mnoho účastníků realizace, kteří by měli mít společný zájem na výsledné kvalitě díla, říká **Ing. Ivan Hrdina**, výrobně technický ředitel, Metrostav a.s.

● Přinesla současná konjunktura ve stavebnictví jiný pohled na kvalitu odvedeného díla?

Na kvalitu mají největší vliv lidé, a záleží proto na jejich schopnostech a vytížení. Stejně tak má vliv i celý subdavatelský řetězec. Je všeobecně známo, s jakým nedostatkem pracovní síly se musíme potýkat. To platí i pro naše subdodavatele. Když se tyto vlivy potkají s přebytkem poptávky – zakázek, následkem jsou dílčí problémy na stavbách. Navíc pro firmu evidujeme nový rizikový faktor, kterým je přeplácení našich techniků konkurencí. Obzvláště mladí lidé jsou ochotni velice rychle měnit vlajku, a pokud si do životopisu napíší Metrostav, tak jejich možnosti uplatnění na trhu jenom vzrůstají. A to vše, když se sečte, tak to dopady na kvalitu mít musí.

● Jaký vliv má legislativa na kvalitu?

To je kapitola sama o sobě. Dopady nepromyšlených, nekoordinovaných změn jsou devastující. Mám na mysli například Pražské stavební předpisy versus stavební zákon a stávající normy. Mnozí developři s nejasnostmi vyplývajícími

Ivan Hrdina: Veřejná výběrová řízení na velké dopravní stavby by měla v budoucnu obsahovat i inflační doložku.

z neprovázané legislativy pracují velice kreativně, a pokud musíme i kolaudovat stavbu, pak se často dostáváme do bezvýchodné situace. Jde o to, že stavba byla povolena s nějakým záměrem užívání a ve finále je vše jinak, stavba má podle investora sloužit jiným účelům, a dodavatel musí tuto změnu, ovlivňující kolaudační rozhodnutí, zajistit. Investor si změnu mnohdy nechá až do finále

pro sebe, a možná i s tímto záměrem již do toho šel – to nevím. A my se potom ocitáme ve vzduchoprázdnu.

Nedostatkem současných platných norem je, že si v některých požadavcích odporují, anebo nejsou zaměřeny na rozhodující parametry. Obecně lze říci, že technické normy jsou dobrým a potřebným podkladem pro zajištění kvality, ale je vždy nutné přihlídnout ke specifikům konkrétní stavby, rozumět jim, a také tomu, pro jaký účel byly vytvořeny a jak je správně používat. Kvalitu staveb nejvíce ovlivňuje kvalita projektu a přípravy.

● Narážíte i na chystanou novelu o stavebních výrobcích?

Ano. Na jedné straně mince se nachází vlastníci a akcionáři firem, kteří pocho-pitelně vyžadují zisk a návratnost svého kapitálu, a na druhé straně je krásné slovo optimalizace. Vlastně nejde o nic jiného, než najít ten bod zlomu, kde cena by byla co nejnižší při přijatelné kvalitě. Tento bod při stále se měnících podmínkách zakázky a realizace mohou nalézt jen zkušený a motivovaný lidé. Máme záruční dobu, náklady na odstraňování reklamací a třeba i soudní spory. Proto najít tu hranu, bod, kdy náklady jsou z dlouhodobého pohledu co nejnižší, je umění, které všichni neovládají. My se tento úkol snažíme přenést do motivace techniků s tím, že část prémie za výsledek jim odkládáme až do skončení záruční doby. A tuto část jim vyplácíme, i když již u nás náhodou nepracují.

Zároveň je nutné si položit otázku, kdo má největší zájem na změně, uvolnění norem? Logicky přece výrobci stavebních hmot, materiálů a výrobků, jež se zabudovávají do staveb. Jsme svědky toho, že pro naplnění požadavků normy na deklaraci vlastností výrobku postačuje jediný povinný parametr a ostatní jsou pouze doporučené. Někteří výrobci k tomu přistoupí tak, že splní pouze ten jediný a na ostatní neberou zřetel. Pak se stane, že ve chvíli, kdy je jejich výrobek zabudován do stavby, nikdy nemá normou deklarované parametry. Problémem stavebních výrobků a výrobních norem je také to, že výrobní normy uvádějí parametry, které byly změřeny na výrobky ve zkušebně za stanovených podmínek. Nebyly ale ověřeny po zabudování výrobku do stavby za obvyklých provozních podmínek. Rozdíly mezi zkušebními postupy a podmínkami zkoušení výrobků ve zkušebně a podmínkami zabudovaných výrobků v provozované stavbě je veliký, a i velká část odborné veřejnosti o těchto odlišnostech nemá dostatek informací. To má přirozeně negativní dopad na kvalitu stavebního díla.

Most přes fjord Astfjorden v Norsku, který je spolu se dvěma tunely součástí přeložky silnice

● **Kde spatřujete nejčastější příčiny porušení kvality stavebního díla?**

Krátce bych to vyjmenoval asi takto: Nekompetentnost zadavatele, nepřiměřený tlak na čas a ceny, nedostatek zkušených projektantů a klesající počet i kvalita absolventů. Zhotovitel stavby je odpovědný za kvalitní provedení stavby podle schválené projektové dokumentace, ne za opravování jejích chyb.

Za kvalitu jsou odpovědní všichni účastníci výstavbového projektu: investor, architekt a projektant, zhotovitel, správce stavby – a to společně a nerozdílně. Je tedy nutné, aby spolu s požadavky na stavby průběžně udržovali a zvyšovali svoji kvalifikaci a především vzájemně spolupracovali se společným cílem – kvalitní stavba za přiměřenou cenu.

● **Jak chápete ve firmě pojem kvalita odvedené práce? Prochází vaši zaměstnanci nějakými školeními?**

Kvalitu odvedené práce chápeme jako spokojenost zákazníka. A protože spokojenost zákazníka a jeho dobré reference jsou základním předpokladem k dlouhodobé prosperitě firmy, je pro nás otázka kvality zásadní. Své pracovníky periodicky vzděláváme – techniky permanentně – právě se zaměřením na nedostatky, které se jak při realizaci, tak i při projektové a investorské přípravě vyskytly. Je ovšem potřeba říci, že kvalita má mnoho možných úrovní, resp. stupňů, a ty jsou přímo spojené s náklady nutnými k dosažení určitého stupně kvality. Bohužel mnohdy investoři kladou příliš velký důraz na snižování investičních nákladů, což se následně projevuje ve vysokých provozních nákladech.

● **Jaké jsou vaše zkušenosti se zákonem o veřejných zakázkách – opravdu se již nesoutěží jen podle ceny a do hry vstupila i další kritéria?**

Zatím zásadní změnu v kritériích pro hodnocení nabídek ve veřejných soutěžích nepocítujeme. Stále přetrvává hodnocení podle nabízené ceny. Ostat-

Kancelářský komplex Palmovka Open Park, nositel prestižního ocenění českého realitního trhu Best of Realty 2018

Rekonstrukce zastřešení haly žst. Praha hlavní nádraží

Rekonstrukce Národního muzea v Praze

ní kritéria jsou zřejmě pro investory a státní sektor riziková pro jejich zatím obtížnou obhajitelnost před zákonem. Měli by tato kritéria využívat, ale zatím se to neděje. Například se nyní snažíme podpořit návrat inflační doložky do velkých infrastrukturálních staveb, protože dnešní situace vůbec nebere v úvahu faktor času.

● **Co rozumíte pod pojmem Stavebnictví 4.0? Již se něco z toho projevilo ve vaší práci?**

Pojem Stavebnictví 4.0 je spojen s procesem digitalizace stavebnictví a navazuje na pojem Průmysl 4.0, kterým je myšlena 4. průmyslová revoluce, spočívající v digitalizaci průmyslu a to vše jako součást probíhající celkové digitalizace společnosti. Nové směry spočívající v tom, že předávání informací (a někdy prodávání) nahrazuje efektivnější sdílení dat, sledujeme a uvědomujeme si jejich zásadní význam pro zvýšení

efektivity přípravy staveb a kladného dopadu na produktivitu a kvalitu práce ve stavebnictví. BIM, a s tím spojenou metodiku přípravy (projektovou i dodavatelskou), uplatňujeme na svých pilotních projektech. Nově nabízíme své schopnosti v této oblasti i našim zákazníkům. Musím ale přiznat, že to vůbec není jednoduché. Všichni se toho chytli a chtějí vydělat. Bojím se, aby BIM nevedl pouze ke zdražení staveb. BIM je krásná myšlenka, ale začínám se obávat, jestli je v českém prostředí uplatnitelná. Předpokladem je, že investor přesně ví, co chce, a dokáže to definovat. To zatím lépe zvládají soukromí investoři. Pro nás je velmi zajímavé sledovat, jak se s tímto základním úkolem vypořádají státní a obecní investoři. ■

metr@stav

Novostavba rodinného domu – zateplovací systém Baumit open, Baumit NanoporTop, Baumit CreativTop

ŠPIČKOVÍ ODBORNÍCI pro rychlé a přesné stavby

Kvalita by měla být vždy na prvním místě, proto je třeba hledat nejlepší poměr ceny a výkonu. Myslím, že u stavby domu je ten správný poměr extrémně důležitý, říká **Ing. Pavel Med**, generální ředitel společnosti Baumit Česko.

● Kam se bude stavebnictví a výroba stavebních materiálů ubírat?

Vše bude stále víc a víc podřízeno zrychlení, zkvalitnění a zpřesnění staveb. Samozřejmě napomáhá tomu digitalizace, která je všude okolo nás. Všichni se učíme používat stále modernější média, digitální zařízení a všechno se tak přesouvá na elektronické řízení. I robotizace ve výstavbě má svoji budoucnost. Stavebnictví 4.0 je hodně zaměřeno na prefabrikaci, digitalizaci a robotizaci. A právě společnost Baumit už na tento trend nastoupila díky aktivní podpoře BIM technologie v podobě představení unikátního pluginu Baumit Tools, která usnadňuje a zrychluje přístup i používání systémových řešení Baumit v projektech s cílem jejich využití nejen v realizaci staveb, ale také při následné správě objektu.

● Nepůjde všeobecný spěch proti trendu zvyšování kvality stavebního díla?

Vše vyžaduje splnění a dodržení výrobních postupů a procesů. Kvalita má mnoho definic a postupem času se z původ-

Ing. Pavel Med, generální ředitel společnosti Baumit Česko: Stavebnictví 4.0 je zaměřeno na prefabrikaci, digitalizaci a robotizaci. My jsme už na tento trend nastoupili díky aktivní podpoře BIM technologie v podobě představení pluginu Baumit Tools, která usnadňuje a zrychluje přístup i používání systémových řešení Baumit v projektech s cílem jejich využití nejen v realizaci staveb, ale také při správě objektu.

ního významu neutrálního hodnocení vlastností objektu přenesl do běžného života, obchodu a marketingu, kde dnes znamená praktické ocenění velmi dobrého zboží nebo služby. Často jím nahrazujeme slovo „dobrý“, protože „kvalitní“ budí dojem něčeho vyššího, objektivního.

● Podle čeho by se měla měřit kvalita výrobků, které jsou umísťovány na stavbu?

Kvalitu je možné vnímat z několika různých pohledů. Nejnížší přípustnou kvalitu většinou určují technické normy, které by měly zajistit dlouhodobě bezpečné užívání stavby a reprezentovat aktuální společenské požadavky. Je však samozřejmé, že každý z investorů a uživatelů vnímá kvalitu výrobků rozdílně. Dobře je to vidět u bytové výstavby, kde prvotní požadavky individuálních stavebníků jsou vždy na té nejvyšší úrovni. Každý uvažuje o nejlepších výrobcích, protože investuje dlouhodobě do svého majetku, a ze svých představ ustupuje až pod tlakem celkových nákladů. Oproti tomu developři mají celkem logicky ekonomický cíl získat stavební materiál a výrobky za co nejnížší cenu při splnění základních zákonem stanovených požadavků, samozřejmě při současném zvažování očekávání potenciálních zákazníků. U bytových družstev a společenství vlastníků mám osobně velmi rozdílné zkušenosti, prolínají se tu oba základní vlivy.

● Cítíte, že by se v čase měnil pohled na kvalitu u vašich zákazníků?

Nemyslím si, že by se měnil zásadně pohled na kvalitu, ale mění se pohled na to, za kolik je možno požadovanou kvalitu nakoupit. Zákazníci stále vyžadují kvalitní řešení, proto si také myslím, že oslovují Baumit, ale samozřejmě stále častěji se také ptají, za kolik mohou naše kvalitní řešení nakoupit. Je pravda, že kvalita někdy může být u investorů zaměňována za levná řešení, což se například stává při tlaku ve veřejných zakázkách. Ale nemyslím si, že je to dobrá cesta. Z mého pohledu kvalita by měla být vždy na prvním místě, a v návaznosti na to se pohybovat s cenou na úrovni, za co potřebuji stavbu postavit. Jinými slovy hledat ten nejlepší poměr ceny a výkonu, jak to je ostatně i v jiných oborech. Myslím, že u stavby domu je ten správný poměr extrémně důležitý.

● Kvalita je hodně o lidech a těch dobrých je tragický nedostatek. Jak řešíte nedostatek kvalifikované pracovní síly?

V dělnických profesích je náš personální koncept poměrně jednoduchý. Vzhle-

dem ke specifickému charakteru našich výrob musíme pracovníky zaškolit, vychovávat a průběžně vzdělávat. Celkový nedostatek pracovníků v dělnických profesích lze na nejjednodušších pracovních pozicích řešit automatizací, která dnes přichází dříve, než nastává čistě ekonomické opodstatnění. Na řadu technických, obchodních a hospodářských pozic se v současné době obtížně hledají kvalifikovaní pracovníci. Nelze jinak, než si mladé spolupracovníky vychovávat a perspektivní průběžně vzdělávat a rozvíjet.

● **Jak chápete ve firmě pojem kvalita odvedené práce? Prochází vaši zaměstnanci nějakými školeními?**

Základem kvalitně odvedené práce je určitá forma standardizace jednotlivých procesů. V našem případě je každá práce, nebo chcete-li proces, jasně popsán a vychází z daných platných směrnic a legislativy. Jinými slovy, každý zaměstnanec společnosti Baumit je veden k přesné znalosti produktu své práce, znalosti pracovních postupů, produktové problematiky své oblasti a samozřejmě je seznámen také s cíli společnosti i svými vlastními. Zakládáme si na tom, aby naši zaměstnanci byli na trhu vnímáni jako vysoce erudovaní odborníci, a tomu odpovídá také míra náročnosti průběžných procesových i produktových školení.

Celé je to o schopnosti poradit zákazníkovi a dát mu ke kvalitnímu produktu také kvalitní servis. To je případ proškolení obchodních zástupců v podpoře a znalostech našeho produktu. Je potřeba pečlivě vysvětlit zákazníkům jeho specifika, přednosti a technické parametry. Stejně odborná jsou rovněž školení pro výrobu, která kladou důraz na dodržování všech výrobních postupů s cílem zachování vysoké úrovně kvality. Jak doba stále postupuje, naše zkušenosti

z trhu ukazují, že kvalitní školení oceňují také architekti či projektanti, a rovněž naši obchodní partneři, tedy zpracovatelské subjekty, které pracují s našimi materiály. Proto před lety vznikl celorepublikový vzdělávací koncept Baumit Akademie, který zahrnuje nejen odborné konference, ale i odborné semináře, kde školíme účastníky v používání našich materiálů, jak na úrovni návrhu pro projektanty a architekty, tak i na poli aplikace našich materiálů, což je naopak určeno pro naše zpracovatele.

● **Jak máte ve firmě nastaveny procesy řízení kvality na vstupech a výstupech?**

Každý kvalifikovaný výrobce má dnes podrobně zpracovaný systém sledování kvality surovin na vstupu, polotovarů v průběhu výroby i konečných výrobků. Dnešní legislativa používá pro označení vhodné jakosti termíny shodná či neshodná surovina, polotovar, výrobek. Pro posouzení shody jsou rozhodující hraniční kritéria stanovená výrobcem. To, co je pro nás třeba nepoužitelné, tj. neshodné, může být současně pro někoho vhodné – shodné – k zařazení do výrobního procesu a opačně. Součástí našich výrobních závodů jsou samozřejmě provozní laboratoře, které shodu kontrolují, vzhledem k uzavřenosti výrobního procesu se zaměřují zejména na hodnocení kvality vstupních surovin a výsledných produktů.

● **Lze kvalitu výrobku a služeb popsat pouhou shodou s platnými normami? Je pravda, že normy v ČR jsou nezávazné a mají pouze doporučující charakter?**

Určitě ano, pokud se bavíme o základní kvalitě. Samozřejmě každý výrobek musí splňovat požadavky platné legislativy pro uvedení na trh. Ale kvalitu výrobku lze také chápat jako jeho schopnost spl-

Systémem Baumit open bylo na evropském trhu zatepleno již více než 15 000 000 m² fasád

Omítky a barvy Baumit Klima účinně regulují vlhkost vzduchu v interiéru díky svému složení, optimalizované pórovitosti a struktuře

ňovat v očích zpracovatele i zákazníka přísná kritéria na práci s ním, na jeho údržbu a v konečném důsledku i na jeho celkovou životnost. To je věc, kterou vždy ověří až praxe a jsem rád, že z tohoto pohledu máme od našich zákazníků velice dobrou odezvu. ■

Novostavba rodinného domu – zateplovací systém Baumit Star, Baumit NanoporTop

Výzkumný park VIVA – zdroj vědecko-technických poznatků z oblasti stavební fyziky a interiérového mikroklimatu

Spolupráce napříč firmou PRO KVALITNÍ VÝSLEDEK

Nestačí mít jen kvalitní výrobek nebo službu. Aby byl celek skutečně kvalitní, musí se na něm podílet celá firma, kooperovat a přinášet přidanou hodnotu svým zákazníkům. Ve společnosti Česká Doka, předním dodavatelé bednicí techniky, to tak vnímají. Proto na otázky týkající se kvality odpovídá kvalitář **Jiří Vitko**, personalistka **Marie Bečková** a ekonomický ředitel **Václav Rybák**. Tato zdánlivě vzdálená oddělení k sobě totiž ve finále mají velmi blízko, protože skutečně kvalitní výsledek může přinést jen zdravá firma.

Jiří Vitko ve společnosti Česká Doka pracuje 13 let a na starosti má zejména kvalitu bednicích systémů a komponentů.

● Co si představujete pod pojmem kvalita?

Pokud jde o náš produkt, kterým jsou zejména bednicí systémy, vidím kvalitu jako soubor tří hodnot. Bednění musí být precizně vyrobeno z dobrých materiálů, musí se snadno ovládat a musí se s ním dát pracovat rychle. Jde o to, aby s ním mohl pracovat téměř každý, a tím jsme zákazníkovi šetřili náklady. Pak je spojený on, případně i investor.

● Vy jste ve společnosti Doka odpovědný právě za kvalitu. Co to znamená?

Je to zejména posuzování stavu bednění a komponentů právě z technicky kvalitativního hlediska. Máme předepsané normy, které zohledňují nejen bezpečnost nasazení používaného bednění a kvalitu finálního otisku, ale také zkušenost a požadavky zákazníka. Moje práce je dohlížet na to, aby se zákazníkům dostávalo

bednění v co nejlepším stavu a získávali tak od nás nejlepší podmínky pro jejich práci.

● Mluvil jste o otisku bednění. Jaký je vztah bednění a pohledového betonu?

Pro pohledové betony je kvalita bednění absolutním základem. Viditelné betonové plochy nebo konstrukce jsou stále populárnější a do architektury vnášejí zajímavý prvek. Často jde o součást záměru architekta, kdy chce různé rustikální otisky desek nebo úplně hladké plochy, jindy to může být dáno ekonomickou rozvahou. V tom případě je požadavkem otisk, který nebude potřebovat další práce na úpravě. V obou případech ale platí, že kvalitní otisk dokáže do betonu vnést jen kvalitní bednění.

● Prochází tým České Doky nějakým kvalitativním školením?

Každý je proškolený v rámci všeobecných norem, ale to nám nestačí. Chceme, aby kolegové věděli, k čemu a jak se používá daný systém nebo kus. Navíc je každý individualita, takže dáváme přednost školení nebo rozvoji cílenému na jednotlivce dle jeho schopností, potřeb i přístupu. To rozhodně přináší lepší výsledky.

● Má Česká Doka kvalitní tým?

Jsem si tím jist. V tuhle chvíli je tu opravdu dobrá parta a lidé skvělí po profesionální i lidské stránce. Máme štěstí i na nové kolegy, protože přicházejí aktivní a zvědaví lidé, kteří vidí, že jsme kvalitní firma a kvalitní tým. Osobně si myslím, že většina lidí ve firmě je na práci hrdá. Řada z nich ráda ukáže svým kamarádům nebo rodinám stavby, na kterých se podílíme, a hrdě říkají – podívej, tohle se postavilo díky nám a na tohle jsem připravoval bednění. I díky mně ten barák roste. A – podle mne – nejlepší pečť kvality pro firmu je, pokud její vlastní zaměstnanci jsou jejími ambasadory.

Marie Bečková ve společnosti Doka zastává už šest let pozici personalistky. Pro kvalitu firmy je tak klíčovou osobou, protože od kvality lidí se odvíjí celek společnosti.

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Měla by být na prvním místě v každé profesi. V lidských zdrojích je jedním z nejdůležitějších úkolů výběr správných lidí na ta správná místa a já jsem ráda, že se v naší firmě setkáváme s tím, že zaměstnanec projde více pozicemi. Nejčastěji je to v případě, kdy uchazeč o zaměstnání nastoupí jako technik pro zpracování projektové dokumentace a po zvládnutí této pozice může přejít do obchodního oddělení jako obchodní zástupce. Naši obchodní zástupci musí být na výborné technické úrovni, takže je to přímo ideální stav. Ale i v ostatních pozicích je to prospěšné. V době, kdy se hůře sháněla práce, nastoupili někteří naši zaměstnanci na pozici skladového dělníka a postupem času se z nich stali vedoucí skladu, logistici a zaměstnanci zákazkového oddělení. Zaměstnanci, kteří detailně znají i jinou pracovní pozici, přemýšlí komplexněji ve vztahu k celé firmě a jejich práce je efektivnější. Výborným příkladem je také náš ředitel Ing. Karel Novotný, který pracoval v České Doce jako technik, obchodní zástupce a nyní je jednatelem firmy. (Pozn.: Ing. Karel Novotný v podobném rozhovoru mluvil o společnosti Česká Doka v ročence Rating stavebních dodavatelů 2018.)

● Prochází vaši zaměstnanci školeními zaměřenými na kvalitu jejich práce?

Po výběru vhodných kandidátů máme nastavený proces zaškolování, kdy každý nováček dostane svého mentora, který ho seznámí s chodem celé firmy, prostředím, kolegy a s jeho pracovní náplní. Individuální přístup se ukazuje jako opravdu přínosný, protože bez otá-

lení nového kolegu vtáhne a začlení do firmy, lépe řečeno do party.

● Nabízí Česká Doka i nějaké benefity?

Péče o zaměstnance je samozřejmě velkým bodem lidských zdrojů. A nejde jen o kontinuální podporu v rámci běžných pracovních právních úkonů. Nabízíme i motivační programy, vzdělávání dle individuálního výběru a potřeb a samozřejmě i širokou podporu formou kafetérie v rámci nefinančních benefitů.

● Co je dle vašeho názoru nejdůležitější úkol personalistů?

Měli bychom být pro všechny zaměstnance oporou. Zabezpečit, abychom kolegům poskytovali kvalitní a rychlý servis s přidanou hodnotou. Vytvořit klidné a přátelské a přitom současně profesionální prostředí a tím přispět ke spokojenosti našich zákazníků.

Maximálně se snažím, abych našim zaměstnancům v rámci své profese poskytl ten nejlepší servis. Protože jediné motivovaný a spokojený zaměstnanec poskytne ty nejlepší služby dál.

Václav Rybák, finanční ředitel společnosti Česká Doka. Ve společnosti pracuje téměř od jejího vstupu na český trh – tedy bez jednoho roku čtvrt století.

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Já ten pojem chápu jako soubor vlastností, které by měly naplňovat očekávání zákazníků nebo partnerů. Z hlediska finančního by kvalitní partner měl být především seriózní a dostát závazkům a dohodám. Ať už je to dodávka nějaké služby nebo produktu či jejich včasná úhrada.

● Kvalitní firma by určitě měla vykazovat nějaké atributy ekonomického zdraví?

To určitě. Stabilita a finanční zralost firmy je důležitým měřítkem. Rozhodně by

Česká Doka je jedním z předních dodavatelů bednicích systémů pro monolitické stavby. S bedněním Doka každoročně vyrostou desítky staveb v České republice a stovky v zahraničí. Doka jako výrobce a dodavatel bednění a souvisejících služeb totiž působí v sedmdesáti zemích světa. Na snímku: Bytový dům Luka Living, jehož monolitická struktura byla realizována se stropním, stěnovým a zvláštním bedněním Doka, je dnes dokončenou a zejména oceňovanou stavbou.

se neměla pouštět do riskantních podniků, na které nemá finanční zdroje nebo není vyspělá po technické i lidské stránce. S tím určitě souvisí i kvalitní plánování, které ve stavebnictví není jednoduché a je založeno spíše na racionálních odhadech a zkušenosti.

● Po čtvrt století máte jako finanční ředitel dostatek zkušeností k plánování. Vnímáte nějakou kvalitativní změnu společnosti Česká Doka od doby, kdy vstoupila na trh?

Rozhodně se firma vyvíjí. Už dávno nejsme jen půjčovna bednění, ale poskytujeme kompletní servis související s bednicí technikou, kterou někdy i dalece přesahujeme. Přibyla řada podpůrných služeb, které si vyžádaly specialisty a skvělé odborníky. V počátcích jsme měli minimální technické vybavení nebo programy, neexistoval propojený informační systém třeba mezi skladem a oddělením zpracování zakázek. Dříve jsme museli všechno ručně prepisovat a fyzicky přenášet. Dnes máme propojený systém nejen mezi pobočkami v ČR (pozn.: Praha, Brno, Ostrava), ale v celém světě a díky tomu jsme schopni zajistit bednicí systémy pro jakékoliv požadavky našich zákazníků. V tom rozhodně vidím obrovský kvalitativní posun, který přinesl i kvalitní odborníky v různých oblastech zajištění správného provozu naší společnosti.

● Elektronické propojení a e-sloužby se vůbec stávají velkým tématem?

Pro nás to znamená zejména lepší služby zákazníkům. Zavedli jsme například elektronickou fakturaci nebo zákaznický portál myDoka, který umožňuje elektronickou fakturaci, správu dokumentů i přehled nad stavenišťem či e-shop s bednicí technikou. To vše nám umožňuje nejen poskytovat zákazníkům kvalitnější služby, ale také být blíže přírodě, protože tyto systémy jsou samozřejmě bezpapírové.

● To ale není jediný krok, který Doka udělala v oblasti udržitelného rozvoje?

Pro společnost Česká Doka je ekologické chování, dlouhodobě udržitelný rozvoj i zdravé životní a pracovní prostředí velkým tématem. Proto jsme například v našich provozech zavedli vozíky na zemní plyn, nahrazujeme svítidla ekologickými led svítilnami s nízkou spotřebou nebo máme v našich pobočkách stovky stromů a keřů. Osobně si totiž myslím, že kvalitní firma není jen o tom, jaký produkt nabízí, ale jaká je uvnitř. A kvalitní firma, jako je například společnost Doka, by měla být ekonomicky zdravá, vstřícná k zákazníkům, vnímavá ke svým zaměstnancům a šetrná ke svému okolí. A samozřejmě nabízet kvalitní produkt. ■

Práce s hlinou vyžaduje **ZKUŠENOSTI I ZNALOSTI**

Veškerou práci dnes zastanou stroje nebo automaty. Přesto je člověk nepostradatelný například ve funkcích programátorů nebo operátorů výrobních linek. Práce je mnohem kvalifikovanější, vyžaduje odborné znalosti i praktické zkušenosti. Každá chyba může být příčinou obrovského množství nekvalitních výrobků. Navíc pracujeme s hlinou, která se nedá přesně nadávkovat, a mění se podle toho, odkud jsme ji přivezli, říká **Jiří Smola**, generální ředitel firmy HELUZ cihlářský průmysl.

● *Vrátíme-li se do historie, v tehdejších „cihelkách“ se práce dělala ručně. V dnešním Bukovsku, ale i v Hevlíně či Libochovicích už to dozajista vypadá jinak...*

Určitě. Dokonce ještě před nějakými pětadvaceti lety se cihly rovnaly na pecní vozy ručně, dnes prakticky veškerou manuální práci zastanou stroje, automaty. Přesto je člověk nepostradatelný například ve funkcích programátorů a operátorů výrobních linek. Práce je mnohem kvalifikovanější, vyžaduje spoustu odborných znalostí i praktických zkušeností. Veškeré výrobní procesy totiž probíhají velmi rychle a sebemenší nepozornost může být příčinou množství nekvalitních produktů. Například

na brousicí lince se brousí s přesností plus minus milimetr a tady se v žádném případě nelze mýlit. Tedy jiná práce, ale o to větší odpovědnost.

● *Určitě se ale shodneme na tom, že to, co zůstalo a přetrvává, je řemeslná tradice a vztah lidí k surovině, materiálu i výslednému produktu.*

Lidé samozřejmě musí mít k té práci a všemu kolem nějaký vztah, ale to myslím platí v jakékoli profesi. Pracujeme s hlinou, surovinou, která se nedá přesně nadávkovat, a která se mění podle toho, kde a z jakého místa se „kope“ v dobývacím prostoru. Lidé musí materiál znát a vědět, jak se hlína bude chovat z hlediska vlhkosti, smrštění a dalších vlast-

Ing. Jan Smola, MBA, generální ředitel firmy HELUZ cihlářský průmysl, v.o.s.

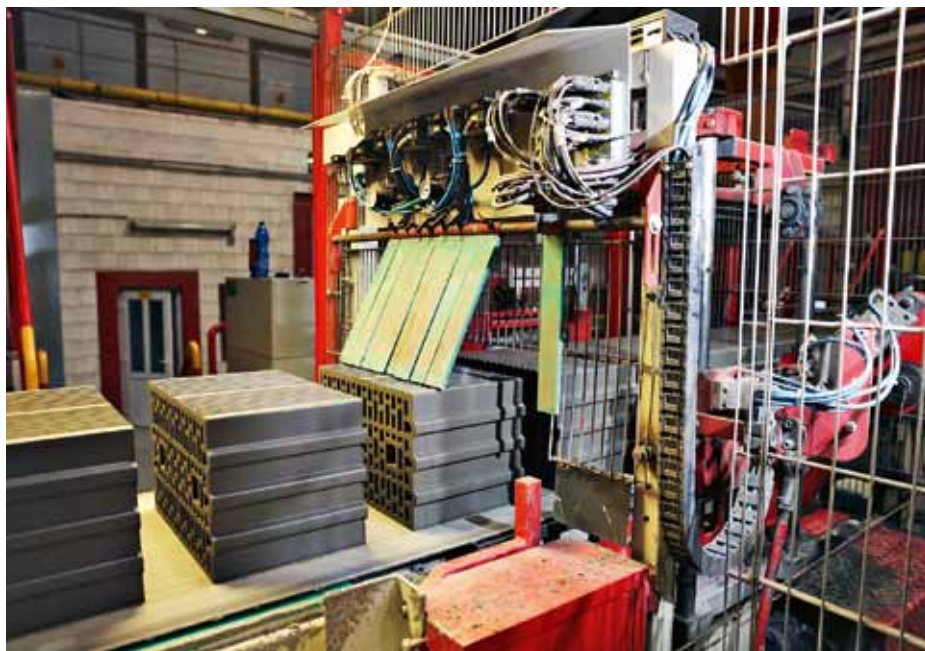
ností, aby výsledné výrobky byly perfektní.

● *Je těžké hledat a nacházet správné lidi?*

Spíš složité. Už několik desítek let prakticky neexistuje škola, která by cihláře vychovávala. Děláme to tedy sami a tak, jako se to dělávalo odjakživa – předáváním zkušeností z generace na generaci. Tahle svým způsobem neutěšená situace nás také vedla k přípravě a zpracování online příručky pro střední školy

Cihly při teplotě 900 °C trávily v peci asi 24 hodin. Čeká je broušení a kalibrování (brousí se 90 % produkce, zbylých 10 % je určeno na maltu).

Z vylišovaných cihel je nutné odstranit vlhkost. Proto putují do sušárny. Suché cihly mají šedivou barvu, typickou červen získají až po vypálení.

a učiliště s názvem „Stawebnice“. Příručka funguje na PC nebo na tabletech s odkazem na videa, můžeme rychle aktualizovat informace, přinášet novinky. Pokud by se tohle využívalo jako pomůcka k učebnicím, věříme, že to nakonec k oboru přitáhne i více mladých. Právě k nim jsme se snažili najít nějakou cestu. Ke „Stawebnici“ jsme vypracovali i nejrůznější nástroje a pomůcky pro učitele, abychom jim zjednodušili práci. Mohou si dělat přípravu přednášek, vytvářet modelové situace, testovat studenty.

● **Už dříve jste uvedl, že nejste běžná firma, ale rodina. Takže to není jen fráze?**

To v žádném případě. V loňském roce dokonce do týmu vstoupili dva synové pana Heluze, starší Roman a mladší Michal, takže „v tom jede“ celá rodina. A jak jsem měl možnost vidět, určitě chtějí navázat na tradici a firmu dál rozvíjet. Důležitá rozhodnutí přicházejí bezprostředně a rychle. Dává-li náš návrh majiteli smysl a věří-li projektu, s nímž jsme přišli, jsme schopni prakticky ihned a efektivně jednat. To se týká všech oblastí včetně investic.

● **Jak vůbec ředitel vnímá postavení společnosti na trhu v konkurenci dalších cihlářů?**

Těch cihlářů u nás zase tak moc není, ale pokud jde o místo Heluzu, v podstatě pokračujeme v tom, co zavedli předchozí ředitel a vedení. Snažíme se být inovativní, přicházet se srozumitelnými řešeními v parametrech výrobků, v jed-

noduchosti zdění a v komplexnosti systému. Neusilujeme o to být jedničkou či dvojkou, to se průběžně mění, ale určitě se snažíme být neustále na špici jak z hlediska vývoje, tak nových produktů. Na tom firma vyrostla, díky tomu se dokázala prosadit v zahraniční konkurenci. Spektrum našich zákazníků se etabluje především ze stavebníků rodinných domků a jim se snažíme nabízet produkty, z nichž se dá postavit dům, kde se jim bude dobře bydlet, dobře žít.

● **Výroba velkoformátových cihelných bloků začala někdy v roce 1995. Nakolik patrný je rozdíl mezi tehdejší a současnou produkcí?**

Už jsem hovořil o obrovském pokroku v automatizaci výroby. Kromě toho naše voštinové výrobky s tenkou stěnou vyžadují perfektní zpracování suroviny. Z pohledu stavebníka, investora se výrazně zjednodušila a hlavně urychlila doba výstavby.

● **K vlnkovým lodím vaší produkce nesporně patří Heluz Family 2in1, Heluz AKU Kompakt 21 nebo nepálená příčkovka Heluz Nature Energy... Je ještě vůbec řeč o cihlách?**

Pořád je to materiál s keramickou vazbou, takže v tom základu ano. Na druhou stranu se netajíme tím, že se snažíme hledat spojení zdánlivě nespojitelných materiálů tak, abychom z každého z nich využili to nejlepší. Pokud cihla funguje lépe s polystyrenem nebo s jiným materiálem, je třeba toho využít. A pro mě bude plněná cihla vždycky víc než zeď polepená izolací.

Dopravník cihlářské hlíny – základní suroviny k výrobě pálených keramických stavebních prvků. Kdo zde nebyl, ten nemůže vědět, že tahle na pohled docela obyčejná hlína zvláště voní.

Cihly Family 2in1 jsou plněny polystyrenovými kuličkami o rozměrech 2–3 mm. Díky zapaření se jejich objem až zdvojnásobí, což zajistí dokonalé vyplnění žeber.

● **Jak vidíte další vývoj ve vašem oboru?**

Je to věštění z křišťálové koule. Nezmění se jen produkty, ale nejspíš i technologie stavění. Už dnes se hovoří o automatizaci a robotizaci zdění. Ale cihla je tu několik tisíc let a nemyslím si, že se to za dalších pětadvacet let nějak výrazně změní. ■

Kvalitní dílo zahrnuje CELÝ STAVEBNÍ PROCES

Kvalitu chápeme jako soubor vlastností, a to nejen samotného výrobku, ale rozhodně celkového výsledku díla. Řada produktů, které stavebnictví zpracovává, jsou vlastně polotovary a finální podobu kvalitního díla jako celku určuje lidská práce, uvádí **Ing. Robert Mikeš**, obchodní ředitel divize Weber, Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Pokud se na to podíváme z pohledu normy ISO 9001, vedení firmy stanoví cíle a plány v oblasti kvality své produkce. Uvedená norma definuje kvalitu jako „Stupeň splnění požadavků souborem obsažených znaků“. Přičemž požadavky jsou dle normy očekávané (například zákazníci) nebo závazné (například dle normy). Pro nás otázka na význam slova kvality však znamená být součástí dalšího procesu. Kvalitu chápeme především jako soubor vlastností a to nejen samotného výrobku, ale rozhodně celkový výsledek díla. Protože řada produktů, které stavebnictví zpracovává, jsou polotovary, které se následně stanou součástí celého řetězce stavební výroby. Finální podobu a kvalitu díla jako celku určuje lidská práce – tedy zhotovitel stavebních prací, což je stavební firma.

● Prochází vaši zaměstnanci školeními zaměřenými na kvalitu jejich práce?

Rozhodně ano a to jak při výrobě našich produktů ve výrobním závodě, tak v samotné prodejní fázi, kdy se poukazuje na parametry produktu a jeho vlastností,

aby byl správně nejen navržen, ale i aplikován – tedy zhotoven. Rád bych uvedl, že u mnoha lidí přetrvává představa tradičních ročních školení. Ale to by bylo v dnešní době a při požadavcích, které se kladou právě na zmíněnou kvalitu, velmi málo. Proto u nás v rámci interních postupů průběžně informujeme zainteresované pracovníky o změnách, aby měli vždy aktuální informace k dispozici a mohli je využívat.

● Jak se vyvíjí nazírání na kvalitu u vašich zákazníků, dodavatelů, subdodavatelů...?

Od samého počátku firmy se snažíme věnovat účastníkům již v přípravné fázi díla, kdy například v projektech transparentně informujeme o technických vlastnostech našich produktů a jejich kvalitativních parametrech tak, aby se k zákazníkovi dostávaly odpovídající produkty. V každém případě se situace rok od roku lepší, ale rozhodně se kvalitní produkt lépe vysvětluje přímému uživateli než stavební firmě, která je zejména při realizaci stavby v soukolí. Soutěž bývá většinou vypsaná pouze na cenu a to je opravdu slabé.

Ing. Robert Mikeš: Příslib do budoucna vidím v možnosti pro zadavatele veřejných zakázek využít například environmentální požadavky do kritéria pro hodnocení, nebo zadání požadavku na použití elektronických formátů, ideálně v systému BIM.

● Cítíte nějaká omezení – bariéry – směrem ke kvalitě ve stávající legislativě?

Jak už jsem uvedl, pokud bude v praxi neustále přetrvávat to, že vítězem veřejné zakázky se stane firma s nejnižší cenou a zadavatel se musí zpovídat, proč nevybral právě takovou firmu, nelze očekávat zlepšení v kvalitativních parametrech. Ale přesto chci být optimistou. Příslib do budoucna vidím v možnosti pro zadavatele veřejných zakázek využít například environmentální požadavky do kritéria pro hodnocení, nebo zadání požadavku na použití elektronických formátů, ideálně v systému BIM. ■

Weber Kalkulátor

KROK 1: Výběr systému – výběr nejlepšího řešení pro Váš projekt

EKONOMICKÉ ŘEŠENÍ
WEBER THERM STANDARD

KOMFORTNÍ ŘEŠENÍ
WEBER THERM KLASK

OPTIMÁLNÍ ŘEŠENÍ – KVALITATIVNĚ
TŘÍDA A
WEBER THERM ELASTIK

PRO DÍVEVOSTAVBY
WEBER THERM ELASTIK W

S VYSOKOU MECHANICKOU
ODDLUŽNOSTÍ
WEBER THERM FLEX

S IZOLATEM CLIMA PRO
OPTIMÁLNÍ PROUDNOST
WEBER THERM CLIMA

Už jste vyzkoušeli poptávkový portál www.poptej-weber.cz? Z celého portfolia výrobků Weber byly pečlivě vybrány ty nejoblíbenější a nejzákladnější. Máte možnost si je předobjednat u vybraného prodejce stavebnin. Zde si dohodnete termín, způsob dodání a všechno ostatní.

PRÁVĚ VYCHÁZÍ PŘÍRUČKA RÁDCE 2019

Weber v rámci osvěty stavebního řemesla opět vydává na vlastní náklady unikátní publikaci pro stavebníky RÁDCE 2019. Letos přichází na trh již šestnáctý ročník. Stavební veřejnost a trhem osvědčená příručka je k dostání ZDARMA v každých dobrých prodejnách stavebnin, publikaci si také můžete objednat e-mailem: info@weber-terranova.cz.

V příručce naleznete celou řadu návodových listů vytipovaných nejčastějších závad, kde je nejen problém popsán, ale i systémově vyřešen. Dále jsou v RÁDCE 2019 uvedeny veškeré výrobky, které Weber v aktuální stavební sezoně nabízí, včetně návodů k použití a technických parametrů. Na závěr jsou zařazeny i vzorkovnice barev a struktur.

Weber je dnes v České republice jedním z nejvýznamnějších dodavatelů a výrobců vysoce kvalitních fasádních a zateplovacích systémů, štukových, tepelně izolačních a sanačních omítek, nátěrů, vyrovnávacích a samonivelačních podlahových hmot, technických malt a hydroizolací a lepidel na obklady a dlažby. Nabízí komplexní škálu řešení, využívá moderní technologie, založené na nejvyšších technických požadavcích.

weber
SAINT-GOBAIN

Nové dekorativní omítky

Tyto nové omítky jsou určeny k designovému ztvárnění stěn v interiéru i exteriéru. Jsou zvláště vhodné na soklové části, portály, pilíře, sloupky a zateplené sokly.

weberpas design sand

Dekoratивní omítka
z křemičitých písků

weberpas design stone

Dekoratивní omítka
s výběrovým kamenivem

divize WEBER

Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.
Radiová 3, 102 00 Praha 10 - Štěrboholy
cz.weber
www-e-radce.cz
www.chytreamitky.cz

SAINT-GOBAIN

Požadavky na kvalitu SE STÁLE ZVYŠUJÍ

Divize ISOVER, Saint-Gobain Construction Products CZ a.s., nabízí nejširší sortiment tepelných, zvukových a protipožárních izolací: produkty z čedičové i skelné vlny, extrudovaného a expandovaného polystyrenu a doplňky pro systémová izolační řešení. Značka ISOVER má tradici výroby delší než 50 let ve východočeských Častolovicích. Díky závodům v Českém Brodě a v Lipníku nad Bečvou je jedním z největších výrobců stavebních izolací z expandovaného polystyrenu v České republice. Zákazníci vyžadují kvalitní výrobky a služby, říká **Mgr. Jakub Richter**, obchodní ředitel divize ISOVER, Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Úroveň určitého výrobku, věci či služby. V Isoveru si dobrou kvalitu definujeme jako stav, kdy uspokojíme potřeby a požadavky zákazníka, a to nejen v oblasti výrobku, ale i servisu, služeb a přístupu našich zaměstnanců. Samozřejmostí je odborné poradenství při volbě nejvhodnějšího typu izolačního materiálu pro dosažení optimálního řešení přesně podle potřeb a požadavků zákazníků, a to jak po stránce technické, tak ekonomické. Pro tyto účely máme kromě zkušených regionálních zástupců a techniků nově centrum technické a obchodní podpory, kam si mohou zákazníci vyškoleným pracovníkům zdarma zavolat či napsat o radu k zateplování a použití výrobků divize Isover, ale i divize Rigips nebo divize Weber, které patří do Skupiny Saint-Gobain.

● Prochází vaši zaměstnanci školeními zaměřenými na kvalitu jejich práce?

Divize ISOVER v současné době ve třech českých závodech zaměstnává více než 400 pracovníků. Všichni jsou pravidelně odborně vzděláváni, a to nejen v oblasti kvality, ale i bezpečnosti a dodržování pravidel. Pracovní procesy jsou pečlivě popsány ve směrnících, a pokud si zaměstnanec není jistý, jak se v dané situaci zachovat, může se do příslušné směrnice podívat.

Do našich týmů potřebujeme především kolegy se vzděláním technického zaměření, vyučené, středoškoláky i vysokoškoláky, ve speciálním trainee programu u nás najdou uplatnění i čerství absolventi. V současné době je největší problém získat zejména kvalitní pracovníky do výroby, protože pracovní pozice v jednotlivých závodech jsou často velmi specializované a odborné. Na tuto

oblast jsme se však zaměřili a udělali pro řešení maximum. Nejedná se pouze o výši mezd a zaměstnanecké benefity, ale také o celou firemní kulturu, která cílí na péči o zaměstnance, bezpečnost práce, jejich zdraví a sociální výhody. Jsme připraveni investovat do vzdělání našich zaměstnanců a podpořit jejich profesní růst. Kromě odborných školení jsou samozřejmostí i jazykové kurzy. Rád bych zmínil, že Skupina Saint-Gobain v letošním roce získala prestižní certifikaci TOP EMPLOYER již počtvrté v řadě.

● Jak se vyvíjí nazírání na kvalitu u vašich zákazníků, dodavatelů, subdodavatelů...?

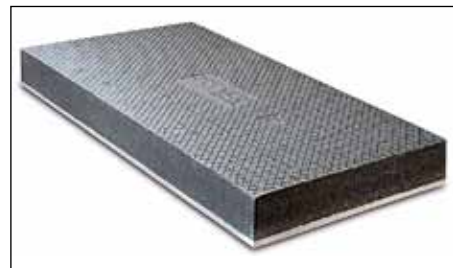
Vzhledem ke snadnému přístupu k informacím se požadavky na kvalitu neustále zvyšují. Pravidelně školíme nejen realizační firmy, ale i zaměstnance stavebnin, tedy prodejce našich výrobků. Koncový zákazník je prostřednictvím internetu velmi dobře informován, zájemci zde mohou shlédnout přesné montážní postupy. Všichni tedy mají znalosti, jaké produkty či služby nabízíme, a také jasnou představu, co mají od dodavatele vyžadovat či kontrolovat.

● Kvalitní a současně inovativní stavební materiály, které v dlouhodobém horizontu uspoří energii, a tím i finanční prostředky, ale třeba také čas při instalaci, to je v dnešní době „in“. Jaké inovace jste si pro český trh v letošním roce připravili?

Velmi zajímavé řešení pro vzduchotechnické potrubí v oblasti TZB přináší produkt CLIMAVER®, který je specifický nejen svým složením a vlastnostmi, ale také celkovou flexibilitou. Veškeré části vzduchovodu si totiž vytvoříte přímo na stavbě z jednotlivých panelů. Vyrobite si

Jakub Richter, obchodní ředitel divize ISOVER, Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.: Zákazníci si na internetu mohou vyhledat všechny informace o našich výrobcích včetně přesných montážních postupů.

Fasádní izolační desky Isover EPS Greywall Sun Protect tvoří nejvýkonnější šedý polystyren pro zateplovací systémy ETICS a bílá povrchová vrstva zajišťuje možnost montáže i na přímém slunci

Řešení pro vzduchotechnické potrubí přináší produkt CLIMAVER®

tak přímé úseky i tvarovky v požadovaných rozměrech a vzniklý vzduchovod je rovnou již zaizolovaný.

Další novinkou jsou fasádní izolační desky Isover EPS Greywall Sun Protect. Tvoří je nejvýkonnější typ šedých polystyrenových fasádních desek pro zateplovací systémy ETICS a bílá lícová povrchová vrstva, která zajišťuje možnost montáže i na přímém slunci (standardní šedé polystyrenové desky vyžadují stínění sítěmi). Vyrábějí se v tloušťkách do 300 mm, což je typická tloušťka pro zateplení multikomfortních (pasivních) domů. ■

Rekonstrukce brněnského koupaliště Riviéra. Odvod dešťových vod tvoří nerezové šěrbinové kryty MEA TSH 100, které jsou umístěny mezi chodníky z betonu a bazénovou vanu s délkou 650 m. Pod povrchem jsou rozšířeny a posazeny na sběrný kanálek z polymerbetonu.

Odvodnění ploch Fakultní nemocnice v Olomouci je bezpečné (spádovaná varianta žlabů z polymerického betonu MEA EN 2000)

KVALITU SI OVĚŘÍTE při každém dešti

Ing. Jan Ocheč, jednatel společnosti MEA Water Management s.r.o., je jedním ze spoluzakladatelů české společnosti se specializací na systémy odvodňování. Budoval ji více než dvacet let v technické, projekční a obchodní oblasti.

Estetické a funkční odvodnění ploch u nákupního centra OC Chodov Praha se systémem šěrbinového odvodnění MEA TSH v sobě spojuje odvodňovací žlab, který je skrytý v dolní části konstrukce, a kryt, ze kterého je na povrchu vidět pouze úzká, téměř neviditelná spára.

Odvodnění ploch u výrobního závodu Nexen v Ústeckém kraji. Bylo zde položeno 960 m kompozitních žlabů MEARIN Expert pro komunikace, které mají vysoké nároky na provoz, údržbu a zátěž (až E600 kN) v šířkách 100, 150 a 200 mm.

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Pojem kvality vnímám jako potvrzení a dodržení deklarovaných vlastností produktu, řešení nebo služby. V našem oboru odvodnění se kvalita potvrdí viditelně – při kvalitním řešení systému odvodnění nemůže investor stát po dešti v kalužích vody.

● Prochází vaši zaměstnanci školeními zaměřenými na kvalitu jejich práce?

Dodržení nastaveného standardu kvality projekčního řešení, výrobků a servisu považuji za základ chodu naší společnosti. K jeho udržení a zlepšování máme nastavené interní procesy, jejichž jednou součástí je i školení pracovníků.

● Jak se vyvíjí nazírání na kvalitu u vašich zákazníků, dodavatelů, subdodavatelů...?

Rád bych řekl, že po roce se situace v našem oboru zlepšila a cena již není hlavní prioritou, ale bohužel tomu tak není. Dodavatelé i odběratelé samozřejmě očekávají vysokou úroveň kvality, ale současně trvá tlak na co nejnižší cenu.

● Cítíte nějaká omezení – bariéry – směrem ke kvalitě ve stávající legislativě?

V oboru řešení odvodňování je vždy více projekčních i technologických variant. Jde tedy spíše o vzájemnou spolupráci zúčastněných stran na stavbě než o bariéry ze strany norem a legislativy. ■

Společnost LIKO-S disponuje komplexním technickým i odborným zázemím, které vám nabízíme. Díky širokému záběru naší stavební divize dokážeme zrealizovat vaši zakázku na klíč včetně klempířských prvků a kompletní skladby střechy. Za pomoci zahradních architektů spolu s vámi vytvoříme koncept, který bude zohledňovat vaše představy.

KVALITA JE VĚCÍ ZAMĚSTNANCŮ, jejich přístupu a angažovanosti

Jsme rodinná stavební firma s více než 25letou tradicí. Vzhledem k vývoji stavebnictví a rozšiřování zastavěných ploch jsme se rozhodli stavět jinak. Výsledkem je systém Živých staveb, tedy zelených střech, fasád a fasádních kořenových čistíren odpadních vod, které vrací do měst tolik nezbytnou přírodu a vodu. Vytváříme tak zdravější prostor pro život díky přírodní tepelné stabilizaci budov, říká **Dipl. Ing. Lubor Musil**, předseda představenstva LIKO-S, a.s.

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Kvalita je přesná hodnota produktu nebo služeb pro zákazníka. Je to překonání závazku, které je dáno dotažením všech detailů realizace.

● Prochází vaši zaměstnanci školeními zaměřenými na kvalitu jejich práce?

Každou dokončenou zakázku neprodleň vyhodnocujeme. Neřešíme jenom jasné závady v průběhu realizace, ale i drobnosti a chyby, které zaznamenají pouze naši lidé. Tím se neustále vylep-

šuje úroveň a získáváme také impulsy pro další vzdělávání.

Rodinná stavební firma LIKO-S, a.s.

● Jak se vyvíjí nazírání na kvalitu u vašich zákazníků, dodavatelů, subdodavatelů...?

Požadavky zákazníků se zvyšují. Kvalita subdodavatelů se zhoršuje kvůli nedostatku lidí, tím se zvyšují nároky na naši práci. Musíme si s těmito trendy poradit.

● Cítíte nějaká omezení – bariéry – směrem ke kvalitě ve stávající legislativě?

V zákonech nevidím problém. Zásadním omezením v růstu kvality a efektivitě je nynější výkony nepodložený růst mezd a nízká nezaměstnanost. Kvalita je věc osobní angažovanosti zaměstnanců. Pokud lidem roste plat bez zásluh a klesá konkurence na pracovní místo, klesá i osobní angažovanost.

Dalším faktorem zhoršování kvality je stav školství, které nevychovává dostatečný počet technicky vzdělaných lidí. ■

LIKO-Vo – První živá hala na světě. Nová hala unikátním způsobem reaguje na globální trendy související se změnou klimatu a přináší řešení pro: zadržování vody, udržení zdravého prostředí, hospodaření s vodou díky zeleným střechám, zeleným stěnám a vertikálnímu kořenovému systému čištění odpadních vod.

Zelená fasáda efektivně zkrášlí fádňi plochu, ušetří peníze a prodlouží životnost zateplení. Tento jedinečný systém zelené difúzně otevřené fasády jsme vyvinuli přímo v LIKO-Su a máme jej patentovaný. Živá fasáda budovu v létě chladí, v zimě zahřívá a vytváří příznivé mikroklima i ve svém okolí. Zelená fasáda se v průběhu roku mění a zaručí vám neustálý originální vzhled budovy. Pokud se navíc rozhodnete pěstovat plodiny, dostane vaše fasáda nový, netušený rozměr. Rostliny na fasádách zachytávají poléťavý prach a zlepšují tak kvalitu vzduchu.

PŘÍRODNÍ TEPELNÁ STABILIZACE BUDOV

SOUHRNNÁ OPATŘENÍ PRO MODERNÍ VÝSTAVBU 21. STOLETÍ

ZELENÉ STŘECHY

ZELENÉ FASÁDY

FASÁDNÍ KOŘENOVÉ ČISTÍRNÝ

SOLÁRNÍ PANELE A FOTOVOLTAIKA

RETENCE VODY

DOKONALÁ IZOLACE
DETAILŮ

ORIENTACE OKEN
STÍNĚNÍ

DIFUZNĚ OTEVŘENÉ
OPLAŠTĚNÍ

ZÁKLADNÍ ÚDAJE A POJMY

10 ha

PŮDY SE ZASTAVÍ KAŽDÝ DEN V ČR

357 kg/rok

O₂ VYPRODUKUJE LIKO-NOE

692 kg/rok

CO₂ ABSORBUJE LIKO-NOE

TEPELNÝ OSTROV

JE MĚSTSKÁ ZÁSTAVBA VYKAZUJÍCÍ
ZNATELNĚ VYŠŠÍ TEPLoty NEŽ JEJÍ
OKOLÍ

STAVEBNÍ POUŠŤ

JE ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ, KTERÉ
NEDOKÁŽE ABSORBOVAT VODU
A ODVÁDÍ JI KANALIZACÍ PRYČ

MĚSTSKÉ RADIÁTORY

JSOU STAVBY Z MATERIÁLŮ (SKLO/
BETON), KTERÉ NEDOKÁŽÍ VYUŽÍVAT
ENERGII SVĚTELNÉHO ZÁŘENÍ

Vítězství nad horkem a suchem. Horko a sucho je pro nás vážným nebezpečím. Běžné halové objekty a domy opláštěné standardními materiály působí jako tepelné radiátory. V průběhu dlouhých letních dnů dochází k odrazu tepelného záření do jejich okolí, kde vzniká klima podobné poušti. Tuto klimatickou proměnu začíná samozřejmě ruku v ruce následovat i akutní nedostatek vody. My máme řešení, které nazýváme přírodní tepelná stabilizace budov.

živé stavby®

WWW.ZIVESTAVBY.CZ

**PŘÍRODNÍ
TEPELNÁ
STABILIZACE
BUDOV**

ZELENÉ STŘECHY
ZELENÉ FASÁDY
FASÁDNÍ
KOŘENOVÉ ČISTÍRNÝ

OD RODINNÉ STAVEBNÍ FIRMY

LIKO-S
international

Letiště v Pardubicích, série Random

Nejdůležitější je pro nás **SPOKOJENOST ZÁKAZNÍKŮ**

Nepomohou ani špičkové technické parametry výrobků, pokud není zákazník po dokončení projektu spokojený. Pracujeme proto na zdokonalování servisu pro odbornou i pro laickou veřejnost – rozvíjíme spolupráci s architekty, projektanty a nabízíme pravidelná odborná školení pro obkladače. V posledních letech se také zkvalitnil proces adaptace našich zaměstnanců. Každý nový zaměstnanec má svůj adaptační plán, pro absolventy středních a vysokých škol připravujeme trainee program, říká **Petr Machoň**, ředitel marketingu společnosti LASSELSBERGER, s.r.o.

Tunel Blanka v Praze, dlaždice RAKO vyrobené na zakázku

● Co si představujete pod slovem *kvalita*?

Kvalitu vnímáme jako součin jakosti a emocí, kdy „jakost“ jsou definované a deklarované technické parametry našich výrobků a „emocí“ je konečný dojem zákazníka, spotřebitele. Nepomohou však ani špičkové technické parametry výrobků, pokud není zákazník po dokončení svého projektu spokojený. Proto neustále pracujeme na zdokonalování servisu pro odbornou i pro laickou veřejnost v jednotlivých fázích projektů. Rozvíjíme spolupráci s architekty, projektanty a nabízíme pravidelná odborná školení zpracovatelů našich materiálů, tedy obkladačů.

Značka RAKO je synonymem špičkové kvality keramických obkladů již více než 135 let. O tom svědčí jak reference, jako například vila Tugendhat, Café Imperial, Obecní dům v Praze, tak současné investice do nových technologií, moderní domácí i světové stavby a úspěšný prodej v 67 zemích všech kontinentů.

● Prochází vaši zaměstnanci školeními zaměřenými na kvalitu jejich práce?

Z výše uvedeného plyne, že k dodržení deklarovaných a požadovaných technických parametrů našich výrobků a souvisejícího servisu je pro nás kvalifikovaný pracovník nenahraditelný. Naše zaměstnance školíme pravidelně s cílem udržet kvalitu naší práce na vysoké úrovni. Uvědomujeme si, že technické změny ve výrobě mohou znamenat nové výzvy, ale i obavy. Fir-

Bazén v Bratislavě, série Pool

Výrobní prostory, závod Lubná u Rakovníka

ma má zájem svým zaměstnancům vytvořit zázemí, vyškolit odborníky, kteří budou umět obsluhovat linky a vyrábět výrobky prvotřídní kvality. V posledních letech pracujeme na zkvalitnění procesu adaptace nových i stávajících zaměstnanců. Každý nový zaměstnanec má vlastní adaptační plán, jehož délka závisí na dané profesi. Pro absolventy středních a vysokých škol připravujeme trainee program, ve kterém se doškolí na konkrétní pracovní pozice. Snažíme se v maximální možné míře zohlednit specifika jejich oboru vzdělání. Kromě zákonného školení dlouhodobě pečujeme o rozvoj stávajících zaměstnanců v oblasti kvality práce, ale i odborného růstu, jazykového vzdělávání nebo IT dovedností.

● **Jak se vyvíjí nazírání na kvalitu u vašich zákazníků, dodavatelů, subdodavatelů...?**

U soukromníků je důležitý především správný poměr ceny a kvality. Movitější soukromník ale jednoznačně požaduje kvalitu bez ohledu na cenu. Naproti tomu u veřejnoprávních investorů rozhoduje poměrně často cena na úkor kvality.

● **Cítíte nějaká omezení nebo bariéry směrem ke kvalitě ve stávající legislativě?**

Tím, že se naše společnost účastní veřejných zakázek prostřednictvím jednotlivých dodavatelů, novela se nás ve své podstatě netýká, způsob naší práce je stejný. Nejdůležitější pasáž v novele zákona zůstala – možnost uvádět odkazy na konkrétní produkty za splnění zákonných podmínek v zadávací dokumentaci k veřejné zakázce. Plusem v novele stavebního zákona je zákaz hodnotit pouze nejnižší nabídkovou cenu a také nové kritérium – ekonomická výhodnost, tedy

Řídicí jednotka u vypalovací pece

Společnost dlouhodobě pečuje o rozvoj zaměstnanců v oblasti kvality práce i odborného růstu

Nová linka, závod Chlumčany

nejvýhodnější poměr nákladů a kvality. Naopak minusem je zvýšení limitu pro vypsání otevřených soutěží.

Pro kvalitnější pokládku dlažeb a obkladů se reviduje norma ČSN 73 3451 – Obecná pravidla pro navrhování a provádění keramických obkladů. Tato norma samozřejmě nezajistí, že kladec odvede dobrou práci, ale zcela jistě dává správný směr postupům. Definuje určitá technická řešení, která se ve staré normě nevyšktovala, dává odpovědnost projektantovi i realizátorovi. Upgrade normy byl přijat a agentura (ČAS – Česká agentura pro standardizaci) ji připravuje k vydání. Tato norma bude i s komentářem. ■

Technologie se mění, ŘEMESLO ZŮSTÁVÁ

Kvalita je pro nás řemeslo, pořádně odvedená práce, za kterou se nemusíme stydět. Je to základ úspěchu v tržním prostředí, který generuje pozitivní reference a přináší další zakázky, říká **Jan Pánek**, jednatel společnosti PROMSAT.

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Kvalita v jakémkoliv odvětví v sobě skrývá mnoho vrstev. V případě naší služby je to kvalita produktů, kvalita služby a v neposlední řadě je to přidaná hodnota pro zákazníka. Kvalita produktu jsou vlastně technologie a komponenty, které instalujeme. Kvalita služby v sobě skrývá opět více složek od techniků s dlouhodobou řemeslnou zkušeností až po know-how organizace práce. Přidaná hodnota je u nás pohotovostní dispečink, který provozujeme v režimu 24/7. Každá z těchto součástí má svůj význam a žádná z nich se nesmí vynechat. Výsledkem takového přístupu je pak spokojený zákazník. Nutno podotknout, že kvalita není neměnná hodnota, je třeba na ní neustále pracovat.

● Kvalita je tedy do značné míry o lidech. Jak jste na tom ve firmě? Nepřepílá konkurence vaše nejlepší pracovníky?

Máte pravdu a není to nic nového. A neděje se to pouze v období, ve kterém se momentálně nacházíme a které se vyznačuje nízkou nezaměstnaností a vysokou poptávkou po mnoha profesích. To, že konkurence oslovuje naše pracovníky, je vlastně potvrzením toho, že máme, jak se říká, čich na lidi, kteří jsou řemeslně a profesně zdatní. Nadstavbou jsou pak školení, kterými jejich schopnosti dále rozvíjíme. Nutno podotknout, že vítáme

Jan Pánek: Orientujeme se na přidanou hodnotu – na služby. Jde nám o proaktivní zákaznický přístup.

jejich chuť třeba i studovat vysokou školu. Tak trochu se u této otázky dostáváme k loajalitě zaměstnanců vůči firmě. Ta nevzniká jako samozřejmost, ale je odrazem vnitrofiremní kultury, na které je třeba, stejně jako v případě kvality, neustále pracovat.

● Jakými cestami se snažíte pracovní týmy stabilizovat, aby nedošlo k poklesu kvality odvedené práce?

Je to do značné míry o atmosféře, která ve firmě panuje. Snažíme se udržovat přátelskou atmosféru a vyvolávat spolupodpovědnost za finální kvalitu každého stavebního díla. Nicméně nic se nesmí přehánět. Hodně dám na kolektivního ducha ve společnosti. Opak se často nazývá blbou náladou, a té se snažím vyhnout. S většinou lidí stačí vést osobní dialog, vysvětlovat problémy a hledat řešení. I přesto, že máme více jak 85 zaměstnanců, skoro všechny je osobně znám. Nejsou pro mě anonymní a já pro ně také ne. Ve firmě, kde se všichni znají a mluví spolu, panuje vždy lepší atmosféra.

● Váš obor přináší prakticky každý den nějaké novinky. Jak jste už uvedl, vaši zaměstnanci procházejí školeními. Můžete to rozvést?

Dodavatelé nám v rámci zavádění nových produktů nabízejí různá školení. Zároveň

všem umožňují návštěvy smysluplných veletrhů. Zaměstnanci rovněž mohou sami přijít s vlastní iniciativou, pokud cítí, že pro jejich práci je vhodné nějaké rozšíření znalostí a dovedností. Kromě toho přichází firma i s řadou školení, a to nejen těch, které vyplývají ze zákona.

● Jste svázáni normami, vyhláškami a zákony. Pomáhají vám, nebo naopak škodí ve vztahu ke kvalitě?

Situace je taková, že normy všeobecně nejsou „závazné“. Ale v našem oboru má drtivá většina norem odkaz v právním předpise. I přesto se leckdy o ně nelze v případě nějakých sporů, efektivně opřít. Naopak existují situace, které jsou dány nařízeními vlády, a dokonce i zákonem včetně evropské legislativy. Ve finále platí, že ve výstavbě se vždy vyplatí i doporučení norem respektovat. O nedodržování zákonů vůbec nemluví. Připouštím, že v praxi nemusí být jednoduché se v tom všem orientovat. Pokud však jste přítomen už u vzniku projektu, víte, podle jakého standardu se konkrétní stavba bude odehrávat. V takovém případě si nemyslím, že by normy, vyhlášky a zákony měly negativní vliv na kvalitu výsledného díla.

● Existuje takové hezké české slovo – optimalizace. I vy jste nuceni kupříkladu investorem k hledání krajních řešení?

Optimalizaci má „rád“ finanční úřad, ale vážně. Podle mého názoru je na každém zhotoviteli, kam až je ochoten zajít. Vždy si musíte umět obhájit svou cenu. Nemám rád krajní řešení. Přiznávám, že všeobecně panuje ve společnosti tlak na cenu, proto říkám, že svou cenu si musíte uhájit. Jinak se dostanete do problému s kvalitou a jistě i v čase by se vám to vymstilo. A to nemluví pouze o nějaké škodě na majetku, ale může dojít i k okamžikům, kdy bude ohrožen lidský život. Není to dobrá cesta kráčet po krajnici a tzv. optimalizovat. Nikdy do budoucna nevíte, jak bude systém využíván, a proto se vždy vyplatí jej mít koncipovaný na 105 procent a ne na 95 procent.

Všichni se potykáme s tím, že v rámci tendru má investor nějakou představu o nákladech, které vycházejí z projektu. My zde podepisujeme, že jsme se s ním seznámili. Máme na to výrazně méně času než projekční týmy, ale i tak jsou zde parametry, podle kterých se každá odborná firma může rozhodnout a posoudit vhodnost daného řešení. Mám však zkušenost, že pokud se hledá nějaká optimalizace, pak je to většinou v těch oblastech výstavby, které nemají zásadní vliv na kvalitu stavby.

Realizace rozsáhlé wi-fi sítě pro vnější i vnitřní pokrytí komplexu, montáž nové hlavní stanice společné televizní antény (STA), montáž a oprava slaboproudých rozvodů, Esplanade Hotel Prague

● **V době, kdy je stavebnictví v konjunktuře, vy vidíte do velkého procenta zakázek v daném roce a na trhu je nedostatek kapacit, je vaše vyjednávací pozice o ceně mnohem silnější.**

Nechodíme do veřejných výběrových řízení. Kontrola nám nevádí, ale nekompetentní tlak na cenu ano. Letošní rok již teď v březnu máme pokrytý zakázkami na cca 80 procent. Účastníme se výběrových řízení u developerů, u SVJ, u bytových družstev, u neziskových organizací... Pokud se setkáme s tlakem na cenu, pak musím říci, že naše cena je konečná a pod ni jít nemůžeme. V opačném případě bych nebyl schopen garantovat potřebnou kvalitu. Než utrpět takové vítězství, pak je lepší včas odejít. Zároveň se neumím dostat na cenu firem o několika řemeslnících jednoduše proto, že naše náklady jsou vyšší. Ale jsme schopni poskytnout jiné výhody a sem jednoznačně patří i následný servis, který poskytujeme 24 hodin po celých 365 dní v roce. Ten vám nemůže žádný malý dodavatel levnějších řešení zaručit, protože když ho budete potřebovat, může být kupříkladu na dovolené.

Rozhodující je to zejména ve chvíli, kdy něco přestane fungovat a může jít třeba jen o společnou anténu. Správce musí závadu odstranit co nejdříve a na koho se tedy obrátí? Většinou na nás, protože udržujeme nepřetržitou pohotovost. Navíc pro tyto správcovské firmy, SVJ i bytová družstva provádíme pravidelné kontroly těchto technologií.

● **Jak se vyvíjí trh, mění se v čase požadavky klientů?**

Vždy jde o dialog. A ten se podle mě v čase mění ku prospěchu spolupráce a růstu kvality. Pochopitelně, že se investor bude bránit vydat víc peněz, než jste mu slíbil a podepsal. I v tendrech již cítím posun od jednoznačné dominance ceny k jiným parametrům, kde kvalita hraje stále větší roli. Rostou kompetence samotných výběrových komisí a investoři jsou ochotni si za kvalitu připlatit.

Na cenu má velký význam i faktor času. Pokud vás někdo nutí, abyste zakázku odvedl ve zkráceném režimu, znamená to, že tam budete muset poslat víc lidí, a tím se vystavujete, v rámci souběhu řemesel, mnoha dalším komplikacím, které pramení z administrace na samotné stavbě. Je pochopitelné, že se pak dílo prodražuje. Navíc každé řemeslo potřebuje svůj čas!

● **Můžete jmenovat realizovanou stavbu, při které byly využity systémy nebo technologie, které nejsou běžně využívány?**

Hodně pracujeme pro developery. Pro společnost Skanska jsme ve Strašnicích realizovali zajímavý projekt U hranic. Kromě klasické silnoproudé části se v podzemních garážích, kam byl povolen vjezd vozidel na LPG a CNG, kombinovaly moderní technologie, které zajišťují monitoring úrovně těchto plynů a CO. Zároveň jsme přes elektronickou požární signalizaci schopni ovládat gravitační uzávěry, které zabraňují kritickému nahromadění plynu v jednotlivých sektorech. To vše při zapojení čidel na LPG, CNG a CO do MaR, následné propojení se vzdychotechnikou a pochopitelně i s poměrně robustním záloho-

Instalace zabezpečovacího systému, realizace vnější a vnitřní wi-fi sítě s možností roamingu, inteligentní řízení žaluzií, vytápění a chlazení prostor rodinného domu, soukromý investor

váním pro případ požáru a výpadku proudu. Jinak ale musím konstatovat, že developerské projekty většinou nejsou přehlídkou těch opravdu nejmodernějších technologií. Jednoznačně proto, že by se jejich použití negativně projevilo ve výsledné ceně. Je však nutné podotknout, že použitá řešení jsou v tom nejlepším možném standardu a uživatelsky přívětivá.

● **Jaké kanály využíváte nejčastěji při získávání nových klientů?**

Velkou část zakázek získáváme na základě referencí. Nicméně je důležité být neustále vidět, a proto využíváme on-line i off-line kanály. Vzhledem k tomu, že se nacházíme v roce, kdy jsme oslavili 20 let působení na trhu, nesoustředili jsme se pouze na propagaci našich služeb, ale i na připomenutí tohoto výročí, které zároveň sděluje, že bez kvality bychom se tak dlouho na trhu neudrželi. ■

PROMSAT

UŽ 20 LET

Technologie se mění,
řemeslo zůstává

ZDARMA

- ✓ Průzkum na místě
- ✓ Cenová kalkulace

Kompletní realizace slaboproudých a silnoproudých elektroinstalací

- ✓ instalace kamerových systémů
- ✓ instalace zabezpečovacích systémů
- ✓ instalace přístupových systémů a domovních zvonků a videotelefonů
- ✓ instalace protipožárních systémů
- ✓ výstavba optických a WI-FI sítí
- ✓ instalace, rekonstrukce STA, satelitních a TV rozvodů
- ✓ výstavba, rekonstrukce silnoproudých elektroinstalací

U Hostivařského nádraží 556 / 12, 102 00 Praha 10
Tel.: 274 020 288, mobil: 732 424 242, e-mail: info@promsat.cz

www.promsat.cz

Ing. Jiří Kozel, jednatel společnosti SWIETELSKY stavební a ředitel její Divize pozemního stavitelství:

Nejlepší stavby vznikají tam, kde panuje partnerství, spolupráce a vzájemný respekt

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Pokud jde o stavebnictví, je pro mne synonymem pro komplexní přístup k řízení a provádění stavebního projektu. Vlastní řemeslná kvalita provedených prací je jen jednou, i když nejvíce viditelnou součástí celého systému, který začíná už výběrem vhodné zakázky. Nezbytnou součástí je i kvalitní zpracování nabídky a kvalitní tvorba smluvních dokumentů. Obtížně dosáhnete vysokou kvalitu na projektu, kde stavební firma prodělává.

● Co ještě byste do úspěšného systému kvality zařadil?

Bezesporu do něho patří i férová firemní kultura jak směrem k zákazníkovi, tak i k subdodavatelům. Umožňuje vytvořit prostředí pro vznik skutečně kvalitního díla, které bude mít vysokou užitnou hodnotu po celou dobu životního cyklu. Nejlepší stavby totiž nevznikají pod drezurou stavebních dozorů, ale tam, kde panuje klima partnerství, spolupráce a vzájemný respekt. Leckde v zahraničí už to pochopili, u nás však stále ještě ve většině případů ne.

● Školíte své zaměstnance na kvalitu jejich práce?

Ing. Jiří Kozel: Ke kvalitě stavby musí přispět i investor. Nejen jednoznačností podkladů, ale také vnesením ducha partnerství a spolupráce. Nejlepší stavby totiž nevznikají pod drezurou stavebních dozorů, ale tam, kde panuje vzájemný respekt. Většina veřejných zadavatelů si přitom často dává rovnítko mezi ekonomicky nejvýhodnější nabídkou a nejnižší cenou.

Snažíme se vytvořit našim zaměstnancům podmínky pro další vzdělávání ve všech potřebných oblastech, kvalitu práce nevyjímaje. Probíhají školení externí i interní, kde se snažíme předávat zkušenosti a vyvarovat se tak opakování předchozích chyb. Jak říkával s nadsázkou

naš někdejší generální ředitel koncernu: Smíme dělat jen nové chyby.

● Co o kvalitě soudí zákazníci a dodavatelé? Jak se mění jejich pohled?

Nároky na kvalitu a požadavky na délku záruční doby jsou stále vyšší. Je paradoxní, že na výrobek, který vzniká v tovární hale a prakticky není vystaven povětrnostním vlivům, dostanete dvouletou záruku a za delší si musíte připlatit. Ve stavebnictví se zárukou pod pět let neuspějete. Na druhou stranu chápu, že v našem oboru se často jedná o životní investice, které stavebníci chtějí užívat dlouhá desetiletí. Zejména u našich zahraničních zákazníků vidíme posun v myšlení směrem k upřednostňování kvality, dodržování termínů, spolehlivosti a jistoty dodavatele a cena se tak dostává mírně do pozadí. Jsme rádi, že se k nám tito zákazníci stále častěji vrací.

● Cítíte nějaká omezení třeba v legislativě?

Ve stavebnictví akutně chybí legislativa, tedy odnož občanského zákoníku, která by řešila specifické potřeby oboru, obdobné jako mají v Rakousku, Německu a dalších zemích. Vyřešilo by to spoustu

Bytový dům Luční jez, České Budějovice

problémů, s nimiž se dennodenně potýkáme. V důsledku by to přispělo k zásadnímu zvýšení kvality nejen stavebních prací, ale celého procesu stavění.

● Proč?

Kvalita stavby není přece jen věcí stavební firmy. Musí k ní výraznou měrou přispět i investor a to nejen kvalitou a jednoznačností svých podkladů, včasností a odborností rozhodnutí, ale vnesením ducha partnerství a spolupráce. Většina veřejných zadavatelů si přitom často, a to i díky tlaku okolí, dává rovnítko mezi ekonomicky nejvýhodnější nabídkou a nejnižší cenou. Vzniká tak prostor pro neseriózní dodavatele, kteří nabízejí cenu často i pod hodnotou přímých nákladů. V takových případech není rozhodně prostor pro kvalitu, dobré vztahy při realizaci a ve finále ani uspokojivý výsledek.

● Pro veřejné zadavatele to je ale standard.

A také nejjednodušší řešení. Sázku na nejnižší cenu si zpravidla vždy obhájí. Paradoxně také mívají nejhorší smluvní podmínky. Ale kdo má jen špetku zdravého rozumu a odpovědnosti k sobě, firmě a zaměstnancům, nemůže takovou smlouvu podepsat. Tito zadavatelé se nemohou divit, že jejich poptávky dnes zůstávají často bez odezvy. Projevuje se zde i zmíněná chybějící legislativa pro stavebnictví, kterou úspěšně využívají v zahraničí.

● Jak z tohoto kruhu? Co tedy dál?

I stavbaři musí změnit směr myšlení. Zatímco dříve jsme se zaměřovali na získávání zakázek, nyní je třeba pečlivě zvážovat, jak je včas a úspěšně zvládnout, důsledně prověřovat dostupnost stavebních kapacit a odhadovat vývoj cen materiálů, i když to je obtížné. Občas třeba nalézt sílu a zakázku prostě odmítnout. Naše klienty nelze zklamat. Nejen každá krize, ale i každé období konjunktury, má totiž jednu svůj konec.

Novostavba Základní školy v Šestajovicích

● Jak pak s kvalitou souvisí celý systém vzdělávání?

Zásadně – ve společnosti se stále i na kvalitního řemeslníka pohlíží jako na člověka neplnohodnotného, protože nemá vysokoškolský diplom. Také existují školy, které neprodukují kvalitní absolventy a už vůbec ne v oborech, které trh žádá. Ti nemohou najít uplatnění a přitom existuje katastrofální nedostatek kvalifikovaných řemeslníků a techniků.

● Lze ale získávat mladé lidi do stavebnictví?

Nebude to snadné, i když příklady ze zahraničí ukazují, že to jde. V koncernu SWIETELSKY máme firmu se stovkou lidí s věkovým průměrem 27 let. Pracuje v ní i přes 20 učňů, budoucích klempířů, tesařů a pokrývačů. Tam už lidé pochopili, že být dobrým řemeslníkem není ostuda. Hlavně se však zásadním způsobem musí změnit celý systém našeho školství. Podle mne budou muset v budoucnu i tuto oblast vzít soukromé firmy do svých rukou.

Čeká nás také digitalizace procesů, robotizace a rozšířená prefabrikace stavebních prvků. I tady ale bude stavebnictví

narážet na nedostatek odborníků v oblasti IT, kteří se do odvětví nepoženou. Tento vývoj však nelze zastavit. Odhadnout, kolik pracovních míst přitom zanikne a jaké sociální dopady bude průmyslová revoluce mít, si však netroufám.

● Jak se to dotklo firmy SWIETELSKY stavební?

Museli jsme samozřejmě vývoji přizpůsobit mzdy. I když se jiným oborům nelze úplně vyrovnat, snažíme se konkurovat slušným a férovým chováním k zaměstnancům a umožnit jim další vzdělávání a osobní rozvoj. Možná právě proto od nás mnoho lidí neodchází. Pokud jde o subdodavatele, udržujeme tradičně vysokou platební morálku a férový přístup. Důsledně se vyhýbáme rizikovým projektům a tak i naši dodavatelé se u nás cítí pod určitou ochranou. ■

Bytový dům Nad Ostrovem, Praha

Logistická hala SAHM, Heřmanova Huť

Tondach je synonymem KVALITNÍ STŘEŠNÍ KRYTINY

Základem dlouhodobého úspěchu společnosti Tondach jsou podnikatelsky orientovaná firemní kultura, profesní i osobní rozvoj zaměstnanců a budování pocitu sounáležitosti. U nás je člověk středem zájmu, říká Věra Binderová z oddělení marketingu společnosti Wienerberger s.r.o.

● Co si představujete pod slovem kvalita?

Podle mne to je výsledek kombinace třech faktorů: profesionality, citu pro detail a vášně. Když se setkají při tvorbě čehokoli, je jejich výsledný produkt opravdu kvalitní. Cílem společnosti Tondach je s produkty z přírodních materiálů vytvářet trvalé hodnoty v podobě kvalitního bydlení.

● Prochází vaši zaměstnanci školeními zaměřenými na kvalitu jejich práce?

Rozvoj znalostí zaměstnanců a předávání zkušeností s objektivní zpětnou vazbou je základem pro budování každé profesionální firmy.

● Jak se vyvíjí nazírání na kvalitu u vašich zákazníků, dodavatelů, subdodavatelů...?

Mám zkušenost, že pokud se nám podaří přivést zákazníky k nám do firmy, do výrobního závodu, kde jim ukážeme celý proces výroby našich produktů, a mohou tak nahlédnout do našeho „života výrobce“, je jejich vnímání kvality a lidí ve firmě vždy ještě vyšší. A v neposlední řadě to jsou pak návštěvy zákazníků například na výstavách, kdy se přijdou za námi podívat ještě i ve chvíli, když už mají postaveno. Přesto se za námi zastaví, aby nám řekli, jak byli spokojeni a jak se jim krásně žije v jejich novém domě z POROTHERMU a pod střechou TONDACH. To jsou přesně ty chvíle, kdy víte, že to, co děláte, má smysl.

● Cítíte nějaká omezení – bariéry – směrem ke kvalitě ve stávající legislativě?

Celkově jsou zákony velice složité, ani právníci nemají jednotný výklad. Zjednodušení zákonů a jednoznačnost výkladu by pomohla. ■

Pálená taška SALSA 13 je novinkou roku 2019. Jde o posuvnou tašku s bezpečným sklonem 22°. Taška je posuvná v rozmezí až 35 mm, je menšího formátu – 13 ks do 1 m² – tedy vhodná pro novostavbu i rekonstrukci, zejména pro moderní střechy s menší plochou a nižším sklonem, které poslední dobou dominují. Mezi další přednosti tašky Salsa 13 patří inovovaná konstrukce hlavové drážky, zdokonalená boční vodní drážka, vylepšená funkčnost přichycení bočních příchytek, je připravena na moderní metodu přichytávání tašek – tzv. Sturmfix. Je nabízena v povrchové úpravě rezná, engoba a glazura v 6 barvách včetně velmi módního šedého a černého provedení. Produkt má prokázanou životnost až 100 let a je vyroben z čistě přírodních materiálů s ohledem na životní prostředí.

Soutěž Tondach Pálená střecha 2018

Do 14. ročníku soutěže bylo přihlášeno 230 dokončených střech. Z toho 176 na rodinných domech, 23 na veřejných stavbách a 31 na historických objektech.

Mezi hlavní kritéria hodnocení patřila odbornost pokládky podle Pravidel pro navrhování a provádění střech (vydané cechem KPT) a technologických podmínek společnosti Tondach Česká republika s.r.o., včetně použití doplňků Tondach. Dále také propracování detailů a vzhled střechy ve smyslu celkového dojmu z řešení v souvislosti se zasazením do krajiny. Kvalita zde sehrávala hlavní roli.

PRVNÍ CENA V KATEGORII HISTORICKÉ STAVBY

Střecha kostela sv. Jakuba v Jihlavě patří k největším a nejstarším svého druhu na Vysočině. Krov pochází z větší části z roku 1539, kdy byl po největším požáru v dějinách města znovu postaven. Dílčí opravy se na střechě prováděly v 19. století a pak v šedesátých a devadesátých letech 20. století, oprava tohoto rozsahu je od roku 1539 první. Na rozdíl od staré krytiny jsou na střechě nové tašky bobrovky. Vzhledově se podobají historickým taškám, nekopírují je ale zcela. Jsou glazované po celém povrchu, mají navíc další zobáček na uchycení a také jejich materiál by měl být kvalitnější, pevnější. Na střechě jsou ve čtyřech odstínech hnědé a dvou odstínech zelené. Nové pálené tašky se vyráběly strojově, takže všechny mají stejné rozměry. Krov je nad presbytářem vysoký devět metrů, nad hlavní lodí má výšku 20,5 metru a rozpon 24 metrů se sklonem střechy 59 stupňů. Z východní a západní strany a mezi věží jsou sklony dokonce až 81 stupňů. Plocha střechy má přes 1500 metrů čtverečních, což odpovídá ohromujícímu číslu 84 tisíc tašek. Práce na generální opravě střechy začaly 1. května 2017, skončit by měly letos v květnu.

Kostel svatého Jakuba Staršího v Jihlavě

Budova radnice v Olomouci – třetí místo v kategorii Veřejné stavby

Třetí cena v kategorii Historické stavby - Střední škola řemeslná v Jaroměř

V případě kvality je stále na co se orientovat

Všichni účastníci stavebního procesu společně a nerozdílně odpovídají za kvalitu výsledného díla: investor, architekt a projektant, dodavatelé materiálů a konstrukcí i dodavatelé stavby, kteří by měli dodržet správné technologické postupy. Při realizaci by měl být přítomen i správce stavby, aby přesně věděl, co může očekávat. Pokud se vyskytnou vady, jedná se většinou o kombinaci více příčin: nekompetentnost zadavatele, tlak na ceny a na čas, malé zkušenosti projektantů, tlak na nízkou cenu projektové dokumentace, při samotné realizaci pak špatné provedení detailů, které vedou například k zatékání nebo tepelným mostům.

STAVITEL oslovil řadu představitelů firem, které se podílejí na výsledné kvalitě díla. Všichni dostali následující otázky:

1. CO SI PŘEDSTAVUJETE POD SLOVEM KVALITA?
2. PROCHÁZEJÍ VAŠI ZAMĚSTNANCI ŠKOLENÍMI ZAMĚŘENÝMI NA KVALITU JEJICH PRÁCE?
3. JAK SE VYVÍJÍ NAZÍRÁNÍ NA KVALITU U VAŠICH ZÁKAZNÍKŮ, DODAVATELŮ, SUBDODAVATELŮ...?
4. CÍTÍTE NĚJAKÁ OMEZENÍ – BARIÉRY – SMĚREM KE KVALITĚ VE STÁVAJÍCÍ LEGISLATIVĚ?

Ankety se zúčastnili:

Jiří Havlík, ředitel společnosti a předseda představenstva POZIMOS, a.s.,
Lukáš Kočka, obchodní ředitel a jednatel společnosti PSK Group, spol. s r.o.,
Martin Podzimek, ředitel, Podzimek a synové s.r.o.,
Radek Mrázek, generální ředitel, místopředseda představenstva BAK stavební společnost,
Jaromír Uhýrek, předseda představenstva GEMO, a.s.,
Tomáš Havlík, obchodní ředitel ZNAKON, a.s.,
Dalibor Beneš, technický ředitel, COLAS CZ, a.s.,
Miroslav Lukšík, generální ředitel Pozemní stavitelství Zlín, a.s.,
Tomáš Kožoušek, předseda představenstva P-D Refractories CZ a.s.,
Robert Bohdaň, Sales manager firmy Silvadec pro ČR a okolní země,
Petr Stejskal, obchodní a marketingový ředitel společnosti HELUZ cihlářský průmysl,
Tomáš Pindák, výrobní ředitel VW WACHAL,
Evžen Korec, generální ředitel a předseda představenstva EKOSPOL a.s.,
Petr Bělina, předseda představenstva Trigema Building,
Miroslav Culka, obchodní ředitel společnosti DAFE-PLAST,
Jan Čech, jednatel Vodohospodářské stavby Javorník-CZ s.r.o.

1. CO SI PŘEDSTAVUJETE POD SLOVEM KVALITA?

Lukáš Kočka: Dříve byla kvalita stavby vnímána převážně jako ekvivalent stavebních materiálů a šikovných dělníků a řemeslníků. Dnešní doba k těmto základním pilířům žádá i kvalitu v rámci dokumentové a realizační přípravy stavby. Kvalitní přípravná fáze stavby šetří čas, peníze a zároveň výrazně přispívá k požadované kvalitě výstupní.

Martin Podzimek: Ideál v jeho nejčistší podobě. Všichni bychom si jej přáli dosáhnout, ale je to téměř nemožné. Nicméně – je to stejné jako se všemi ideály – právě setrvalé úsilí o dosažení jeho nedosažitelnosti je výkonným pohonem lidského konání, tedy i naší práce.

Radek Mrázek: Kvalita je pro mě to, o čem bychom my stavbaři neměli ani uvažovat. Měla by být naší základní ználostí a dovedností. Zevnitř firmy se na kvalitu dívám jiným okem – okem praktika, který si umí představit to, co je vůbec možné a v jak možné kvalitě, provést. Zvenku se musím dívat trochu alibisticky a subjektivně, tak, jak se dívají naši investoři. Ale spíše mi to vadí, protože si myslím, že obecně je v ČR řemeslná zručnost a kvalita na vyšší úrovni než na západ od naší hranice a nevážíme si toho. Možná se brzy dostaneme do situace, kdy kvůli drahé a nekvalifikované pracovní síle budeme muset slevit z řemeslné kvality a připlatit si za tu horší víc peněz. Můžeme si za to sami – přehnané nároky dělají stavební odvětví čím dál tím víc neatraktivními. Svým rozsahem se naše činnost stává neměřitelnou a neporovnatelnou.

Jaromír Uhýrek: Pod slovem kvalita či jakost si konkrétně s odkazem na náš předmět podnikání představuji souhrn kladných užitných vlastností částí staveb či jejich celku, tedy způsobnost námi realizovaných staveb k jejich řádnému užití konečným „spotřebitelem“, ať již se jedná o fyzické či právnické osoby. Zjednodušeně řečeno, kvalita znamená dobré vlastnosti stavby či díla. Stavební dílo se skládá z kvalitního materiálu a také z dalších služeb: lidská práce, řízení průběhu stavby, produktivita a efektivita pracovníků. Z hlediska řízení je pojem kvalita nutně spojen s takovým systémem řízení provádění díla či cyklu zakázky, který opakovaně vytváří kvalitně provedené a předané dílo, jež zákazník očekává a ocení. Jakost či kvalita výrobku je také požadována příslušnými národními standardy či normami. Cílem a smyslem řízení kvality výrobních procesů pak musí být snaha o neustálé zlepšování zpracování realizačních procesů, jejichž výsledkem jsou ve svém koneč-

ném důsledku snížené výrobní náklady a zvýšená produktivita práce.

Tomáš Havlík: Kvalita pro nás znamená závazek a cíl současně. Závazek vůči investorovi společně s cílem být konkurenceschopnou stavební společností, jejíž práce je na našem trhu nejen dobrou vizitkou, ale i odkazem.

Dalibor Beneš: Kvalita je ukazatelem velmi dobře provedené práce nebo dobře zhotoveného výrobku či materiálu, která splní nejvyšší očekávání zákazníka. Sekundární hodnotou je nárok na dílo, které je provedeno dle konkrétních požadavků na danou technologii, případně u výrobku dosažení co nejlepších sledovaných vlastností. Kvalita ovšem nesouvisí pouze s plněním určitých parametrů, ale i celkovým vedením stavby a plánováním a přístupem k práci.

Miroslav Lukšík: Kvalitou je pro mne v oboru stavebnictví výsledná užitná hodnota stavby. V podstatě je to souhrn mnoha vlastností nebo také soulad těchto vlastností s požadavky zákazníka. Ty však mohou být v jednotlivých případech rozdílné. Kvalitativní parametry stavby se tvoří již v prvotní fázi, v období zpracování projektové dokumentace, na zhotoviteli stavby je potom parametry, stanovené projektovou dokumentací, dodržet. Je však potřeba si uvědomit zásadní vliv na výslednou kvalitu, a tím je cena. V případě, že výběr zhotovitele stavby probíhá na základě jediného kritéria, kterým je nejnižší nabídková cena, nelze očekávat vysokou a dlouhodobou kvalitu. Snahou zhotovitelů a jejich subdodavatelů je potom poskytnout za nejnižší náklady dílo, které splní pouze investorem požadovanou záruční lhůtu.

Tomáš Kožoušek: V našem případě dodržení všech požadovaných a zároveň deklarovaných fyzikálních a chemických parametrů výrobků, jejich rozměrovou

přesnost a vzhled odpovídající technické normě. Ke kvalitě patří i vhodný způsob zabalení zboží, který je podmínkou uchování kvality zboží při dopravě až na místo aplikace.

Robert Bohdaň: Jako výrobce kompozitních materiálů jsme se soustředili na nové technologie výroby a inovace, tudíž i na kvalitu materiálů. Společnost Silvadec se postupně prosadila jako francouzská a pak evropská reference v oboru kompozitního dřeva i díky týmu vědců a výzkumníků. Nepřestáváme investovat do výzkumu a vývoje a usilujeme především o zlepšování kvality, trvanlivosti a estetičnosti kompozitního dřeva a vývoje nových řešení zařízení venkovního prostoru. Na kvalitě nám velmi záleží – jako výrobce dáváme záruku 25 let (obytné použití) a 10 let (komerční, pro-

fesionální nebo veřejné použití) na to, že ploty a zábradlí z kompozitního dřeva Silvadec se nebudou štěpit a nedojde k jejich konstrukčnímu poškození z důvodu napadení houbami, dřevokazným hmyzem a termity.

Petr Stejskal: Kvalitou chápeme uspokojení, nebo ještě lépe, překonání očekávání zákazníka. Kvalita jako souhrn parametrů výrobku je zabezpečena normami, jejich splnění pro nás představuje podmínku nutnou, v dnešní době však již nikoliv postačující. To je samozřejmost. Proto se kromě kvality samotného výrobku již dlouhodobě zaměřujeme na kvalitu služeb. Nově jsme zavedli na našich internetových stránkách službu Můj HELUZ, která je onlinovým průvodcem investora, a to od okamžiku objednávky přes jednotlivé dodávky až do poprodejní fáze. Zákazník tak je průběžně informován o stavu své zakázky, konkrétních dodacích termínech a pro něj relevantních benefitech a akcích.

Tomáš Pindák: Souhlasím plně s tím, co vychází z předchozí věty, tedy že bez

kvalitního projektu, kvalitní přípravy, kvalitních materiálů a kvalitní stavební firmy nemůže vzniknout kvalitní stavební dílo. Jen doplním, že u zakázek ve státním sektoru dle ZZVZ pak ještě rozhoduje kvalita rozpočtů ve vztahu na projekt. Obecně šla ve všem zmínovaném kvalita dolů. Neznamená to pouze nekvalifikované řemeslníky. Potýkáme se s nekvalitou projektů, nejsou řádně zkoordinované, časté chyby pak přenášíme na zadavatele zakázek, tedy na investora. Ale nekvalita začíná i u investora, který šetří na stavebních průzkumech, tlačí projektanty na jejich odměny, obecně i pak na cenu projektu. To jsou pak důsledky, respektive počátek řetězce vzniku nekvalitní stavby. Stále se nedává přednost kvalitním materiálům, nevolí se vyšší standardy, které například ušetří provozní náklady nebo jsou trvanlivější. Tak se dá rozebrat celý řetězec.

Evžen Korec: Kvalitu řešíme na základě objektivních kritérií, nejde jen o subjektivní dojem, jak se pojem kvalita často vnímá. Máme vypracovaný podrobný kontrolní a zkušební plán, který má tisíce položek. Jde o sofistikovaný systém

kontroly. Kvalitu pravidelně objektivně vyhodnocujeme také podle počtu a závažnosti vad dokončené stavby. Tím zároveň ověřujeme, zda funguje kontrolní a zkušební plán.

Petr Bělina: Důraz na kvalitu poskytovaných činností Trigemy je u odborné veřejnosti dostatečně známý. Máme mimo jiné zavedený Integrovaný systém řízení, jehož součástí je systém managementu kvality dle ISO 9001, systém environmentálního managementu dle ISO 14001 a další normy. Jsme současně členy řady profesních organizací, jako jsou například Svaz podnikatelů ve stavebnictví, Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí, ale i vítězi mnoha odborných soutěží. Příkladem je třeba Stavba roku, kdy jsme dostali ocenění přímo od časopisu Stavitel.

Miroslav Culka: Základním požadavkem na výplň stavebního otvoru je shoda s platnými normami. Ta ale v žádném případě neřeší například životnost oken nebo jejich funkčnost i po záruční době, stálobarevnost, náročnost údržby, snadnost obsluhy či nadstandardní tepelně-technické a zvukově-izolační vlastnosti. Tento soubor požadavků ovlivňuje volba

materiálů pro výrobu a samozřejmě technologická kázeň výrobce i montážní firmy.

Kontrola kvality ve všech stupních realizace je pro nás základním předpokladem k úspěšnému dokončení zakázky a věnujeme jí maximální pozornost. Ve výrobě probíhá ve dvou stupních – jako mezioperační kontrola a komplexní výstupní kontrola. Kontrola v úrovni realizace zakázky u zákazníka je pak prováděna našim technikem realizací.

Jan Čech: Pod pojmem kvalita je v naší společnosti myšlen komplex, souhrn veškerých činností souvisejících s činností naší firmy. Jedná se tedy nejen o kvalitně provedené stavební práce dle PD a SoD a to v takové kvalitě aby se nevyskytovaly v záruční době jakékoliv reklamace a opravy ale i další činnosti jako je kvalitní předvýrobní a výrobní příprava staveb, jednání všech pracovníků se zákazníky, vystupování pracovníků na veřejnosti (a to jak v práci, tak mimo něj), dále komplexní řešení činností dle certifikátů kvality, ŽP a BOZP. Jedná se tedy o souhrn všech činností naší společnosti směřujících ke spokojenosti zákazníka.

2. PROCHÁZejí VAŠI ZAMĚSTNANCÍ ŠKOLENÍMI ZAMĚŘENÝMI NA KVALITU JEJICH PRÁCE?

Lukáš Kočka: Máme štěstí na partnery, kteří nám pravidelně nabízejí možnost školení zaměstnanců. Využíváme je ve stále větší míře, jelikož se ukazuje, že vedou k ekonomičtější a kvalitně odvedené práci, což těší nás a především naše zákazníky.

Martin Podzimek: Jistě, naši zaměstnanci procházejí řadou školení ze zákona povinných i nadstavbových. Každé z nich má již ze své podstaty za cíl zvyšování kvalifikace, informovanosti, znalostí, a tím přirozeně přispívá k vyšší kvalitativní úrovni odváděné práce.

Radek Mrázek: V naší firmě mají zaměstnanci na téma kvality každý rok speciální školení, které je zaměřené nejen na vizuální kvalitu dle norem a dle subjektivního pohledu investora, ale i na takzvaná střeva, jako jsou monolitické konstrukce, zdivo, konstrukční skladby nebo hrubé rozvody. Nejsou vidět, ale jejich kvalitní provedení nám pomáhá předcházet nepříjemným a drahým reklamačním řízením. Samozřejmostí je ovšem plně funkční technologické oddělení, které sleduje všechny moderní trendy a snaží se

„očistit“ dokumentace od nefunkčních detailů.

Jaromír Uhýrek: Naši zaměstnanci procházejí každoročně školeními zaměřenými na kvalitu jejich práce. Jakost jimi provedené práce se také „odrazí“ v jejich následném ohodnocení. V naší společnosti je zaveden tzv. interní motivační systém odměňování pro jednotlivé firemní úseky.

Tomáš Havlík: Naši zaměstnanci jsou školeni vždy na začátku stavební sezony, následně s každou novou technologií nebo s její případnou inovací. Každé zlepšení v kvalitě odvedené práce se snažíme ohodnotit a zaměstnance tak motivovat k neustálému zlepšování.

Dalibor Beneš: Profesní rozvoj našich zaměstnanců považujeme za klíčový aspekt pro dobře prosperující a konkurenceschopnou firmu, jejíž renomé se odráží v kvalitě provedených stavebních prací. Tuto hodnotu tvoří naši zaměstnanci, proto klademe důraz na jejich vzdělávání a rozvoj v oblasti technologických postupů provádění, zkoušení nebo aktuální standardizace. Organizujeme také workshopy a semináře, na které jsou zváni externí odborníci napříč dopravním stavitelstvím.

Miroslav Lukšík: Zaměstnanci naší společnosti i všech společností dceřiných absolvují pravidelná povinná školení

z různých oblastí, především v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví. Rovněž řadu profesních školení dle jejich funkčního či pracovního zařazení. Při zavádění nových technologií, pracovních postupů nebo použití nových materiálů probíhá vždy potřebné seznámení se či zaškolení příslušných pracovníků. U specifické skupiny technických pracovníků, k jejichž výkonu je nutná tzv. autorizace v příslušném stavebním oboru, probíhá trvalé celoživotní vzdělávání v rámci udržování jejich odbornosti, které je součástí, ale i podmínkou, jejich členství v komoře.

Tomáš Kožoušek: V našich podmínkách nejde o pravidelná školení, zaměstnanci jsou o kvalitativních požadavcích proškolení při každém nově nasazeném druhu výrobku. V procesu výroby, který má částečně ruční charakter, probíhá kontrola každého výrobku jak v procesu jeho surového tváření, tak následně po výpalu. Projev nekvality umíme dohledat v systému značení výrobků, takže zaměstnanec je za kvalitu osobně zodpovědný.

Robert Bohdaň: Silvadec je v rámci Evropy lídrem ve výrobě dřevoplastových materiálů a jako výrobní podnik musí splňovat přísné evropské výrobní nor-

my s ohledem na kvalitu práce. Naši zaměstnanci jsou proto průběžně školeni.

Petr Stejskal: Samozřejmě. Kromě kvantitativních parametrů je součástí kritérií variabilní složky odměny i kvalita práce. Ta je na každé pozici měřena jinak a je předmětem každoročního vzdělávání zaměstnanců, které zajišťujeme jak interně, tak s pomocí profesionálních školitelů. Pravidelně probíhá testování zbožíznaleckých i obchodních znalostí celého obchodního týmu.

Tomáš Pindák: U řídících THP tlačíme na to, aby všichni, kteří jsou pověřeni vedením stavby, byli autorizovaní technici a inženýři, což samo o sobě zavazuje k celoživotnímu vzdělávání v oboru. Investujeme do softwarů a různých školení. Dále procházíme významnou revizí normy ISO. Tuto záležitost považujeme za podstatnou, nikoliv jen „papírovou“. U dělnických profesí je odpověď složitější, vlastní základna kmenových řemeslníků se zmenšuje pod vlivem odlivu do jiných odvětví nebo stárne a neobnovuje se. A najaté dělnické profese ani školit příliš systematicky nejde.

Evžen Korec: Několikrát ročně se naši zaměstnanci účastní školení pořádaných výrobcí stavebních materiálů či

technologií, aby se jejich výrobky použíly správně či aby nedošlo ke špatnému technologickému postupu.

Petr Bělina: Zaměstnanci jsou v rámci našich interních procesů pravidelně proškolení. Vedle toho mají možnost zúčastňovat se vybraných externích školení, workshopů či konferencí. Už od počátku svého působení, což bylo přesně před čtvrtstoletím, staví Trigema především na lidech. Pouze zaměstnanci, kteří znají své kompetence a mají dostatek prostoru pro vlastní rozhodování, mohou přispět k rozvoji firmy. A o to nám jde především.

Miroslav Culka: Dbáme zejména na zaškolení našich montážních týmů. Jsme si vědomi, že technologicky správná a precizně odvedená montáž je stejně důležitá jako naše výrobky. Kolegy z montážních týmů proto školíme v teoretické i praktické rovině a v pravidelných intervalech je informujeme o novinkách v sortimentu, nařízeních, postupech a normách.

Jan Čech: V naší společnosti je sice zaveden systém řízení kvality, kde se řeší školení všeho druhu ale hlavním mottem ke kvalitnímu provádění je myšlenka – Prováděj práce tak, jako bys je prováděl, dělal sám pro sebe.

3. JAK SE VYVÍJÍ NAZÍRÁNÍ NA KVALITU U VAŠICH ZÁKAZNÍKŮ, DODAVATELŮ, SUBDODAVATELŮ...?

Lukáš Kočka: Pozorujeme větší zájem investorů o kvalitu materiálů, kterými by se odlišili od konkurence a nabídli svým zákazníkům komfort odpovídající dnešní představě o bydlení a pracovním prostředí. Subdodavatelé jsou si tohoto trendu vědomi a proto mají vedle klasických produktů v nabídce i ty nadstandardní, které jsou pro investora stále dostupnější.

Martin Podzimek: Procento zákazníků, kteří chtějí docílit prvotřídního výsledku své stavby, trvale roste. Zatímco však nároky na kvalitu ze strany zákazníků stoupají, počty řemeslníků, s nimiž by bylo možno tohoto cíle dosáhnout, dramaticky klesají.

Radek Mrázek: No, řeknu to takto: Je-li to stavíme ročně přes 400 bytů, což je dost velká porce a věřím, že u nás takových firem s podobným počtem předaných bytů moc není, náš pohled na kvalitu je úplně jednoduchý. Prakticky jednáme ročně se 400 investory a řešíme 400 jednotlivých názorů na kvalitu včetně našich subdodavatelů. Už tedy víme, nebo lépe řečeno, měli bychom vědět, co je ta správná kvalita a jak vypadá, což nám dokazují právě ty předané byty a spokojení investoři.

Jaromír Uhýrek: Nazírání na kvalitu se u našich zákazníků rok od roku zvyšuje. V návaznosti na dnes již značně vysoké pořizovací náklady zejména na nové bydlení uživatelé domů nebo bytů požadují perfektně odvedenou práci, což se ne vždy zcela daří. Jako velký problém vnímám „propastný“ rozdíl cen, za které my, jako generální zhotovitel, stavíme pro developera a za jaké ceny tento developér, náš investor, jednotlivé byty nebo nebytové prostory prodává koncovým vlastníkům a uživatelům. Naopak kvalita práce u některých subdodavatelů se stále snižuje, v některých segmentech stavebního trhu je – i přes již téměř třicetileté tržní hospodářství – naprostý nedostatek dodavatelů. Zejména pak těch, kteří jsou schopni dodat kvalitní práci včas a skutečně dostát svým závazkům u staveb v cenové hladině nad 500 milionů korun.

Tomáš Havlík: V současnosti, kdy se stává trendem nejnížší nabídková cena, je často velmi obtížné dosáhnout nejvyšší možné kvality. Nicméně je stále dostatek zákazníků, kteří jsou ochotni investovat do kvalitnějších a tím pádem i dlouhodobě udržitelnějších projektů.

Dalibor Beneš: Klademe velký důraz na kvalitně provedenou práci, kterou vždy

vyžadujeme od našich dodavatelů. Pro některé dodavatele je mnohdy důležité splnit požadovaný parametr bez ohledu na kvalitu výsledné práce. Z tohoto důvodu spolupracujeme jen s těmi nejlepšími a námi prověřenými dodavateli, u kterých jsme si jisti kvalitně odvedenou prací.

Miroslav Lukšík: Nazírání na kvalitu bývá často u jednotlivých účastníků výstavby odlišné. Hodnocení kvality staveb se liší také dle charakteru investora, zda se jedná o soukromého či veřejnoprávního. U privátních investorů nebývá jediným kritériem cena stavby, přestože je většinou také tím nejvýznamnějším. U veřejnoprávních investorů je situace lepší zase v tom ohledu, že si většinou najímají odborné pracovníky na výkon technického dozoru, nebo přímo těmito pracovníky disponují.

Pro zhotovitele i jejich subdodavatele jsou kritériem kvality také náklady na odstraňování vad díla v záruční době, proto bývá jejich snahou postavit za nejnížší náklady dílo, které vyhoví požadované záruční lhůtě. Vysoké kvality stavebního díla lze dosáhnout především seriózním jednáním všech účastníků výstavby, a to od počátku stavby až po její dokončení, jehož

součástí je také společná dohoda na reálném termínu, který umožní dodržení technologických postupů a lhůt, potřebných k dosažení předpokládané kvality stavby. S tímto postupem se setkáváme především u mimořádných stavebních a architektonických děl, u kterých „táhnou za jeden provaz“ investor včetně jeho technického dozoru, projektant i zhotovitel.

Tomáš Kožoušek: Dnes již se nejedná o heslo nebo klišé, ale kvalita se v naší branži staví skutečně na první místo. Naše výrobky mají většinou i technologický charakter, tzn., že nejde jen o jejich zabudování do díla, ale o následnou výdrž při provozování příslušného agregátu. U obchodních partnerů se v poslední době setkáváme s naprosto prvořadými požadavky na kvalitu výrobků.

Robert Bohdaň: V současné době je cítit hlavně velký tlak na cenu materiálu od čínských výrobců. Bohužel kvalitou svých produktů spíše kazí jméno kompozitnímu materiálu jako takovému.

Petr Stejskal: Naši dodavatelé žijí ve stejné konkurenčním prostředí jako

my a jsou tedy pod stejným tlakem na zvyšování kvality jak dodávek, tak i služeb. Někdy je potřeba více přesvědčování, ale ti, kteří ve společnosti HELUZ vidí strategického partnera, nutnost tlaku na kvalitu ve všech směrech akceptují.

Tomáš Pindák: Rozumný soukromý investor umí argumenty vyslechnout a většinou se rozhodne z dlouhodobého hlediska efektivněji – vesměs si připlatí za kvalitu, která se mu vrátí. Stát se mnohdy chová nelogicky a neefektivně. Boj o kvalitu se pak mění v boj s dotacemi, zákony, termíny, zpětnými opakováními kontrolami nefundovaných úředníků po dokončení staveb. To vše pak ústí do situace, kdy si úředník volí podstatně jednodušší cestu: neměnit, neřešit, neslyšet.

Evžen Korec: Sami si hodnotíme firmy, se kterými spolupracujeme. Opět jde o sofistikovaný systém objektivního hodnocení založeného na tom, jak konkrétní dodávka dopadla. Nejlepší firmy vybíráme nejčastěji. Naopak pokud je

někdo naprosto nevyhovující, tak ho z další spolupráce vyřadíme. Pokud jde o klienty, tam vyhodnocujeme počty vad při přejímkách, což je jeden systém hodnocení. Druhý pak spočívá v množství reklamací podle druhu vad. U každého projektu jsou z toho udělány přesné a jasné statistiky.

Petr Bělina: Dokladem toho, že si zákazníci naší práce váží, je i to, že pro několik z nich pracujeme dlouhodobě. Pozitivní reference jsou nejlepším marketingovým nástrojem, o který se můžeme opřít. To však neznamená, že by si nás i tito dlouhodobí klienti průběžně neproěřovali. Kvalitou naší práce jsou pak často mile překvapeni ti, pro něž jsme do té doby žádnou zakázku nezrealizovali. Jedním z posledních příkladů byla přístavba nového pavilonu, vnitřního dvora, spojovací chodby a úprava jídelny základní školy v Letňanech. Celý objekt, který je v energetické třídě A, byl podle reakcí investora zrekonstruován nadstandardně.

Miroslav Culka: V poslední době vnímáme velký posun našich zákazníků ve vzdělanosti týkající se otvorových výplní. Mnoho z nich je už schopno při výběru hodnotit technickou stránku výrobku, porovnávat fyzikální vlastnosti a nerozhodovat se tak pouze na základě ceny.

Jan Čech: U našich zákazníků je dost rozdílný náhled na kvalitu. Souvisí to hlavně s rozpočtem a finanční silou zadavatele – zákazníka. Ten kdo hledí jen na cenu – což jsou většinou zákazníci ze samosprávy a státní správy, tak tam je upřednostňována nízká cena bez perfektní kvality. U soukromých investorů je tomu spíše naopak. U dodavatelů a subdodavatelů je to rozdílné – široké spektrum. Maše společnost upřednostňuje spíše kvalitu nad cenou – vrací se to jak v reklamacích, tak ve spokojenosti zákazníků – viz bod č.1

4. CÍTÍTE NĚJAKÁ OMEZENÍ – BARIÉRY – SMĚREM KE KVALITĚ VE STÁVAJÍCÍ LEGISLATIVĚ?

Lukáš Kočka: Jak všichni víme, legislativa v oblasti stavebnictví není ideální a všichni netrpělivě čekáme na konečnou verzi nového stavebního zákona. Na druhou stranu kvalita ve stavebnictví je pravděpodobně více než legislativou ovlivněna finančními možnostmi developerského trhu, trhem práce, nebo, jak již bylo řečeno, přípravnou fází projektu.

Martin Podzimek: Ne snad ke kvalitě jako kategorii, rozhodně ale k procesu samotné výstavby – v etapách jejího schválení, zákonných lhůt, realizace, předání... Čím dál více nabývá dojem,

že na každou stavbu se již spotřebuje více papíru než cihel nebo betonu.

Radek Mrázek: Myslím si, že bariéry nejsou. Je to jen o tom, jak přistupujeme ke kvalitě provedených prací a na čem stavíme základní hodnoty stavební firmy, co by měla umět a co by měla investorům poskytovat.

Jaromír Uhýřek: Kvalita či jakost je už tak legislativně či mezi investorem a zhotovitelem i smluvně svázána, že žádné další předpisy nejsou dle mého názoru nutné a potřebné. I sebelepší úprava veřejných zakázek či stavebního zákona nezmění chování některých subjektů

pohybujících se na stavebním trhu. Pro jakéhokoliv investora je stále určujícím (a téměř jediným) kritériem co nejnížší cena díla, a to i přesto, že některé nové stavby nejsou investory dostatečně projekčně připraveny a veškeré nutné práce či dokonce potřebné projekční práce na realizační dokumentaci pro řádné zhotovení stavby jdou následně „k tíži“ zhotovitelů.

Tomáš Havlík: Chtěl bych upozornit na jeden problém: pokud se zúčastňujeme veřejných zakázek, musíme z hlediska našich zkušeností konstatovat, že hodnotící kritérium ceny je mnohdy pro-

blém. Často se stává, že nejnižší cena ve veřejné zakázce nemá co dočinění s provedením kvalitního stavebního díla. Bezpochyby bychom uvítali vícero hodnotících kritérií, například dle pozitivních i negativních referencí.

Dalibor Beneš: Ve stávající legislativě nikoliv, nicméně některé požadavky v technických normách a kvalitativních podmínkách jsou mnohdy zavádějící, a ne vždy jednoznačné. Bariérou je vždy člověk.

Miroslav Lukšík: V současné době nepociťuji žádný přímý vliv stavební legislativy na kvalitu staveb. Současný zákon o zadávání veřejných zakázek umožňuje tzv. vícekritériální výběrové řízení, avšak v praxi se stále, téměř vždy, soustředí na jediné kritérium, a to nejnižší nabídkovou cenu.

Specifickou oblastí jsou stavební zakázky spolufinancované z dotačních titulů, u kterých je velmi složitá jakákoliv změna, a to i změna, která je z hlediska kvality výsledného díla přínosem.

Další nepřímý vliv spatřuji v tom, že ačkoliv stavební zákon ukládá odpovědnost za správnost projektové dokumentace i proveditelnost stavby dle této dokumentace, jejímu zpracovateli, občanský zákoník, dle kterého se řídí smluvní vztahy mezi investorem a zhotovitelem stavby, tuto odpovědnost tak nějak přesouvá na zhotovitele, přestože zpracování projektové dokumentace probíhalo v režii investora, který si ji objednal. To vede často k nedodržení kvality a úplnosti projektové dokumentace – projektant podlehe tlaku investora na nízkou cenu projektových prací. Na základě nekvalitní projektové dokumentace však nelze realizovat kvalitní stavbu.

Tomáš Kožoušek: Naše problémy nespočívají v tuzemské stavební legislativě, ale v evropských i mimoevropských kvalitativních normách, které se navzájem odlišují. Další částečnou bariérou je dlouhodobost některých procesů při schvalování a udělování kvalitativních certifikátů.

Robert Bohdaň: To je otázka na naše partnery, kteří se účastní výběrových řízení. Dostat státní zakázku s tak kvalitním materiálem jako má Silvadec, je pro ně obtížné.

Petr Stejskal: Naše hlavní činnosti – výroba stavebních materiálů – není bezprostředně dotčena těmito legislativními změnami. Velmi se však dotýká našich zákazníků a zejména pak jejich zákazníků – stavebníků a investorů. Komplikovaný a zdlouhavý proces získání stavebního povolení prodlužuje celkovou dobu realizace stavebního

díla a zvyšuje tlak na rychlost dodávek v okamžiku jeho získání – tedy opět na kvalitu služeb.

Tomáš Pindák: Samozřejmě – pokud se budou investoři dál bát zohlednit i jiná kritéria a zadávat v ZOV jen na cenu, bude to pořád stejné a kvalita stavby bude spíše druhořadá. Stavební zákon to brzdí spíše časově, ale my jako realizační firma s tím zas až tak nebojujeme. Problematiké spíše je, že projekty jsou často staré, i v důsledku dlouhého vyřizování stavebního povolení, bez kterého investor nezadá další stupeň dokumentace pro provedení stavby, podle které většinou soutěží.

Posun legislativy v oblasti BIM vidím jako dobrý a správný směr, který by měl přepřesňovat obecně zadání, více eliminovat chyby, zvýšit koordinaci jednotlivých částí realizace od zahájení až po užívání. Nicméně nevidím připravenost investorů, projektantů a realizačních firem v rozumném horizontu začít tímto způsobem realizovat investice ve stavebnictví.

Evžen Korec: Stávající stavební legislativu v ČR oprávněně nazývám legislativním Kocourkovem. Stavební zákon místo aby novou výstavbu umožňoval, tak ji spíše blokuje. Jen namátkou zmíním některé zásadní problémy: nedodržování správních lhůt pro vydání stanoviska takzvanými dotčenými orgány státní správy i stavebními úřady. Za nedodržení lhůt jim nehrozí žádná sankce, a tak s vydáním rozhodnutí často otálí dlouhé měsíce či dokonce déle než rok. To by mohla vyřešit takzvaná fikce souhlasu, která znamená, že pokud se úřad nevyjádří do určitého termínu, tak se to automaticky bere jako souhlas. Problémem je také široký okruh lidí a organizací, které

se mohou k záměru vyjadřovat a podávat odvolání. Mnohokrát jsme se setkali s vyloženě šikanózními odvoláními motivovanými pouze touhou něco od nás získat výměnou za „nedělaní problémů“. V neposlední řadě bych zmínil také nutnost nejen formálně, ale i fakticky oddělit stavební úřady od místní samosprávy. Tajemník obecního úřadu, kterého jmenuje starosta, má totiž faktický vliv na výši výplat stavebních úředníků. Starosta tak může tlačit na to, aby nepovolili stavbu, která se vedení obce nelíbí. Tento problém je natolik běžný, že si mnozí lokální politici na boji proti „zlým developerům“ postavili svou kariéru. V Praze by ho vyřešilo zřízení centrálního stavebního úřadu pro větší a složitější stavby, který by odstříhl úředníky od vlivu lokálních hráčů.

Petr Bělina: Dalšímu rozvoji domácí stavební výroby nebrání pouze nedostatečné kapacity, ale především silnější, koncepčnější a dlouhodobější podpora a vize ze strany státu a samosprávy. To se pak odráží v celkové nejistotě a malé předvídatelnosti toho, jak se bude celý stavební trh v dalším období vyvíjet.

Jan Čech: Problém kvality vidím v Zákoně o veřejných zakázkách. Pokud se bude soutěžit jen na cenu (možnost dalších kritérií je irelevantní), tak se to vždy bude odrážet v kvalitě. Každá společnost, která nechce tzv. tunelovat (ve vedení společnosti jsou dosazení manažeři a ne majitelé – viz zahraniční firmy) se potřebuje rozvíjet, obnovovat technický park, zvyšovat mzdy apod. A pokud tyto rezervy – mandatorní výdaje nenajde v cenách prací, tak to bude řešit nižší kvalitou prováděných staveb – aušusový materiál, nekvalitní subdávatele apod. ■

Kvalita stavebnictví RABF PRO ROK 2019

Kvalita a její naplňování a překračování je trvalým tématem každého oboru a každá dosažená úroveň je jen východiskem pro posuzování následujícího vývoje. Posuzování kvality ve stavebnictví je potom speciální disciplína, která začíná od kvality projektu, přes kvalitu jednotlivých stavebních výrobků, prvků, z nichž se stavba skládá, přes kvalitu řemeslného sestavení stavby až po spokojenost provozovatelů a uživatelů stavby. Jsou zde kritéria cenová, kritéria životnosti, kritéria provozní, kritéria estetická, spokojenost uživatelů stavby i obyvatel sídla, ve kterém se stavba nachází.

Konečně stavba na rozdíl od většiny průmyslových produktů slouží dlouhou řadu let, ve kterých mění své využití, je přestavována pro nové uživatele a za nových technologických a technických znalostí. Někdy na dlouhá staletí se stává symbolem sídla nebo jeho části a ovlivňuje utváření svého okolí. V loňském ročníku časopisu Rating bylo diskutováno, co vlastně je brzdou rozvoje českého stavebnictví a byla zpracována anketa, která měřila důvody:

- nedostatek veřejných zakázek
- nedostatek privátních zakázek
- nekvalitní a komplikovaná legislativa
- dlouhé lhůty pro přípravu staveb
- nedostatek pracovníků
- korupce ve stavebnictví

BOJ SE ŠPATNOU POVĚSTÍ

Nedomnívám se, že tato hlediska nejsou měřítkem kvality, jakkoliv pro činnost vlastního oboru jsou významná. V minulém roce přitom stavební výroba rostla,

o kvalitu materiálů svádí souboj nemilosrdná konkurence, ale hodnocení dosažené úrovně staveb a jejich společenské přijetí nepřekročilo nepříjemný stereotyp posuzování oboru jako „betonového lobby, místa, kde je potřeba hledat korupční aféry, oboru, kde rostou neúměrně ceny (zejména na bytech ve velkých městech)“. V politické úrovni došlo k dohodě, že za to může zejména legislativa a že je potřeba opět, po kolikáté již, změnit stavební zákon.

Tak mě napadá, tušíme, za jakého zákona vzniknul Svatovítský chrám v Praze nebo Národní muzeum na Václavském náměstí? A jak ovlivnila stavební legislativa jeho současnou rekonstrukci? Domnívám se, že se na tato hlediska zeptá jen málokterý z jeho návštěvníků, kteří stojí v dlouhé řadě, aby mohli shlédnout práci stavbařů z doby jeho vzniku i práci těch, kteří jej znovu přivedli do pozice symbolu českého národa korunujícího největší pražské Václavské náměstí.

VIZE STAVEBNICTVÍ 4.0

Zcela stranou této diskuse probíhají však významné změny, pro něž se postupně prosazuje souhrnný pojem Stavebnictví 4.0 a hodnocení výsledků, které již přináší.

RATING ABF – CELKOVÉ ZHODNOCENÍ 2013–2018

Kategorie	Počet posuzovaných subjektů	Nejvyšší ocenění v kategorii	0. kategorie Excelentní kvalita 4500 bodů a více	1. kategorie Výborná kvalita 1000 bodů a více	2. kategorie Dobrá kvalita 200 bodů a více	3. kategorie Účastník veřejného posuzování	Celkem udělených bodů
Inženýři a architekti	812	8 750	5	204	317	286	579 090
Ateliéry a kanceláře	312	12 910	6	84	138	84	275 230
Výrobci a dodavatelé služeb	114	5 800	7	27	64	15	109 800
Dodavatelé staveb	221	36 070	11	49	102	59	248 920
Celkem	1 459		29	364	621	444	1 213 040

Již téměř 20 let usilujeme o větší energetickou úspornost staveb a to nejen při jejich provozu, ale i z hlediska energetické náročnosti výroby jednotlivých konstrukcí jejich následné údržby a výhledové likvidace. Řada těchto snah však naráží na bariéru jiných hledisek, které právem toto úsilí neoznačují jako jediné rozhodující.

Jednotlivá ekologická hlediska se vzájemně potírají, jedna upřednostňuje ochranu „broučků“, jiná minimalizaci spalín, CO₂, jedni jsou proti jádru, jiní proti uhlí, diskutuje se, zda stavba má být jako ostrovně vyrovnaná a samostatná energetická jednotka, či zda dát přednost celonárodnímu systému založenému na dvou atomových elektrárnách.

Nově se otevírá otázka vody a jejího zpětného užití ze systémů „šedé vody“. Nedaří se zajímavě představit a veřejnost přesvědčit o kanálu D-O-L, který kromě dopravní funkce se může stát stabilizujícím zásobníkem baterii, která by mohla uchovávat solární a jiné energetické zisky a zdržovat navíc vodu na našem území.

Ve výstavbě tradičních systémů dopravní obsluhy stále zaostáváme, ale je položena otázka, zda budoucnost nepřinese v relativně krátké době nové dopravní systémy, které výrazně optimalizují naše přepravní náklady a zkrátí

dnešní dopravní časy na zlomek současných standardů.

Posuzujeme-li dnešní stavebnictví z hlediska uplatnění digitalizace, nachází se, a to nejen v České republice, spolu se zemědělstvím na posledním místě ze všech posuzovaných lidských činností. Podíváme-li se však blíže, zjistíme, že na rozdíl třeba od automobilového průmyslu, kde automatizace a robotizace již dosáhla vysoké úrovně, představuje stavebnictví (nebo lépe výstavba) obor s relativně velikou šancí růstu produktivity v řádu významných desítek procent.

Vyžádá si to však širší změny v projektové přípravě, architektonickém navrhování staveb, v logistice, v organizaci zásobování staveb, v řízení staveb a možnosti nasazení robotů při montáži stavebních konstrukcí, při zajišťování údržby a provozu staveb. Stavby i města očekávají uplatnění prudce se vyvíjejících novinek s označením „smart“. Dochází zde ke srážce technických prvků, u kterých je doba inovace dána v řádu maximálně několika roků, a stavebních konstrukcí, které mají životnost v řádu stoletou a delší, a připustíme-li rekonstrukční období některých prvků interiéru či obvodového pláště či technického vybavení, mluvíme o 20–40 letech.

Jak bude vypadat stavebnictví v roce 2030, dnes umíme je těžko definovat, že ale města svou tvář v zásadě nezmění

o více jak 10 %, je zase staletími ověřenou zkušeností. Přesto anebo právě proto musí být kritériem všech novinek zejména celková schopnost staveb na uspokojování mnohačetných požadavků jejich uživatelů i celého sídla, kde jsou budovány. Historici umění mluví o architektuře doby, města, staveb a doplňují ji i technickými předpoklady doby, ve které ta která stavba–architektura vznikla.

VÍME, ŽE NIC NEVÍME

Co z toho pro naši současnost vlastně vyplývá? Prvním závěrem je, že neexistuje žádný dopředu definovatelný systém hodnocení staveb. V současné době jsme při teoretických a systémových certifikacích staveb svědky buď nadečnování některých hledisek, nebo tak složitých systémů bodových hodnocení, v nichž se postupně ztrácí jejich prostá účelnost, kterou přitom, obrazně řečeno, pozná „malé dítě“. Za této situace se nabídl šance využít nástroje, který v českém prostředí dosáhl významného rozšíření, to je posuzování staveb v různých celostátních, regionálních nebo oborově organizovaných přehlídkových soutěžích. Praxe ukázala, že všechny významné trendy se v některé z přehlídek ukázaly a není lepší cesta dopředu, než vycházet ze skupinového poznání a výsledků, které někteří z nás již dosáhli. Můžeme se na nich naučit vyhnout se chybám,

ale zejména získat důvěru v postupy, řešení a záměry, které se někde podařily realizovat, byť třeba za poněkud jiných vstupních podmínek.

Stavební průmysl, projektanti ani stavebníci nečekají a v konjunkturálním prostředí posouvají řadu novinek vlastním úsilím. Jejich výsledky jsou každoročně náročně hodnoceny v řadě přehlídkových soutěží, které přinášejí svědectví o nástupu BIM do realizace staveb, o materiálových a technologických změnách, o postupném prosazování energetických a ekologických hledisek. Nově jsou definovány požadavky na veřejný prostor staveb, je sváděn boj o poněkud pozapomenutou péči o vnitřní prostředí staveb, jejich větrání, osvětlení, o trvanlivost materiálů a o náročnost jejich údržby. Stavebník, zejména ten soukromý začíná sledovat celkové náklady stavby zahrnující nejen její realizaci, ale i následný provoz.

Při zadávání projektové dokumentace nebo i realizace konkrétní stavby je stavebníkem (investorem) často formulována žádost o doporučení dobrého architekta nebo dobré stavební firmy na realizaci vznikajícího záměru. Na rozdíl od řady jiných průmyslových oborů a výrobků, architektura a stavebnictví v době zadání zakázky neumí nabídnout hotový výrobek, neboť ten teprve v průběhu projektové a stavební činnosti vzniká, a skutečnost je taková, že každá stavba je originál.

CENA JE ZABIJÁK KVALITY

Praxe se většinou řídí, zejména u veřejné zakázky, podle nejnižší ceny a potlačena jsou hlediska jako úroveň a kvalita konečného řešení. Pokusy popsat kvalitativní požadavky v zadání takovýchto prací nedávají stavebníkovi šanci ubezpečit se, že jeho dodavatel takto stanovené podmínky zakázky umí dobře zajistit a zárukou mu nejsou ani sankční paragrafy v sebelepším smluvním ujednání. Proto téměř jedinou pomocí jsou reference z již realizovaných prací, staveb, kterými uchazeč o zakázku prokazuje svoji připravenost ji dobře zvládnout.

Zde nastupuje ale další otázka, zda stavebník umí předložené reference dobře zhodnotit, neboť kvalita stavebního díla je multikriteriální pojem zahrnující hlediska: estetická a architektonická, funkční řešení, kvalitu a trvanlivost, nároky na údržbu, realizační, ale zejména provozní náklady, vhodnost a správnost umístění stavby na pozemku a v území a podobně. Pro stavebníka to není jednoduchá volba. A je proto nastolena otázka: Jak mu prokázat skutečně doloženou nekolidující referenci o své činnosti? Na

tuto otázku se již čtvrtým rokem snaží odpovědět rating RABF.

SOUTĚŽE KULTIVUJÍ REALITU, ANEB VZNIK RABF

RABF se opírá o významný počet navzájem nezávislých odborných hodnocení, za kterými stojí dlouhá řada organizací a nezávislých expertů, a je vyjádřením integrované reference. Je potřeba dodat, že RABF je otevřen pro další oborové přehlídky a hodnocení, i další systémy hodnocení.

Rating pro rok 2019 je sestaven z výsledků řady dílčích hodnocení za roky 2014–2018, mezi které jsou zahrnuty tyto přehlídky: Stavba roku | Zahraniční stavba roku | Stavba roku Středočeského kraje | Urbanistický projekt roku | Cena Inženýrské komory ČKAIT | Grand Prix obce architektů | Presta Jižní Čechy | Nejlepší dodavatel roku | Baumit Fasáda roku. V oblasti výrobků o hodnocení: Znamka kvality: Výrobek–technologie pro stavebnictví a architekturu | Znamka Ověřeno pro stavbu | Grand Prix For Arch | Zlaté medaile IBF | Nejlepší výrobce stavebnin.

Pro přidělování bodů byla přijata zásada, že výše ohodnocení je dána oceněním stavby (nebo výrobku) a na tyto body má nárok každý člen autorského týmu nebo stavebního sdružení, výrobce, který se na ní podílel a je v dané dokumentaci uveden buď jako autor–projektant, nebo jako člen sdružení dodavatelů či zpracovatelů projektové dokumentace, případně jako výrobce. V případě konsorcia, mají nárok na body všichni členové konsorcia, neboť jde o bodování kvality, ne rozsahu jejich účasti. Musejí však být uvedeni v dokumentaci konkrétní soutěže a Nadace ABF podíly jednotlivých členů sdružení nebo podíly autorské uvedené v dokumentaci a poskytnuté v podkladech nezkoumá. Každá fyzická nebo i právnická osoba účastníci se na stavbě v projektové přípravě může být uvedena v rámci vymezené kategorie jen jednou, i když naplnila příkladně na projektu i více rolí. Znova může být hodnocena v jiné kategorii jako dodavatel nebo investor apod. Tátáž stavba (výrobek–technologie) může být posuzována i opakovaně v různých systémech hodnocení (soutěžích), pokud to jejich podmínky dovolí. Účastníci RABF získají body součtem podle ocenění v těchto systémech hodnocení. Aktualizace systému probíhá s roční periodou.

Zdroje informací pro sestavení RABF byly čerpány z otevřených zdrojů poskytnutých vypisovateli a organizátory jednotlivých přehlídek a nejsou zpracovateli RABF dále individualizovány.

Rating pro rok 2019 je zpracován samostatně za roky 2014–2018 pro dodavatele staveb (celkem 221 subjektů), pro fyzické osoby: autory a projektanty (celkem 812 subjektů), pro právnické osoby, zhotovitele projektové dokumentace dokončených staveb (celkem 312 subjektů) a pro dodavatele výrobků a technologií pro přípravu a realizaci staveb (celkem 114 subjektů). Jednotliví účastníci hodnocení získávají za účast v přehlídkách a za získaná ocenění progresivně odstupňovaný počet bodů, ze kterých je potom vypočteno jejich roční pořadí a pořadí za sledované pětileté období.

ROZDÁVÁNÍ BODŮ

Za období 2014–2018 bylo uděleno celkem 1 213 040 bodů, které obdrželo celkem 1459 subjektů posuzovaných v systému RABF a do něj zohledněných přehlídkových soutěží.

Mezi architekty a projektanty získal nejvíce bodů statik a konstruktér Vladimír Janata, který obdržel 8750 bodů, a spolu s ním další čtyři osoby získaly ocenění „Excelentní kvalita“ za více předních umístění. 204 osob získalo „Výborná kvalita“ za aspoň jedno nebo i více předních umístění, dalších 317 osob získalo hodnocení „Dobrá kvalita“ za aspoň jedno dílčí ocenění, i zbylí účastníci mají možnost získat potvrzení o účasti ve veřejném posuzování kvality.

Mezi projektovými ateliéry a kanceláři byla nejúspěšnější AED project, a.s., která získala celkem 12 910 bodů a patří mezi šest kanceláří, které obdržely „Excelentní kvalitu“, 84 získalo „Výbornou kvalitu“ a 138 „Dobrou kvalitu“.

Mezi výrobci obhájila první místo společnost Saint-Gobain Construction Products CZ a.s., divize Weber s 5800 body a spolu s šesti dalšími firmami získala zařazení „Excelentní kvalita“, 27 výrobců získalo ocenění „Výborná kvalita“ a 64 „Dobrá kvalita“.

Absolutním vítězem hodnocení je i pro rok 2019 firma Metrostav a.s. s 36 070 body, která spolu s 10 dalšími dodavateli získala ocenění „Excelentní kvalita“, 49 dodavatelů obhájilo hodnocení „Výborná kvalita“ a 102 „Dobrá kvalita“.

Výsledky RABF pro rok 2019 jsou prvně prezentovány v této příloze časopisu Stavitel a jsou uvedeny rovněž na webu www.rabf.cz. Nadace ABF je připravena vystavit jednotlivým účastníkům na jejich žádost potvrzení o jejich umístění v hodnocení RABF pro potřeby referencí na výběrová řízení a pro potřeby propagace. ■

Ing. arch. Jan Fibiger, CSc.
předseda správní rady
Nadace ABF

STAVEBNÍ DODAVATELÉ, POŘADÍ 2014–2018

	2014		2015		2016		2017		2018		2014-2018	
	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí
Metrostav a.s.	10130	1	3700	1	9640	1	7700	1	4900	1	36070	1
BAK stavební společnost, a.s.	2900	2	3300	2	650	21-24	2450	3			9300	2
OHL ŽS a.s.	750	24	250	34-40	7430	2	50	63-73			8480	3
Subterra a.s.	2150	3	2800	3	50	42-59			2700	4	7700	4
SYNER, s.r.o.	550	26	550	25	3380	4	280	47-48	2900	3	7660	5
HOCHTIEF CZ a.s.			1150	13	5160	3	880	18-19			7190	6
Hinton, a.s.	2050	5-7					680	29	3550	2	6280	7
AGC Flat Glass Czech a.s.			2500	4	650	21-24	2050	5-6			5200	8
Spilka a Říha s.r.o.							4110	2	1000	13-15	5110	9
EUROVIA CS a.s.	950	15			1250	10-11	2380	4			4580	10
Skanska a.s.	1230	11	350	33	800	17-19	650	30-31	1430	9	4460	11
STRABAG a.s.	850	16-21	1450	9	250	31-38	1160	12-16	50	39-46	3760	12
VCES a.s.	300	35	50	43-67	2680	5	500	38			3530	13
PSJ, a.s.	1900	8	50	43-67	700	20	480	39			3130	14
GEMO Olomouc, s.r.o.	50	47-63	850	15-19	1780	9	350	41			3030	15
STAKO společnost s ručením omezeným			250	34-40	650	21-24	2050	5-6			2950	16
Taros Nova s.r.o.	250	37-43			2450	7					2700	17
KONSIT a.s.	2530	4	100	42-43	30	60-68					2660	18
M - SILNICE a.s.					930	14	1650	7			2580	19
PP 53, a.s.	50	47-63			30	60-68			2480	5	2560	20
Gemma Art Group					2480	6					2480	21-22
PKS stavby a.s.			50	43-67	50	42-59	330	42-45	2050	7	2480	21-22
Starkon a.s.					1130	12	1250	10-11			2380	23
CGM Czech a.s.	250	37-43	2050	5-8							2300	24
SWIETELSKY stavební s.r.o.							1320	9	850	17-24	2170	25
Podzimek a synové s.r.o.	430	30-34			800	17-19	850	21-25	50	39-46	2130	26
SMP CZ, a.s.	100	45-46	700	22-23	980	13	330	42-45			2110	27
TFH dřevěné skeletové domy s.r.o.									2080	6	2080	28
Energie - stavební a báňská a.s.	2050	5-7									2050	29-34
INGSTEEL, spol. s r.o.			2050	5-8							2050	29-34
SKR stav, s.r.o.					2050	8					2050	29-34
Společnost - Jaroměř			2050	5-8							2050	29-34
STAMONT-POZEMNÍ STAVITELSTVÍ			2050	5-8							2050	29-34
Vitkovice Mechanická a.s.	2050	5-7									2050	29-34
STYLBAU, s.r.o.	1250	9-10					650	30-31			1900	35
SAOS s.r.o.					860	15			1000	13-15	1860	36
Construction management			50	43-67			930	17	850	17-24	1830	37
IMOS Brno a.s.			150	41			300	46	1250	10-11	1700	38
Metrostav-Prominecon zastř. haly žst. Praha hl.n.									1650	8	1650	39
Inženýrské stavby a.s.	850	16-21							650	25-26	1500	40
DAICH, s.r.o.	850	16-21					630	32			1480	41
PSK Group, spol. s r.o.					430	27-29			1000	13-15	1430	42
Trigema Building a.s.			100	42-43			1250	10-11	50	39-46	1400	43
VIDOX Český Krumlov							1390	8			1390	44
Porr, a.s.	1250	9-10	50	43-67							1300	45
České vysoké učení technické v Praze			1250	10-12							1250	46-50
Dřevostavby Biskup, s.r.o.			1250	10-12							1250	46-50
Elektrické železnice Praha a.s.					1250	10-11					1250	46-50
RenoArt			1250	10-12							1250	46-50
STATING s.r.o.									1250	10-11	1250	46-50
Edikt, a.s.	50	47-63					1160	12-16			1210	51
Průmstav, a.s.			850	15-19	250	31-38					1100	52
BW - Stavitelství, s.r.o.			1080	14							1080	53
POHL CZ, a.s.							1060	12-16			1060	54-56
Společnost pro revit. areálu klášterů Č. Krumlov							1060	12-16			1060	54-56

STAVEBNÍ DODAVATELÉ, POŘADÍ 2014–2018

	2014		2015		2016		2017		2018		2014-2018	
	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí
INTER-STAV - KOMFORT	1050	12-14									1050	57-59
Pasivní DPS Modřice	1050	12-14									1050	57-59
Paul Wurth S.A.	1050	12-14									1050	57-59
PRADAST, spol. s r.o.									1030	12	1030	60
B.P.B.P. organizační složka ČR					50	42-59			880	16	930	61
Bielskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego	50	47-63					850	21-25			900	62-63
Chládek&Tintěra a.s.	850	16-21					50	63-73			900	62-63
BAU-STAV a.s.	430	30-34	450	26-27							880	64-65
S-O-D Holding s.r.o.							880	18-19			880	64-65
OZ Pozemní stavby JIH, Č. B.							860	20			860	66
AŽD sdružení Břeclav most							850	21-25			850	67-82
CASTA a.s.									850	17-24	850	67-82
Českomoravský beton, a.s.			850	15-19							850	67-82
EKKL a.s.							850	21-25			850	67-82
Elestav, s.r.o.									850	17-24	850	67-82
FIRESTA – Fišer, rekonstrukce, stavby a.s.							850	21-25			850	67-82
IBS - ROKAL, s.r.o.					850	16					850	67-82
Komfort, a.s.			850	20-21							850	67-82
Rapos, spol. s r.o.									850	17-24	850	67-82
Stavební firma JS - abacus, s.r.o.									850	17-24	850	67-82
K4, a.s.	850	16-21									850	67-82
Vltavín Holding stavební podnik, s.r.o.	850	16-21									850	67-82
VW WACHAL a.s.			850	15-19							850	67-82
Wienerberger, a.s.									850	17-24	850	67-82
Z&D Stavební společnost			850	15-19							850	67-82
Zakládání staveb, a.s.									850	17-24	850	67-82
CIUR a.s. a V Stav Hrotovice	800	22-23									800	83-88
Čermák a Hrachovec, a.s.			800	20-21							800	83-88
KALIŠA A KRÁTKORUKÝ, spol. s r.o.							800	26-27			800	83-88
PAMÁTKA TÁBOR s.r.o.							800	26-27			800	83-88
Prostějovská stavební společnost s.r.o. - PROSTAS s.r.o.					800	17-19					800	83-88
V Stav Hrotovice	800	22-23									800	83-88
Alstap s.r.o.							730	28			730	89
ČKD PRAHA DIZ, a.s.			700	22-23							700	90
Zlínské stavby, a.s.	230	44			450	25-26					680	91
Alpina Slovakia spol. s r.o.									650	25-26	650	92-95
Moravolen a.s.			650	24							650	92-95
Raeder&Falge, s.r.o.	650	25									650	92-95
SP Stavební s.r.o.					650	21-24					650	92-95
STEP, spol. s r.o.	280	36	250	34-40	50	42-59			50	39-46	630	96
Navláčil stavební firma, s.r.o.			250	34-40					330	30-35	580	97-98
TOPDESIGN STAVBY s.r.o.									580	27	580	97-98
HRAKOSTAV s.r.o.							560	33			560	99
CL-EVANS s.r.o.			250	34-40			280	47-48			530	100-104
Hora s.r.o.							530	34-37			530	100-104
Ing. Pekárek - stavební společnost, s.r.o.							530	34-37			530	100-104
IP IZOLACE POLNÁ s.r.o.							530	34-37			530	100-104
Virco s.r.o.							530	34-37			530	100-104
FRK_ZEMPRA			450	26-27			50	63-73			500	105-106
TRANGO s.r.o.									500	28	500	105-106
ADR s.r.o.	450	27-29									450	107-112
Bog'Art, SRL	450	27-29									450	107-112
SILNICE GROUP a.s.							450	40			450	107-112
STAVMONTA s.r.o.					450	25-26					450	107-112
Stavos Stavba a.s.									450	29	450	107-112

STAVEBNÍ DODAVATELÉ, POŘADÍ 2014–2018

	2014		2015		2016		2017		2018		2014-2018	
	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí
VÁŠTAV, s.r.o.	450	27-29									450	107-112
Antonín Pechočiak, Liberec	430	30-34									430	113-122
Euroinstal CZ s.r.o.			430	28-32							430	113-122
FOUKAL s.r.o.			430	28-32							430	113-122
Ještědská stavební společnost spol. s r.o.			430	28-32							430	113-122
KB STAV, s.r.o.	430	30-34									430	113-122
Kompakt Příbram spol. s r.o.			430	28-32							430	113-122
MATEX HK s.r.o.	430	30-34									430	113-122
POZEMSTAV Prostějov, a.s.					430	27-29					430	113-122
GEOSAN GROUP, a.s. + PLS Muzeum Kolín									330	30-35	330	123-129
JS TÝM s.r.o. Č. Krumlov							330	42-45			330	123-129
LIMISTAV s.r.o.									330	30-35	330	123-129
Roubenky Střihavka s.r.o.									330	30-35	330	123-129
STAVEKO - SERVIS s.r.o. Tábor							330	42-45			330	123-129
Arch Global									330	30-35	330	123-129
ZETA BENÁTKY s.r.o.									330	30-35	330	123-129
VOKD, a.s.			50	43-67	250	31-38					300	130
BFK service a.s.	250	37-43			30	60-68					280	131-133
Kutnohorská stavební - INGBAU					280	30					280	131-133
Zlínstav a.s.	250	37-43			30	60-68					280	131-133
AiD team a.s.							250	49-50			250	134-148
Archatt Památky spol. s r.o.	250	37-43									250	134-148
Dereza s.r.o.							250	49-50			250	134-148
EBM	250	37-43									250	134-148
FATO a.s.					250	31-38					250	134-148
HIKELE stavební firma, s.r.o.									250	36-38	250	134-148
KETOS, s.r.o.									250	36-38	250	134-148
Konstruktis, a.s.			250	34-40							250	134-148
LIKD-S, a.s.					250	31-38					250	134-148
PM Group CZ s.r.o.			250	34-40							250	134-148
PRIMA s.r.o.					250	31-38					250	134-148
PROMINECON CZ a.s.					250	31-38					250	134-148
Renova, stavební společnost, s.r.o.	250	37-43									250	134-148
Ridera Stavební a.s.									250	36-38	250	134-148
VÍTKOVICE REVMONT, a.s.					250	31-38					250	134-148
1ku1 s.r.o.							230	51-62			230	149-162
AKANT ART, v.o.s.							230	51-62			230	149-162
BUILDING - LT, s.r.o.					230	39-40					230	149-162
Duostav s.r.o.							230	51-62			230	149-162
EMH stavební CZ s.r.o.							230	51-62			230	149-162
JEŽ, spol. s r.o.					230	39-40					230	149-162
KOHOUT COMPANY, spol. s r.o., Český Krumlov							230	51-62			230	149-162
Petr Hofer hofibuilders							230	51-62			230	149-162
Pezestav s.r.o.							230	51-62			230	149-162
PSG Zlín a.s.							230	51-62			230	149-162
STAV-ING s.r.o.							230	51-62			230	149-162
Štukarérství-kamenosochařství							230	51-62			230	149-162
VIVAS CZ, s.r.o.							230	51-62			230	149-162
HSF System a.s.					50	42-59	50	63-73	50	39-46	150	163-167
Koma Modular s.r.o.	100	45-46	50	43-67							150	163-167
SaM silnice a mosty a.s.			50	43-67	100	41					150	163-167
UNISTAV a.s.	50	47-63			50	42-59					100	163-167
Zakládání Group a.s.	50	47-63	50	43-67							100	163-167
H-INTES s.r.o.			50	43-67	30	60-68					80	168
3K stavby s.r.o.									50	39-46	50	169-214

STAVEBNÍ DODAVATELÉ, POŘADÍ 2014–2018

	2014		2015		2016		2017		2018		2014-2018	
	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí
Abete dřevostavby s.r.o.			50	43-67							50	169-214
ALPINE BAU CZ s.r.o.							50	63-73			50	169-214
ATLANTA, a.s.	50	47-63									50	169-214
BERGER BOHEMIA, a.s.	50	47-63									50	169-214
COLAS-CR SA-IDS TT Liberec-Jablonec					50	42-59					50	169-214
D - beton s.r.o.					50	42-59					50	169-214
D.I.S., spol. s r.o.					50	42-59					50	169-214
DT - EXPERT, s.r.o.	50	47-63									50	169-214
Ekoklima, a.s.			50	43-67							50	169-214
ESOX, s.r.o.					50	42-59					50	169-214
Frnkostav CZ, s.r.o.									50	39-46	50	169-214
GKR STAVBY s.r.o.							50	63-73			50	169-214
Guttenberg - S. V. A., Sdružení pro ZUŠ Mšeno	50	47-63									50	169-214
HB delta, s.r.o.	50	47-63									50	169-214
HB Reavis Managment CZ s.r.o.							50	63-73			50	169-214
HOBAC a.s.			50	43-67							50	169-214
K2 invest s.r.o.					50	42-59					50	169-214
K4 a.s.							50	63-73			50	169-214
KAJA project a.s.			50	43-67							50	169-214
KALÁB stavební firma, spol.s r.o.			50	43-67							50	169-214
KELLER - speciální zakládání, s.r.o.,	50	47-63									50	169-214
Konstrukta Branko, a.s.					50	42-59					50	169-214
Moravia Home s.r.o.			50	43-67							50	169-214
MORAVOSTAV Brno, a.s.									50	39-46	50	169-214
ORAK - stavební společnost s.r.o.			50	43-67							50	169-214
POZIMOS a.s.					50	42-59					50	169-214
PS BRNO, s.r.o.			50	43-67							50	169-214
Regionální stavební CZ a.s.			50	43-67							50	169-214
Regionstav, s.r.o.	50	47-63									50	169-214
Rekos S+D							50	63-73			50	169-214
REPARE TRUTNOV s.r.o.					50	42-59					50	169-214
Sapros s.r.o.							50	63-73			50	169-214
SD Engineering s.r.o.							50	63-73			50	169-214
Sdružení ÚOCHB	50	47-63									50	169-214
Skyscraper s.r.o.					50	42-59					50	169-214
SPH stavby			50	43-67							50	169-214
STAS, s.r.o.			50	43-67							50	169-214
STAVEX BV s.r.o.					50	42-59					50	169-214
STING PROJECT s.r.o.					50	42-59					50	169-214
SWN Moravia s.r.o.			50	43-67							50	169-214
Techbau, S.P.A.	50	47-63									50	169-214
W-KOMPLET s.r.o.	50	47-63									50	169-214
ZÜBLIN stavební spol. s ručením omezeným	50	47-63									50	169-214
COLAS CZ, a.s.					30	60-68					30	215-221
Družstvo Alfex - stavby									30	47	30	215-221
INGBAU CZ s.r.o.					30	60-68					30	215-221
KASTEN, spol. s r.o. stavební společnost							30	74-75			30	215-221
SP spol. s.r.o.							30	74-75			30	215-221
Valbek, spol. s r. o					30	60-68					30	215-221

DODAVATELÉ STAVEBNÍCH VÝROBKŮ, TECHNOLOGIÍ A SLUŽEB, POŘADÍ 2014–2018

	2014		2015		2016		2017		2018		2014–2018	
	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí
Saint-Gobain Construction Products CZ a.s., divize Weber	1050	4-6			2300	1	1450	1	1000	7-9	5800	1
BAUMIT, spol. s r.o.	1450	3	1250	3	900	5-6	1050	3-4	1000	7-9	5650	2
Wienerberger cihlářský průmysl, a.s.	800	8	950	8	1100	2-3	750	6-14	700	16-18	4300	3
DITON s.r.o.			400	23-24	200	18-24	1200	2	2450	2	4250	4
HELUZ cihlářský průmysl v.o.s.	1800	2	50	36-39	200	18-24	750	6-14	1300	5	4100	5
POLYPLAST, s.r.o.	500	18-21	1500	2			500	15-26	1500	3	4000	6-7
REHAU, s.r.o.	2000	1	500	18-21	500	10	500	15-26	500	19-25	4000	6-7
Českomoravský beton, a.s.			1800	1			450	27	1050	6	3300	8
BEST, a.s.	750	9-16							2450	1	3200	9
BERNDORF BÄDERBAU s.r.o.	750	9-16	350	25-29	350	14-17	750	6-14	350	28-33	2550	10
SATJAM, s.r.o.			1000	6-7			500	15-26	1000	7-9	2500	11
Xella CZ, s.r.o.	250	30-32			1100	2-3	300	33-36	750	10-15	2400	12
LASSELSBERGER, s.r.o.	200	33-37	200	30-34	900	5-6			750	10-15	2050	13
Technistone, a.s.	200	33-37	1050	3-5	200	18-24			450	26-27	1900	14
Beton Brož s.r.o.	1000	7	700	13-17							1700	15
ATTACK, s.r.o.	750	9-16	750	9-12							1500	16-18
LG-DINEX spol. s r.o.			1000	6-7			500	15-26			1500	16-18
Top Teramo, s.r.o.			500	18-21			500	15-26	500	19-25	1500	16-18
LIKOV s.r.o.	450	22-25					500	15-26	500	19-25	1450	19-20
Velux Česká republika, s.r.o.									1450	4	1450	19-20
VITRÁŽE - Petr Švamberg							1050	3-4	250	35-38	1300	21
ABB s.r.o.							800	5	350	28-33	1150	22-23
P-D Refractorie CZ a.s.	200	33-37	200	30-34	200	18-24	300	33-36	250	35-38	1150	22-23
CARETTA SPA CZ s.r.o.	350	28-29	750	9-12							1100	24-25
ZAPA beton a.s.							1100	3			1100	24-25
AGC Flat Glass Czech a.s., člen AGC Group					1050	4					1050	26-30
BLOCK a.s.			1050	4-5							1050	26-30
EMBEKO CZ s.r.o.	1050	4-6									1050	26-30
Prefa Brno			400	23-24	200	18-24			450	26-27	1050	26-30
TESLA LIGHTING s.r.o.	1050	4-6									1050	26-30
Milovice, s.r.o.	500	18-21					500	15-26			1000	31-34
SAPELI, a.s.							500	15-26	500	19-25	1000	31-34
SATSYS Technology a.s.	500	18-21					500	15-26			1000	31-34
Stavona, spol. s r.o.			500	18-21			500	15-26			1000	31-34
Kámen a písek, spol. s r.o.			200	30-34	200	18-24	300	33-36	250	35-38	950	35
CS - Beton s.r.o.	200	33-37	700	13-17							900	36
Alukov a.s.					450	11	350	28-32			800	37-39
Schiedel, s.r.o.	50	38-45					750	6-14			800	37-39
SULKO s.r.o.	450	22-25					350	28-32			800	37-39
Bazénplast Bělá	750	9-16									750	40-56
Bosch Termotechnika s.r.o. - divize Buderus					750	7-8					750	40-56
EURO VÝTAHY s.r.o.	750	9-16									750	40-56
FRAJT s.r.o.					750	7-8					750	40-56
Hanscraft, s.r.o.									750	10-15	750	40-56
HYPOXIE Group s.r.o.							750	6-14			750	40-56
IMA s.r.o.	750	9-16									750	40-56
Lockhard Sp. z o.o.							750	6-14			750	40-56
LOMAX & Co. s.r.o.			750	9-12							750	40-56
lumiartsoft, s.r.o.							750	6-14			750	40-56
Mapei, spol. s r.o.									750	10-15	750	40-56
OIG Power s.r.o.							750	6-14			750	40-56
Silver Planet s.r.o.									750	10-15	750	40-56
STO s.r.o.			750	9-12							750	40-56
TopolWalter, s.r.o.									750	10-15	750	40-56
WAVIN Ekoplastik s.r.o.	750	9-16									750	40-56
Zehnder Group Czech Republic s.r.o.	750	9-16									750	40-56
ACOND a.s.	700	17									700	57-63

DODAVATELÉ STAVEBNÍCH VÝROBKŮ, TECHNOLOGIÍ A SLUŽEB, POŘADÍ 2014–2018

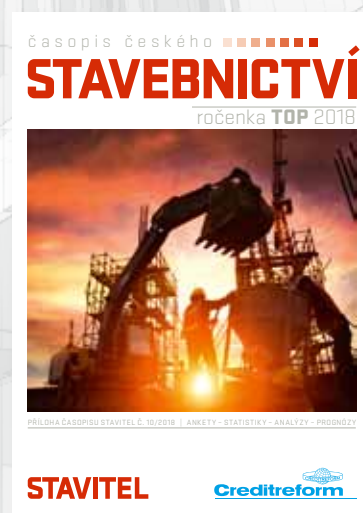
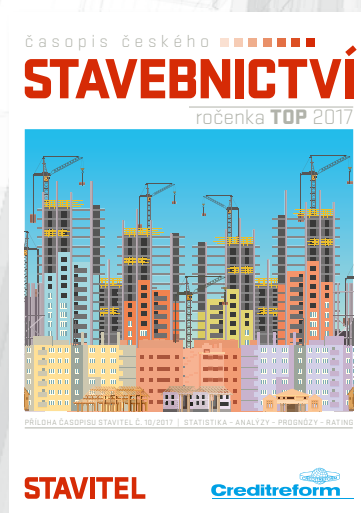
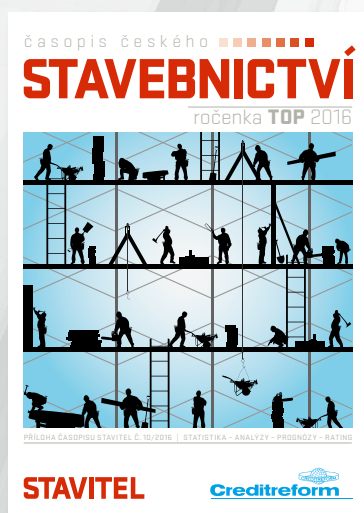
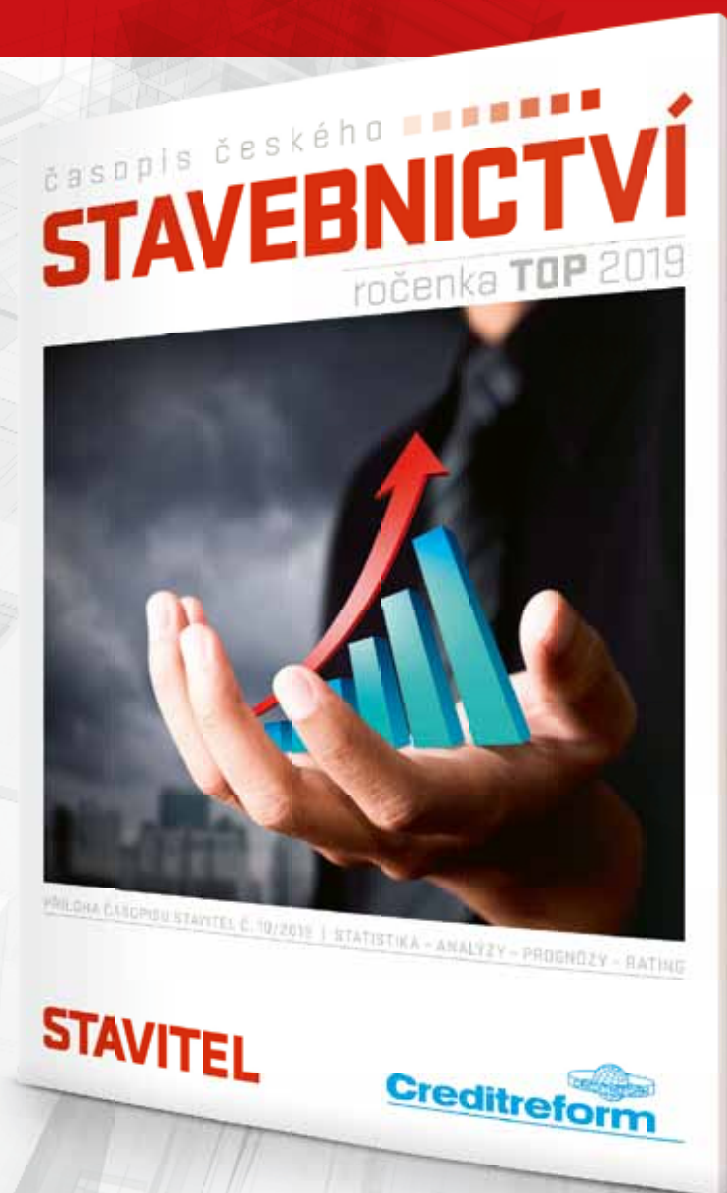
	2014		2015		2016		2017		2018		2014–2018	
	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí
Franken Maxit s.r.o.			700	13-17							700	57-63
PRAŽÁK s.r.o.					700	8-9					700	57-63
SNAGGI Lighting			700	13-17							700	57-63
Tepelná čerpadla Mach, s.r.o.									700	16-18	700	57-63
TONDACH Česká republika s.r.o.									700	16-18	700	57-63
Vysoké učení technické v Brně			700	13-17							700	57-63
Comon, s.r.o.									500	19-25	500	64-69
LAUFEN CZ s.r.o.	500	18-21									500	64-69
TMT Glass s.r.o.									500	19-25	500	64-69
Vladimír Moravec - truhlářství			500	18-21							500	64-69
Zastřešení bazénů Poolor s.r.o.							500	15-26			500	64-69
AUTOGARD			450	22							450	70-72
ELKO EP, s.r.o.	450	22-25									450	70-72
Meva a.s. - Divize Bezděkov	450	22-25									450	70-72
CEMEX Czech Republic, s.r.o.					400	12-13					400	73-76
ČEZ Energetické produkty, s.r.o.	400	26-27									400	73-76
Kámen Zbraslav, spol. s r.o.	400	26-27									400	73-76
ROCKWOOL, a.s.					400	12-13					400	73-76
Black and Decker Czech Republic s.r.o.			350	25-29							350	77-90
Bytové studio Indoor, s.r.o.									350	28-33	350	77-90
CULATELO s.r.o.			350	25-29							350	77-90
České vysoké učení technické v Praze					350	14-17					350	77-90
Družstevní závody Dražice - strojírna s.r.o.			350	25-29							350	77-90
ELEKTRODESIGN ventilátory spol. s r.o.					350	14-17					350	77-90
FRIGOTECH Choceň	350	28-29									350	77-90
H&M spol. s.r.o.			350	25-29							350	77-90
Hein & spol. - keramické závody, spol. s r.o.					350	14-17					350	77-90
Master Therm tepelná čerpadla s.r.o.							350	28-32			350	77-90
SLÁDEK VLASTIMIL - SAUNY SALUS							350	28-32			350	77-90
SunnyCold s.r.o.									350	28-33	350	77-90
Štorc TZB s.r.o.									350	28-33	350	77-90
Ventila vzduchotechnika s.r.o.									350	28-33	350	77-90
Czech Energy Team s.r.o. (Hanergy China)									300	34	300	91-92
EUTIT s.r.o.							300	33-36			300	91-92
Di5Tech s.r.o.									250	35-38	250	93-95
LB Cemix, s.r.o.	250	30-32									250	93-95
MEA Industries S.a.r.l (F)RONN DRAIN COMPLET, s.r.o.	250	30-32									250	93-95
Holcim (Česko) a.s., člen koncernu	200	33-37									200	96-98
LB MINERALS, s.r.o.					200	18-24					200	96-98
VÁPENKA VITOUL s.r.o.			200	30-34							200	96-98
Noeline Czech s.r.o.							100	37			100	99-101
Roto Dach und Solartechnologie GmbH			50	36-39			50	38-42			100	99-101
STESYS, s.r.o.			100	35							100	99-101
ABC - AMERICAN BOHEMIAN CORPORATION s.r.o.	50	38-45									50	102-114
ALTAMOS s.r.o.							50	38-42			50	102-114
CJ BLOK Sp. z o.o.	50	38-45									50	102-114
GDP KORAL s.r.o.	50	38-45									50	102-114
Hanke Bau	50	38-45									50	102-114
Horavia s.r.o.			50	36-39							50	102-114
Hörmann ČR s.r.o.	50	38-45									50	102-114
IZOZEK	50	38-45									50	102-114
JABLOTRON LIVING TECHNOLOGY, s.r.o.							50	38-42			50	102-114
Leon Witas Sp.J.							50	38-42			50	102-114
SILVADEC CZ	50	38-45									50	102-114
Teco a.s.			50	36-39							50	102-114
TOMTON s.r.o.							50	38-42			50	102-114

ATELIÉRY A KANCELÁŘE, POŘADÍ 2014–2018

	2014		2015		2016		2017		2018		2014–2018	
	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí
AED project, a.s.	600	37	2900	1	3080	2	4630	1	1700	10	12910	1
SUDOP Praha a.s.	50	58-85	750	17-21	4500	1			3700	2	9000	2
EXCON, a.s., Praha	750	24-27	2800	2	750	28-30			2500	3	6800	3
Hlaváček – architekti, s.r.o.	850	19-22	2050	3-6			850	26-33	880	24	4630	4
Šafer Hájek architekti s.r.o.	560	38-41	2050	3-6	850	23-27			850	25-31	4310	5
METROPROJEKT Praha a.s.			500	33	2450	4-9	1060	14-18			4010	6
AGE Project s.r.o.					50	63-86			3880	1	3930	7
Stráský, Hustý a partneři s.r.o.					1850	13-14	2050	4-7			3900	8
CASUA s.r.o.			650	22-27	2550	3	350	50			3550	9
PROJEKTSTUDIO EUCZ, s.r.o.			50	46-69	2050	10-12	850	26-33	450	39-42	3400	10
VPÚ DECO Praha a.s.	1260	8			30	87-92	50	76-90	2050	6-7	3390	11
ATELIER Žižka s.r.o.							3250	2			3250	12
HUTNÍ PROJEKT OSTRAVA a.s.	1050	15-17			2050	10-12					3100	13
A Plus spol. s r.o.	2050	2-3	750	17-21			250	60-67			3050	14
AP-atelier, s.r.o.	250	48-55	2050	3-6	250	50-58					2550	15
ATELIER 4 s.r.o.					2450	4-9					2450	16-23
Fiala+Němec, s.r.o.									2450	4	2450	16-23
New Visit s.r.o.							2450	3			2450	16-23
PUDIS, a.s., Praha					2450	4-9					2450	16-23
Satra, spol. s r.o.					2450	4-9					2450	16-23
TAROS NOVA s.r.o.					2450	4-9					2450	16-23
TRENTO s.r.o.	2450	1									2450	16-23
Zdeněk Fránek ARCHITECT&ASSOCIATES s.r.o.					2450	4-9					2450	16-23
FACIS architekti, f.o.					1130	20	1250	9-13			2380	24
Petr Hájek Architekti, s.r.o.	1250	9-12							1050	19-20	2300	25-26
Pontex, spol. s r.o.	1250	9-12			980	22					2230	25-26
VPÚ DECO Plzeň a.s.					850	23-27	1250	9-13			2100	27
JPV Architekt									2080	5	2080	28
3Q Project a.s.							2050	4-7			2050	29-35
A-LT architekti			2050	3-6							2050	29-35
Architektonická kancelář Ing. arch. Radko Květ					2050	10-12					2050	29-35
Atelier A+B									2050	6-7	2050	29-35
Fiala + Němec s.r.o.	2050	2-3									2050	29-35
Gilles Bollens							2050	4-7			2050	29-35
Jaspers-Eyers architects							2050	4-7			2050	29-35
Aquatis, a.s.					850	23-27	1180	14			2030	36
AMBERG Engineering Brno, a.s.	2000	4									2000	37-38
Qarta architektura s.r.o.					1120	21	880	26-33			2000	37-38
ADR, s.r.o.	500	43	850	12-16			580	42	50	61-75	1980	39
Huť Architektury Martin Rajniš s.r.o.									1930	8	1930	40
DESIGN PO, s.r.o.	1850	5									1850	41-44
Mannvit hf.									1850	9	1850	41-44
Mosty Gdaňsk					1850	13-14					1850	41-44
Philippe SAMYN and PARTNERS sprt			1850	7							1850	41-44
AF-CITYPLAN, s.r.o.	750	24-27	1050	9							1800	45-46
SIAL architekti a inženýři spol. s r.o. Liberec	1700	6	50	46-69					50	61-75	1800	45-46
Golfer s.r.o.							930	19-20	850	25-31	1780	47-48
Ranný architects s.r.o.							930	21-25	850	25-31	1780	47-48
HELIKA, a.s.	550	42	1150	9							1700	49-50
Jakub Cigler Architekti, a.s.			850	12-16					850	25-31	1700	49-50
Pöyry Environment, a.s.	1250	9-12	100	43-45			330	51-57			1680	51
Aeropolis									1650	11	1650	52
ARUP					1580	15-16					1580	53-54
PBA International Prague s.r.o.					1580	15-16					1580	53-54
Atelier WIK, s.r.o.					560	40-43			1000	21-23	1560	55
Útvar koncepce a rozvoje města Plzně							1550	8			1550	56
Ateliér Dvořák architekti							530	44-48	1000	21-23	1530	57-58

ATELIÉRY A KANCELÁŘE, POŘADÍ 2014–2018

	2014		2015		2016		2017		2018		2014–2018	
	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí	body	pořadí
di5 architekti inženýři s.r.o.							880	21-25	650	35-37	1530	57-58
IKP Consulting Engineers, s.r.o., Praha			450	34-37			1060	14-18			1510	59-60
Masák&Partner s.r.o.	450	45-47					1060	14-18			1510	59-60
ADONIS PROJEKT, spol. s r.o.									1500	12	1500	61
studia SPORADICAL									1450	13	1450	62
Cigler Marani Architects, a.s.	1400	7									1400	63
stempel & tesar architekti	560	38-41			560	40-43	230	68-76			1350	64
Podlípny Sladký architekti s.r.o.	1070	14	250	38-42							1320	65
HBH Project spol. s r.o.									1300	14	1300	66
Adam Rujbr Architects s.r.o.	560	38-41					730	34			1290	67
APRIS 3MP s.r.o.					1250	17-19					1250	68-76
Atelier Smitka s.r.o.							1250	9-13			1250	68-76
B3 ATELIER							1250	9-13			1250	68-76
Bogle Architects s.r.o.					1250	15-17					1250	68-76
COMMODUM, spol. s r.o.							1250	9-13			1250	68-76
DAD STUDIO, s.r.o.	1250	9-12									1250	68-76
FIRESTA – Fišer, rekonstrukce, stavby a.s.									1250	15-17	1250	68-76
RECOC, spol. s r.o.									1250	15-17	1250	68-76
SUDOP BRNO, spol. s r.o., Brno					1250	17-19					1250	68-76
TEEN engeneering s.r.o.									1250	15-17	1250	68-76
Valbek, s.r.o.	850	19-22			50	63-86	330	51-57			1230	78
DOBŘÝ DŮM, s.r.o.			1200	8							1200	79
DELTAPLAN spol. s r.o.									1180	18	1180	80
ATELIER 8000 spol. s r.o.	900	18					230	68-76			1130	81-82
Novák a partner, s.r.o.			650	22-27	30	87-92	450	49			1130	81-82
Projektový atelier pro architekturu a poz. Stav., s.r.o.	50	58-85					1060	19-20			1110	83
BFB – studio, spol. s r.o.			450	34-37	650	32-38					1100	84-85
Studio acht spol. s r.o.	1100	13									1100	84-85
A-Studio							1060	14-18			1060	86
CAMA ARCHITEKTI s.r.o.									1050	19-20	1050	87-89
Projektový a inženýrský atelier	1050	15-17									1050	87-89
SLADKÝ&PARTNERS, s.r.o.	1050	15-17									1050	87-89
QARTA ARCHITEKTURA s.r.o.									1000	21-23	1000	90
Loxia a.s.			900	10-11	50	63-86					950	91
Centroprojekt, a.s.			250	38-42	660	31					910	92
A+R SYSTÉM, s.r.o.	50	58-85							850	25-31	900	93-95
Architekti DRNH, s.r.o.			900	10-11							900	93-95
PETR FRANTA architekti & asoc., spol. s r.o.			50	46-69			850	26-33			900	93-95
ATIP, a.s.	560	38-41	100	43-45			230	68-76			890	96
ATELIER 38 s.r.o.							880	21-25			880	97-99
BREAK POINT spol. s r.o., Praha							880	21-25			880	97-99
Petr Lichnovský architektonická kancelář s.r.o.							880	21-25			880	97-99
Architektonika 3000 spol. s r.o.			850	12-16							850	100-112
Aulík Fišer Architekti, s.r.o.					850	23-27					850	100-112
BENDY	850	19-22									850	100-112
CENTROPROJEKT GROUP a.s.									850	25-31	850	100-112
Exprojekt s.r.o.							850	26-33			850	100-112
Chválek Atelier s.r.o.							850	26-33			850	100-112
INS spol. s r.o.			850	12-16							850	100-112
M2AI.COM									850	25-31	850	100-112
Miroslav Pospíšil					850	23-27					850	100-112
PRO ARCH, s.r.o.	850	19-22									850	100-112
Sweco Consulting Sp. Z o.o.							850	26-33			850	100-112
Múrabell s.r.o.					50	63-86					50	242-307
Němec Polák s.r.o.									50	61-75	50	242-307
OBERMEYER HELIKA a.s.							50	76-90			50	242-307

Chytré omítky odolávají...

weberpas extraClean active

- ✓ Samočisticí úprava
- ✓ Fotokatalytický efekt
- ✓ Dýchá

weberpas aquaBalance

- ✓ Stále suchá a čistá
- ✓ Živé a neblednoucí barvy
- ✓ S vlákny, proto pevná a odolná

weberpas extraClean

- ✓ Odpuzuje vodu a nečistoty
- ✓ Obsahuje ochranné kapsle proti řasám
- ✓ V tradičních oblíbených odstínech

divize WEBER

Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.
Radiová 3, 102 00 Praha 10 - Štěrboholy
cz.weber
www.e-radce.cz
www.chytreomitky.cz

